

PROGRAMMA BEGROTING

2022

en

MEERJARENAMING

2023 – 2025

Voorwoord

Bij het opmaken van deze begroting is er nog steeds sprake van een pandemie die ons dagelijks leven sterk beïnvloedt. Langzamerhand volgen steeds meer versoepelingen en kunnen we weer de dingen oppakken die voor 2020 zo vanzelfsprekend waren.

In maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen wat maakt dat deze begroting mede wordt uitgevoerd door een nieuw college. Bij de presentatie van onze voorjaarsnota gaven wij al aan dat wij aan het eind van deze zittingsperiode niet met veel nieuwe speerpunten zouden komen. Veel van onze doelstellingen zijn gehaald maar wij realiseren ons tegelijkertijd dat er nog vele uitdagingen voor onze gemeente liggen. Ons aandeel in de regionale opgave voor woningbouw vraagt continue aandacht net als de bijdrage in de energietransitie.

Vanuit onze waarden benaderbaar, betrouwbaar, betrokken en oog voor de menselijke maat blijven wij in gesprek met inwoners en houden we onze Agenda van de Samenleving actueel. In dit kader noemen wij het opstellen van een Woonzorgvisie als onderdeel van het actualiseren van onze Woonvisie. De samenhang tussen wonen en zorg is belangrijk en waar mogelijk moeten woonvormen en zorgverlening op elkaar afgestemd worden. Ook de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners vragen onze voortdurende aandacht.

In deze Programmabegroting presenteren wij onze speerpunten en andere gemeentelijke activiteiten voor 2022 en wij zijn bijzonder trots dat wij u een sluitende begroting kunnen aanbieden.

Albrandswaard, 14 september 2021.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Albrandswaard

INHOUDSOPGAVE	5
1 ALGEMEEN.....	7
AGENDA VAN DE SAMENLEVING 2022 - 2025.....	8
HOOFDLIJNEN FINANCIËLE GEVOLGEN.....	22
LEESWIJZER	26
2 BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG.....	28
3 PROGRAMMAPLAN.....	31
PROGRAMMA 1 – OPENBARE ORDE & VEILIGHEID & ALGEMEEN BESTUUR .	32
1.1 OPENBARE ORDE & VEILIGHEID	32
1.2 ALGEMEEN BESTUUR.....	35
PROGRAMMA 2 – RUIMTELIJKE ORDENING, WONEN & ECONOMIE	39
2.1 RUIMTELIJKE ORDENING	40
2.2 WONEN.....	42
2.3 ECONOMIE	42
PROGRAMMA 3 – BUITENRUIMTE	44
3.1 BUITENRUIMTE.....	45
3.2 KUNST & CULTUUR	46
3.3 MAATSCHAPPELIJK VASTGOED	47
PROGRAMMA 4 – FINANCIËN	49
4.1 FINANCIËN	49
PROGRAMMA 5 – EDUCATIE	52
5.1 EDUCATIE.....	52
PROGRAMMA 6 – SPORT	54
6.1 SPORT.....	55
PROGRAMMA 7 – SOCIAAL DOMEIN	57
7.1 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	58
7.2 KWETSBARE GROEPEN	59
7.3 PARTICIPATIEWET	60
7.4 JEUGDZORG	61

7.5 ZORG & WELZIJN	61
7.6 WIJKTEAMS	62
NIET IN VOORGAANDE PROGRAMMA'S VERANTWOORDE BATEN EN LASTEN	66
4 PARAGRAFEN	72
PARAGRAAF 1 – LOKALE HEFFINGEN.....	73
PARAGRAAF 2 – WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	82
PARAGRAAF 3 – FINANCIERING	95
PARAGRAAF 4 – ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	101
PARAGRAAF 5 – BEDRIJFSVOERING	113
PARAGRAAF 6 – VERBONDEN PARTIJEN	115
PARAGRAAF 7 – GRONDBELEID	128
5 FINANCIËLE BEGROTING	131
FINANCIËLE SAMENVATTING.....	132
INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	133
UITGANGSPUNTEN MEERJARENRAMING	137
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	138
MEERJAREN BALANS.....	160
EMU SALDO.....	162
BIJLAGEN.....	163
BIJLAGE I – INVESTERINGEN MET ECONOMISCH EN MAATSCHAPPELIJK NUT	164
BIJLAGE II – STAAT VAN LANGLOPENDE GELDLeningen.....	165
BIJLAGE III – RESERVES EN VOORZIENINGEN	166
BIJLAGE IV – SUBSIDIEPLAFOND 2022	168
BIJLAGE V – TAAKVELDEN	169
BIJLAGE VI – VERTREKPUNT CONCEPT BEGROTING 2022 - 2025	171

1

ALGEMEEN

Ruim anderhalf jaar na de start van de pandemie richten wij ons op de toekomst. Een toekomst die op onderdelen nog steeds niet makkelijk voorspelbaar is. Zeker is wel dat corona in ons beleid de komende jaren een belangrijke rol zal spelen. Een tijd die in teken zal staan van herstel van vertrouwen en zorg voor onze kwetsbare inwoners. Wij gaan er van uit dat we in 2022 meer dan voorheen onze inwoners, bedrijven en instellingen weer fysiek kunnen ontmoeten.

Weten wat er speelt in onze gemeente. Weten welke onderwerpen onze inwoners belangrijk vinden. En daar vervolgens samen mee aan de slag gaan, voor elkaar en met elkaar. Dat is waar het om draait bij de Agenda van de Samenleving.

Wij realiseren ons dat de voorjaarsnota de opmaat is naar de begroting 2022. Een begroting die mede wordt uitgevoerd door een nieuw college en dus minder beleidsrijk zal zijn dan u van ons gewend bent. Wij hebben ervoor gekozen om aan het eind van onze collegeperiode weinig nieuwe speerpunten op te nemen. Veel van onze speerpunten zijn afgerond of worden dat binnenkort. Dit betekent niet dat alles gerealiseerd is. Onze gemeente heeft te maken met uitdagende complexe dossiers die ook na onze periode de volle aandacht vragen. Bij de uitvoering van de vaak ingewikkelde processen verliezen wij de mens en de menselijke maat niet uit het oog.

In 2022 richten wij ons op het vervolg van de verschillende projecten in het kader van woningbouw en het nemen van ons aandeel in de energietransitie. Ook worden er stappen gezet in aanloop naar het Omgevingsplan dat te zijner tijd de bestemmingplannen moet vervangen en zetten wij blijvend in op een evenwichtiger (sociale) woningvoorraad. We zetten blijvend in op de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Met het hoofddoel van het Akkoord van Albrandswaard voor ogen zorgen wij ervoor dat de verenigingen hét cement blijven van onze samenleving.

Openbare Orde en Veiligheid

Uitvoering taken binnen de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond:

De Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) is in 2021 bezig met de uitvoering van de ontwikkelagenda gericht op de verwachte ontwikkelingen in de toekomst. In de loop van 2021 wordt duidelijk wat het gewenste ambitieniveau en de daarbij behorende begrotingsomvang van de VRR moet worden. Door nieuwe vormen van crises en door maatschappelijke ontwikkelingen is er vraag ontstaan naar verbreding van de taken van de VRR (groeiende aandacht zelfredzaamheid, o.a. door het langer thuis wonen, meer samenwerking met omgevingsdiensten en inspecties, nieuwe dreigingen zoals vluchtelingenvraagstuk en terrorisme). Er zijn ook ontwikkelingen met financiële consequenties zoals de FLO-problematiek, Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, kortere dienstverbanden. De huidige financiën en de vraagstukken en ontwikkelingen zijn niet meer op elkaar afgestemd, daarom is de VRR met het bestuurlijke traject gestart om gezamenlijk het ambitieniveau te bepalen. Tevens is er binnen de brandweer sprake van functiedifferentiatie. Uitgangspunt hierbij is dat de financiële gevolgen hiervan door het Rijk gecompenseerd worden. De begroting 2022 van de VRR is opgesteld op basis van het bestaande beleid. De verwachting is dat zodra het gewenste ambitie niveau met prioriteiten bepaald is dit (negatieve) financiële consequenties voor de gemeente zal hebben. De exacte hoogte hiervan is nu nog onduidelijk.

Openbare Orde & Veiligheid:

De Coronacrisis en de nasleep hiervan hebben ook grote gevolgen voor Openbare Orde & Veiligheid (OOV). We zien het aantal huiselijke geweld zaken toenemen, jongeren komen in toenemende mate in de knel en er is sprake van meer (jeugd)overlast. Dit alles heeft negatieve gevolgen voor (ondermijnende) criminaliteit maar geeft ook de urgentie om de problematiek integraal aan te pakken daar waar sprake is van meerdere problematieken op het gebied van Zorg- en Veiligheid.

De prioriteiten uit het Integrale Veiligheidsbeleid 2021 – 2024 sluiten hier op aan: Zorg en Veiligheid, Klinieken in Poortugaal, Woninginbraken, voertuigcriminaliteit, en fietsendiefstal, Jeugd(Overlast) en Ondermijning. De prioriteiten zijn afgestemd op de landelijke, regionale en lokale prioriteiten van politie, OM en onze buurgemeenten.

De prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsbeleid geven de focus aan in ambtelijke en bestuurlijke inzet. Extra geld wordt gevraagd voor de inzet van meer jongerenwerkers in het kader van de integrale aanpak jeugdoverlast. Verder is vooralsnog uitgegaan van beschikbare middelen in de

begroting. Op projectbasis zal specifiek om extra middelen gevraagd kunnen worden als blijkt dat meer en intensievere inzet nodig is.

- 2022 => Jeugdoverlast voorkomen.
- 2022 => Uitvoering actieplan veilig 2022.

De bouw van maximaal 500 woningen op het terrein van de psychiatrische kliniek Antes Delta gaat de komende periode uitgewerkt worden. Draagvlak bij de bewoners is erg belangrijk, er zal een intensief traject doorlopen moeten worden waaruit ook vanuit veiligheid input en acties verwacht worden.

- 2022 => Veiligheidsgevoel GGZ-klinieken verbeteren.

Zichtbaar is ook de polarisatie in de samenleving, op vele vlakken (Jihadistische radicalisering, rechts extremisme, links extremisme, politiek extremisme en activisme etc.). Het vraagt in toenemende mate om inzet om de sociale stabiliteit in onze gemeente te behouden. Dit raakt dus niet enkel OOV maar vele teams binnen de BAR-organisatie.

Los van de Coronacrisis, of juist versterkt er door, neemt ook cybercriminaliteit een vlucht en neemt steeds ernstigere vormen aan. Deze vorm van criminaliteit is laagdrempelig, anoniem en ontwikkelt zich razendsnel. Om bewoners (en organisaties) weerbaarder te maken zal er extra aandacht naar uit moeten gaan. De gevolgen van cybercriminaliteit kunnen groot zijn, zelfs zo groot dat de maatschappij ontwricht kan raken. Een kwetsbare doelgroep voor (cyber)criminelen zijn de (thuiswonende) senioren. De aandacht voor deze groep zal vanuit OOV (en de brandweer/brandveilig leven en de politie) groter worden om juist door middel van preventie te voorkomen dat deze groep slachtoffer kan worden.

De aanpak van ondermijning heeft de afgelopen jaren een beleidsmatige en uitvoeringsontwikkeling doorgemaakt. Voor malafide bedrijven en personen is in onze gemeente geen plaats. Op juridisch gebied is extra geïnvesteerd zoals het aantal Bibob-toetsen en de geïntensiverde inzet op handhaving, zoals het sluiten van panden.

Daarnaast is de integrale samenwerking met de partners versterkt, wat heeft geleid tot meer (RIEC-)casuïstiek en integrale controles op de bedrijventerreinen. Ook is ingezet op voorlichting en awareness. De verwachting is dat er de komende jaren steeds meer casussen zullen komen en controles zullen zijn.

- 2022 => Aanpak ondermijning.

Dienstverlening

Onze dienstverlening is persoonlijk en sluit aan op de wensen en behoeften van onze inwoners. Online is daarbij ons voorkeurkanaal waarbij wij altijd oog houden voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn. Onze online dienstverlening wordt continu uitgebreid en steeds meer

toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking. Iedere inwoner moet zijn/haar weg kunnen vinden als het gaat om onze online dienstverlening. Nieuwe wetgeving in 2022 zorgt voor extra inzet van gemeenten, inzet die op het moment van schrijven van deze begroting nog niet te becijferen is. Zo wordt naar verwachting medio 2022 de Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wet Mebv) van kracht. Deze wet regelt o.a. dat inwoners en ondernemers het recht krijgen bij officiële berichten online met de overheid te communiceren en wordt steeds duidelijker wat de gevolgen voor gemeenten zijn van de Wet digitale toegankelijkheid.

Informatie wordt steeds meer digitaal verwerkt. In combinatie met de te verwachten structurele gevolgen van corona zien wij onze inwoners steeds minder vaak. Het risico op adres- en identiteitsfraude neemt hierdoor toe. Wij zien hierdoor de werkzaamheden van onze backoffice complexer worden en toenemen.

Begin 2021 is de Wet open overheid (Woo) aangenomen door de Tweede Kamer. Naar verwachting zal deze wet in 2022 van kracht worden en de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. Dit is een ingrijpende verandering en vereist ingrijpende veranderingen in de werkprocessen bij o.a. gemeenten.

Communicatie

Onze gemeentelijke website is in 2018 opnieuw aanbesteed en met inbreng van onze inwoners neergezet. De ontwikkelingen gaan snel en in 2022 willen wij een aanbesteding afronden voor een nieuwe website. In 2021 inventariseren wij de wensen van de gebruikers van onze website ter voorbereiding op deze aanbesteding. Communicatie is meer dan informatievoorziening over onze dienstverlening. We hebben de afgelopen periode gezien dat veel communicatieinzet is gepleegd over de Coronamaatregelen. Van belang is verder hoe inwoners kunnen vinden op onze website dan wel andere social media wat zij zoeken en vanuit de gemeente welke informatie wij willen verschaffen. Als kader voor de aanbesteding wordt dit mede in het programma van eisen verwerkt.

We leven in een open informatiemaatschappij waarbij informatie van alle kanten op onze inwoners afkomt. Relevante informatie maar vaak ook minder relevante of zelfs onjuiste informatie. Onze inwoners moeten er op kunnen rekenen dat de informatie die de gemeente verstrekt via haar officiële kanalen juist, betrouwbaar en toegankelijk voor iedere inwoner is. Op basis van de vastgestelde kanalenstrategie blijven wij inzetten op “maatwerk” per doelgroep.

- 2022 => Aanbesteding van de gemeentelijke website.
- 2022 => Doorontwikkeling online dienstverlening.
- 2022 => Implementatie Wet open overheid (Woo).
- 2023 => Persoonlijke Internetpagina.

Omgevingsvisie/Omgevingswet.

De invoering van de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld en nu vastgesteld op 1 juli 2022. De planning voor de invoeringswerkzaamheden blijft naar verwachting onveranderd en de gevolgen voor de kosten van de invoering worden nog beoordeeld. Voorop blijft staan dat Albrandswaard ruim op tijd aan de minimale eisen voor de Omgevingswet wil voldoen. Dit biedt ons tot 1 juli 2022 de mogelijkheid alvast te oefenen met de nieuwe manier van werken.

Vanaf juli 2022 geldt er tot en met 2029 een overgangperiode waarin de gemeente dient te zorgen voor een nieuw Omgevingsplan met alle gewenste regelgeving. Het Omgevingsplan komt in de plaats van alle bestemmingsplannen, de verordeningen die de fysieke leefomgeving raken en een groot aantal rijksregels.

- 2022 => op 1 juli 2022 kan een omgevingsvergunning worden aangevraagd en binnen 8 weken worden afgehandeld.

Wonen

De uitgangspunten van de Woonvisie Albrandswaard 2016-2025 blijven ook de komende jaren onverminderd van kracht. Daarnaast is in 2021 gestart met het actualiseren van de Woonvisie op het punt van een goede samenhang tussen woonvormen en zorg. De uitkomsten van dit proces zullen in 2022 duidelijk worden.

Verder zetten we in 2022 nog steeds in op het realiseren van een evenwichtigere (sociale) Woningvoorraad, zoals blijkt uit ons (aangepaste) bod voor de regionale woningmarktafspraken. Het verder uitwerken van programmatische afspraken met woningcorporaties en ontwikkelaars over het bouwen van een aanzienlijk aantal (sociale) huurwoningen voor starters, ouderen en gezinnen levert daaraan een belangrijke bijdrage. De programmatische afspraken kunnen betrekking hebben op de (verdere) ontwikkeling van de Schutskooiwijk/Poortugaal-West, Mariput, de Omloop en het Antesterrein, afhankelijk van de besluiten die de raad in 2021 over de genoemde locaties neemt. Mogelijke nieuwe ontwikkelrichtingen als uitkomst van het onderzoek van Antea worden meegenomen in de uitwerking van de gebiedsprogramma's van de Omgevingsvisie.

- 2022 => Streven naar een evenwichtigere (sociale) woningvoorraad door het verder uitwerken van programmatische afspraken met woningcorporaties en ontwikkelaars.

Economisch beleid en ontwikkelingen

Het economisch beleid staat in wisselwerking met de economische ontwikkeling op regionaal en bovenregionaal niveau. De regionale positie is cruciaal vanwege de directe relatie met de lokale economie en de concurrerende ruimteclaims in de regio vanuit verschillende sectoren. Op verschillende niveaus worden afwegingen gemaakt om selectief ontwikkelingen te faciliteren. Functionele transitie is met bijbehorende vraagstukken aan de orde van de dag; agrarisch gebied maakt plaats voor natuur- en recreatiedoelen, kantoren en bedrijfsterreinen voor woningen. Voor lokale bedrijvigheid in Albrandswaard is daarbij een goede ruimtelijke en functionele verhouding tot het omringend woon- en verblijfsmilieu van toenemend belang.

- 2022 => Economisch beleid afstemmen op overig beleid in het kader van de Omgevingsvisie en Covid-19 gerelateerd beleid.

Duurzaamheidsagenda en Energietransitie

In het kader van de bewustwording van onze samenleving wordt op verschillende niveaus gewerkt. Zo heeft de rijksoverheid diverse reclamecampagnes georganiseerd rond het thema energietransitie. Als gemeente stimuleren we de kennisdeling door inzet van de WoonWijzerWinkel.

In regionaal verband wordt aan de Regionale Energie Strategie Rotterdam Den Haag gewerkt die in 2021 zijn definitieve vorm krijgt. Op basis van de RES en de duurzaamheidsagenda is medio 2020 een uitvoeringsprogramma opgezet die handvatten biedt en de rol van de gemeente benoemt, rond maatregelen op de diverse terreinen naast de wettelijk verplichte onderdelen zoals klimaatadaptie en warmtevisie.

Van essentieel belang is het onderzoek samen met de andere twee BAR-gemeenten naar de manier hoe en met welke middelen we onze maatschappij in beweging kunnen krijgen. Gedragsbeïnvloeding is misschien wel de belangrijkste succesfactor.

- 2022 => Inzet op energietransitie op basis van de duurzaamheidsagenda en de RES.

Openbare Ruimte

Meer samenhang brengen tussen een kwalitatief hoogwaardige en duurzame openbare ruimte, de (verkeers)veiligheid verbeteren en door de combinatie van alles de leefbaarheid verhogen zien wij als onze belangrijkste opgave. Binnen het programma Buitenruimte zijn op deze onderdelen diverse speerpunten benoemd die hieraan moeten bijdragen.

Voor een duurzame openbare ruimte en gemeente wordt er o.a. hard gewerkt aan de invoering van het afvalbeleidsplan. Hierbij is de doelstelling het zo makkelijk mogelijk te maken voor bewoners om hun afval en grondstoffen dichtbij huis te kunnen scheiden. Om nog beter scheiden een extra prikkel te geven wordt per 1 januari 2022 het variabel tarief ingevoerd.

Naast voorlichting en advies hopen we hiermee bewoners een financiële stimulans te geven om beter na te denken over afvalscheiding en daarmee minder restafval te creëren.

- 2022 => Werken aan en verbeteren van afvalscheiding om de VANG doelstellingen te behalen

Een hoogwaardige en met name veilige openbare ruimte wordt ook bereikt door goed na te denken over de verkeersveiligheid in de buitenruimte. Doorlopend is hierbij met name aandacht voor de langzame verkeersdeelnemers als fietsers en voetgangers. De focus ligt hierbij op het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom scholen en het beter inrichten van 30-km zones.

- 2022 en verder => Verhogen van de verkeerveiligheid met als focus de veiligheid rondom scholen.

Naast verkeersveiligheid neemt de druk op de wegen en algehele verkeerafwikkeling ook steeds meer toe. Geplande bouwontwikkelingen zorgen straks voor een steeds grotere druk op de vanuit historie bepaalde wegenstructuur in onze gemeente. De huidige beleidsplannen op dit gebied zijn achterhaald en sluiten niet meer aan op de nieuwste verkeersontwikkelingen zoals bijvoorbeeld deelmobiliteit.

Actueel beleid helpt om beter te kunnen adviseren en beter in te spelen op de impact van nieuwe ontwikkelingen. In dat kader is het opstellen van een nieuw mobiliteitsplan wat past binnen de nieuwe omgevingswet nodig.

- 2022 => Het opstellen van een mobiliteitsvisie en mobiliteitsplan.

Ook een hoogwaardige en goed bruikbare buitenruimte helpt om de leefbaarheid in een woonkern te vergroten. In dat kader is er in 2021 al gestart met het opknappen van de basis indeling in park Rhoon.

Door het park aantrekkelijker te maken voor gebruik, recreatie en het mogelijk te maken om kleinschalige evenementen te houden hopen we een belangrijke bijdrage te leveren aan het aantrekkelijk maken van de buitenruimte.

- 2022 => Invulling geven aan de verschillende functies in park Rhoon waar de komende jaren op voortgebouwd kan worden.

Bereikbaarheid van onze gemeente via het openbaar vervoer is een belangrijk en essentieel onderdeel voor een groot deel van onze bewoners en voor de leefbaarheid. Het toekomstbestendig blijven inzetten van de buurtbus is daar een belangrijk onderdeel van. Gezien de toenemende druk op het openbaar vervoer speelt de buurtbus daarbij ook een steeds crucialere rol. We blijven hierbij monitoren dat deze inzet blijft bestaan en blijft voortduren.

- 2022 en verder => Toekomstbestendige inzet Buurtbus.

Samenwerking in het buitengebied

We zetten ons in voor een mix van landbouw, natuur en recreatie in het Buitenland die meerwaarde genereert voor de hele regio.

Vitaal open buitengebied is van toenemend belang voor het regionale leefklimaat.

Het gebruik van het buitengebied ondergaat grote organisatorische verandering, waarbij de lokale ondernemers in een coöperatie samenwerken aan beheer en ontwikkeling.

Beoogd wordt de recreatiemogelijkheden en de natuurwaarde van het agrarisch buitengebied blijvend te versterken, zodat regiobewoners ook in de toekomst kunnen blijven genieten van ons historisch polderlandschap.

Wijkregie

Wijkregie betekent voor ons dat we actief contact leggen met inwoners en maatschappelijke partners. Hiermee zorgen we ervoor dat we als gemeente weten wat er bij hen leeft, we hun

ideeën en initiatieven over hun leefomgeving kennen. Hierdoor is het voor ons mogelijk dat we de initiatiefnemer zo nodig kunnen helpen hier uitvoering aan te geven. Dit betekent ruimte geven en vertrouwen bieden. Over en weer. Het houdt ook in dat we inwoners meenemen in de (tegenstrijdige) belangen die in veel gevallen afgewogen dienen te worden. Dit vraagt om open, zorgvuldige en respectvolle communicatie tussen gemeente en inwoners en tussen inwoners onderling. Tijdens de Coronaperiode was het lastig contact te houden met ons netwerk. De focus in 2022 ligt bij de wijkregisseurs om de ontstane afstand weer te verkleinen. Daardoor wordt het weer mogelijk om de denk- en doekracht bij onze inwoners en partners te stimuleren.

- 2022 en verder => Faciliteren/stimuleren burgerinitiatieven met focus op denk- en doekracht.
- 2022 => Faciliteren van verbindingen tussen inwoners en lokale organisaties voor een efficiëntere samenwerking.
- 2022 en verder => Het organiseren van wijkacties t.b.v. vroegsignalering.

Kunst, Cultuur & Evenementen

Albrandswaard is rijk aan (cultuur) historisch erfgoed. Dat willen we blijven koesteren en verder uitdragen in 2022. We zijn trots op onze lokale verenigingen, organisaties en vrijwilligers die, óók in Coronatijd, een belangrijke bijdrage leveren aan kunst en cultuur in Albrandswaard.

Het Akkoord van Albrandswaard staat voor het delen van ideeën en het bieden van ruimte voor inspiratie waarbij kennis en daadkracht kan worden vermenigvuldigd. Vanuit kunst en cultuur sluiten we hierbij aan. Het bevorderen en versterken van de samenwerking tussen cultuur en sport blijft een belangrijk onderdeel van het akkoord. Ook in 2022 investeren we verder in deze unieke samenwerking. In 2021 hebben we een start gemaakt met de uitvoering van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. In 2022 werken we verder aan de geformuleerde ambities in samenwerking met scholen, culturele verenigingen en partners.

Kunst en cultuur verrijkt zich door de inbreng van verenigingen, organisaties en/of vrijwilligers en daarom willen we samenwerken aan het behoud en het versterken van kunst en cultuur in Albrandswaard. Begin 2022 is er daarom een beleidsnota vastgesteld waarin de beleidskaders en ambities zijn vastgelegd. Deze nota dient als basis voor de acties die worden ondernomen en investeringen die worden gedaan op het gebied van kunst en cultuur. In 2022 zetten we dit traject voort aan de hand van een uitvoeringsprogramma.

Evenementen zijn het visitekaartje van de gemeente en zorgen voor een positief imago van de verschillende dorpskernen. De evenementenbranche is de afgelopen periode flink opgeschud door Corona. In 2022 zullen de gevolgen van Corona nog zichtbaar blijven. De focus van de gemeente blijft in het (mede) mogelijk maken van evenementen, niet in het zelf organiseren. Ons uitgangspunt is dat evenementen worden georganiseerd voor en door onze inwoners, organisaties en ondernemers zodat deze aansluiten bij de behoefte van onze lokale gemeenschap. In samenwerking met evenementenorganisatoren denken wij graag mee over de mogelijkheden om zo veel mogelijk evenementen mogelijk te maken.

In 2022 werken we verder aan de uitvoering van de geformuleerde ambities die opgenomen zijn in het evenementenbeleid. We blijven investeren in verbinden, netwerken en faciliteren.

- 2022 en verder => Uitvoering geven aan de doelen en ambities van het evenementenbeleid.
- 2022 => Deelnemen aan regionale overleggen over cultuur, cultureel erfgoed en landschap. (zowel bestuurlijk als ambtelijk)
- 2022=> Uitdragen van de doelen en ambities van de cultuurnota.

Financiën

We voeren een stabiel financieel beleid. Dit is een voorwaarde voor een gezonde toekomst van Albrandswaard. Wij zijn kritisch op ons uitgavenpatroon. Structurele lasten worden betaald uit structurele baten, die in evenwicht zijn met elkaar. Zo bekostigen wij duurzaam de voorzieningen voor onze inwoners en zijn wij financieel betrouwbaar voor onze (maatschappelijke) partners. De financiële uitdagingen waarvoor we reeds staan, en de ontwikkelingen die we op ons af zien komen, leiden tot een beperking van speerpunten. De aandacht gaat nu vooral uit naar financiële stabiliteit op langere termijn en het financieel goed op kunnen vangen van alle ontwikkelingen. Nog los van de maatschappelijke zorgen en impact, brengt de Corona-crisis ook op financieel gebied risico's en extra kosten met zich mee.

Onze reservepositie dient aan te sluiten op de actuele verwachtingen. De komende jaren zien we een aantal ontwikkelingen die voor Albrandswaard een financieel risico kunnen zijn. Bij het bepalen van de risicoreservepositie in de begroting houden we nu rekening met ontwikkelingen die reeds gestart zijn.

Gezien de snel veranderende maatschappij willen we bij de meerjarenbegroting ook de verwachte ontwikkelingen (Investerings- en vennootschapsbelasting) betrekken bij de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Verandering is echter een constante factor geworden, waarbij nieuwe ontwikkelingen zich in rap tempo aandienen.

- 2022 => Onderzoek meerjarenanalyse risico's en investeringen in begroting.

We blijven ook alert rondom de houdbaarheid van de gemeentefinanciën. Het is nodig om in breder verband te kijken hoe de inkomende en uitgaande geldstromen binnen de gemeente in

balans kunnen blijven. Verschillende onderdelen zijn hierbij van invloed; Herijking van het gemeentefonds, woningbouw, groei inwoners en lokale ruimte om inkomsten te genereren. De gemeentelijke belastingen voor inwoners en bedrijven proberen we hierbij zo laag mogelijk te houden. Indien zich ontwikkelingen aandienen maken we allereerst een analyse van de verschillende belastingonderdelen.

- 2022 => de lasten voor burgers zo laag mogelijk houden in relatie tot bredere ontwikkelingen rondom gemeentefinanciën.

In 2021 gaat de Wetswijziging Rechtmatigheidsverantwoording in. Deze Wet gaat een grote verandering teweeg brengen in de manier van afleggen van verantwoording door het college. Hiervoor hebben we direct ingezet dat het jaar 2020 een pilotjaar werd om alle gevolgen in beeld te brengen om ons tijdig voor te bereiden. Op dit moment werken we met een uitvoeringsplan, en is dit al een speerpunt. Natuurlijk loopt dit onderwerp/speerpunt door in 2022.

- 2022 => Voorbereiden 'In Control'-statement college i.v.m. wetswijziging ingaande 2021.

Educatie

Jong geleerd is oud gedaan..... Daarom investeren wij in een goede ontwikkeling van kinderen en jongeren. Door samen te werken met Bibliotheek AanZet en onze basisscholen hebben wij op elke basisschool een Bibliotheek op School gerealiseerd. Kinderen krijgen zo meer plezier in lezen en verbeteren hun taalontwikkeling. Daar hebben zij later profijt van. Wanneer de ontwikkeling niet als verwacht gaat, wordt integraal samengewerkt met het wijkteam, school en zorgpartners. De behoefte van kinderen en hun inbreng hierbij staat voorop bij het aanbieden van hulp en/of ondersteuning.

- 2022 => Verdere ontwikkeling visie voor- en vroegschoolse educatie en inzet onderwijsachterstanden.
- 2022 => Volwasseneneducatie: uitwerken regionaal plan basisvaardigheden

Sport

In Albrandswaard vormt het verenigingsleven het cement van de samenleving en wij zijn dan ook trots op al onze verenigingen en wat zij betekenen voor onze inwoners. Hoofddoel van het Akkoord van Albrandswaard blijft om zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen, muziek te maken, te recreëren, te ontmoeten, en bij te dragen aan een gezonde leefstijl.

Hiertoe wordt er door verenigingen steeds meer samengewerkt met partijen uit zorg en welzijn, die vanuit hun expertise een bijdrage aan het akkoord leveren.

- 2022 => Uitbreiden van het aanbod voor verenigingen, organisaties en inwoners vanuit het Akkoord van Albrandswaard.
- 2022 => Uitvoeren van het preventie-onderdeel van het Akkoord van Albrandswaard, waarmee invulling kan worden gegeven aan de peiler Gezonde Leefstijl.

Sociaal domein

Binnen het sociaal domein staat 'de mens' en de 'menselijke maat' voorop. We benutten de eigen kracht van mensen, betuttelen niet en bieden hulp als dat echt nodig is. Hierbij werken de hulpverleners integraal en afgestemd op elkaar. Met name voor hulpbehoevenden die met een opstapeling van problemen te maken hebben is integrale aanpak pure noodzaak.

Begin 2021 is de nota integraal beleid sociaal domein vastgesteld. In de nota is inzichtelijk gemaakt welke samenhangende maatschappelijke doelstellingen we als gemeente gaan hanteren en met welke opgaven we in de gemeente Albrandswaard de komende jaren aan de slag gaan. Wij sturen op het toepassen van de mogelijkheden die wij zien voor verbetering van de interne en externe samenwerking, kennisdeling en het inzetten van creatieve oplossingen. Deze zijn mede gebaseerd op de ervaringen uit 2020 tijdens de corona crisis.

De afstemming tussen Wonen, Welzijn (en Werk) en Zorg blijft leidend net als de focus op de doelgroepen jongeren en ouderen.

Maatschappelijke ondersteuning:

- 2022 => Beheersen zorgkosten.
- 2022 => Fraude en misbruik integraal aanpakken om ervoor te zorgen dat middelen beschikbaar blijven voor hen die het echt nodig hebben.
- 2022 => Structureel overleg zorgkantoor over mogelijkheden en knelpunten waarbij verschillende zorgstructuren naadloos op elkaar moeten aansluiten.

Kwetsbare groepen:

- 2022 => Samen met relevante partners uitvoeren van het stappenplan dementievriendelijke gemeenten (samendementievriendelijk.nl).
  1. Participeren in het dementienetwerk.
  2. Vergroten van de kennis over dementie.
  3. Begeleiding op maat mogelijk maken.

Werk en inkomen, minima en schuldhelpverlening:

- 2022 => Onderzoek naar- en realisatie (2021/2022) van een centrum voor hergebruik (o.a. kleding, en voedsel) in Albrandswaard.
- 2022 => Fraude en misbruik integraal aanpakken om ervoor te zorgen dat middelen beschikbaar blijven voor hen die het echt nodig hebben.

Jeugdhulp:

- 2022 => Beheersen zorgkosten.
- 2022 => Fraude en misbruik integraal aanpakken om ervoor te zorgen dat middelen beschikbaar blijven voor hen die het echt nodig hebben.

Zorg & Welzijn:

- 2022 => Samen met woningbouwverenigingen en welzijnswerk inzetten op de verbetering van woon- en leefklimaat (Wonen welzijn zorg).
- 2022 => verder uitbouwen Nationaal Preventieakkoord (in relatie tot het Akkoord van Albrandswaard).

Wijkteams:

- 2022 => Beheersen zorgkosten.

HOOFDLIJNEN FINANCIËLE GEVOLGEN

omschrijving	2022	2023	2024	2025
Saldo primitieve begroting inclusief 1e wijziging	490.300	642.300	58.400	54.700
Structurele gevolgen jaarrekening 2020	0	0	0	0
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2020	-30.900	-30.900	-12.100	-12.100
Gevolgen 1e tussenrapportage 2021	-1.345.500	-1.270.900	-198.200	928.900
<i>Totaal na 1e TR 2021</i>	<i>-886.100</i>	<i>-659.500</i>	<i>-151.900</i>	<i>971.500</i>
Voorjaarsnota				
B. Rekenkundige en algemene kaders	-124.500	-124.500	-160.500	-160.500
D. Autonome ontwikkelingen	-491.800	-190.200	-92.700	-122.700
E. Bedrijfsvoering	-225.500	-171.800	-166.800	-166.800
F. Investerings	0	-79.200	-79.200	-84.700
G. Voorgestelde dekking	207.500	133.400	136.800	136.800
<i>Totaal na Voorjaarsnota</i>	<i>-1.520.400</i>	<i>-1.091.800</i>	<i>-514.300</i>	<i>573.600</i>
Diverse aanpassingen Begroting 2022				
Indexering	-20.800	-18.200	2.900	-89.100
Kapitaallasten	21.100	65.400	34.700	42.600
Diverse aanpassingen exploitatie	156.700	273.300	182.700	187.800
Opschonen stelposten	306.200	514.900	680.300	680.300
<u>Onvermijdelijke ontwikkelingen</u>				
Ontwikkeling algemene uitkering	2.060.200	1.550.600	1.374.300	865.500
GRJR	91.800	-207.400	-567.400	-567.400
WOO	-40.600	-43.000	-41.700	-45.000
Stelpost bijdrage BAR CAO	-100.000	-300.000	-500.000	-700.000
Stelpost WMO (HH en vervoer) ivm vergrijzing	-100.000	-200.000	-300.000	-400.000
Stelpost wachtgeld en pensioenherrekening vm bestuurders	-400.000	0	0	0
Digitalisering persoonskaarten speerpunt	-22.000	0	0	0
Aanpassing stelpost dividend Stedin	46.000	46.000	46.000	46.000
OZB	92.400	95.200	98.100	101.000
Saldo begroting na wijzigingen	570.600	685.000	495.600	695.300

Toelichtingen

Algemeen en technische correcties (indexering, kapitaallasten en diversen)

Bij de Voorjaarsnota wordt een globale inschatting gegeven van de financiële uitwerking van rekenkundig kaders. Pas bij het opstellen van de programmabegroting worden budgetten op detailniveau doorgerekend en aangepast. Hierdoor treden verschillen op. Vooral bij de laatste jaarschijf (2025) is dit het geval. Deze is nieuw en wordt voor de Voorjaarsnota in eerste instantie gekopieerd vanuit de laatst bekende jaarschijf (2024).

Opschonen stelposten

Bij het opstellen van de begroting is kritisch gekeken naar de stelposten die uit oudere begrotingen overgeheveld zijn naar 2022 en waar nodig gecorrigeerd.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

De onvermijdelijke ontwikkelingen betreffen de volgende posten.

Uitkering uit het gemeentefonds

In de Programmabegroting 2022 – 2025 zijn, zoals wettelijk is voorgeschreven, de structurele gevolgen van de Meicirculaire 2021 verwerkt. Over de gevolgen van de Meicirculaire bent u geïnformeerd d.m.v. de RIB nr. 80.726 d.d. 22 juni 2021.

Voor de herijking van het gemeentefonds is een ingroeipad afgesproken van maximaal € 15 per inwoner per jaar, zowel bij voordeel- als nadeelgemeenten met een negatieve dan wel positieve suppletie. Dat is nu eerst gemaximeerd op de jaren 2023 t/m 2026, ofwel $4 \times € 15 = € 60$ per inwoner (heeft geen betrekking op het onderdeel beschermd wonen en het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet, beide hebben een eigen ingroeipad).

Uit het 'actualisatie verdeelvoorstel gemeentefonds naar 2019' is gebleken dat de herijking voor Albrandswaard nog slechter uitpakt. Volgens de laatste gegevens zal de Algemene Uitkering voor Albrandswaard dalen met € 81 per inwoner. Omdat het ingroeipad van € 15 per inwoner per jaar niet gewijzigd is, heeft het voor de begroting 2022 – 2026 verder geen gevolgen.

ingroeipad herijking	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Voorlopige nadelige gevolgen AW rekeninghoudend met ingroepad	€ 15 per inwoner	€ 30 per inwoner	€ 45 per inwoner	€ 60 per inwoner	€ 75 per inwoner	€ 81 per inwoner
Reële raming op basis van inwoneraantal 2017: 25.590 (constant gehouden)	-384.000	-768.000	-1.152.000	-1.536.000	-1.919.000	-2.073.000

Voor 2022 kunnen gemeenten als bijdrage Jeugd een bedrag van € 1,6 miljard inboeken. Ook voor de jaren daarna zijn inmiddels afspraken gemaakt om de huidige stelposten van € 300 miljoen voor 2023 en verder - conform de uitspraak van de arbitragecommissie - te verhogen. In overleg met het ministerie van BZK en het IPO is nu overeenstemming over de jaren vanaf 2023. Ondanks dat een nieuw kabinet hierover definitief zal gaan besluiten, hebben de provinciaal toezichthouders onderling afgesproken dat 75% geraamd mag worden van de bedragen waar de Arbitragecommissie van uit gaat.

De volgende mutaties Algemene Uitkering zijn verwerkt in de begroting 2022.

omschrijving	2022	2023	2024	2025
Meicirculaire 2021	207.000	80.000	-41.000	-77.000
Correctie stelpost jeugd	0	-349.000	-349.000	-349.000
Jeugd (2022 100%, 2023 ev 75%)	1.453.200	1.203.600	1.132.300	1.043.500
Correctie stelpost herijking	400.000	1.000.000	1.400.000	1.400.000
Herijking nieuw	0	-384.000	-768.000	-1.152.000
Totaal correcties Algemene uitkering	2.060.200	1.550.600	1.374.300	865.500

GRJR

Voor de bijdrage aan de GRJR ten behoeve van de jeugdzorg is uitgegaan van de begroting 2022 van de GRJR. In de begroting 2022 en 2023 is rekening gehouden met de afrekening van de vlaktax, in 2022 de helft van de teruggave van 2019 en de helft van 2020, in 2023 de helft van de teruggave van 2020.

WOO

Begin 2021 is de Wet open overheid (Woo) aangenomen door de Tweede Kamer. Naar verwachting zal deze wet in 2022 van kracht worden en de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. Dit is een ingrijpende verandering en vereist ingrijpende veranderingen in de werkprocessen bij o.a. gemeenten. In de Voorjaarsnota is rekening gehouden met incidentele kosten voor juridische ondersteuning bij de implementatie en structurele kosten voor een contactfunctionaris. Bij het opstellen van de begroting is gebleken dat deze kosten te laag waren ingeschat.

BAR-bijdrage nieuwe CAO 2021

De CAO Gemeente loopt tot en met 2020 en voor 2021 zal een nieuwe CAO afgesproken moeten worden. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2022 was er nog geen akkoord tussen de bonden en de VNG. Vooruitlopend op het besluit is in de Programmabegroting 2022 - 2025 van Albrandswaard rekening gehouden met een stelpost hogere salarislasten.

WMO HH en Vervoer

In de begroting 2022 is voor alle zekerheid een stelpost geraamd voor eventuele hogere lasten in het kader van WMO Huishoudelijke verzorging en Vervoer ten gevolge van de vergrijzing.

Wachtgeld en pensioenherrekening vm bestuurders

In 2022 vindt de verkiezing van de gemeenteraad plaats. De uitslag van deze verkiezing kan een gevolg hebben voor de samenstelling van het college. Zekerheidshalve is in de begroting 2022 een stelpost geraamd voor eventuele wachtgeldvergoedingen en voor pensioenherrekening.

Digitalisering persoonskaarten

Bij de digitalisering van de persoonskaarten wordt aangesloten bij de ontwikkeling van de verdere digitalisering van de processen. Zie het speerpunt bij het onderdeel Algemeen bestuur onder programma Openbare orde & Veiligheid en Algemeen bestuur.

Dividend Stedin

In de Voorjaarsnota is rekening gehouden met een lagere dividend Stedin van € 103.000. In de 1^e tussenrapportage 2021 was echter al rekening gehouden met een verlaging van € 57.000.

OZB

Jaarlijks ontvangen we in juli van het SVHW een raming van de heffingsmaatstaven van de verschillende belastingen en heffingen. Op basis hiervan wordt de herberekening gemaakt van de opbrengsten en de tarieven voor de lokale heffingen.

Provinciaal toezicht

De door de raad vastgestelde begroting 2022 dient vóór 15 november 2021 aan de provincie te worden toegestuurd ter goedkeuring. De provincie toetst of de gemeentebegroting voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten en provinciale regelgeving. De minste vorm van provinciaal toezicht is *repressief* toezicht. Dit betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Daarbij is leidend dat de *structurele lasten* gedekt moeten zijn door *structurele baten* (zgn. materieel begrotingsevenwicht). Om in beeld te brengen of de begroting materieel in evenwicht is, moet het begrotingssaldo gecorrigeerd worden met het saldo van *incidentele* baten en lasten. Wat het effect daarvan is voor de gemeente Albrandswaard, is opgenomen in onderstaande tabel.

Structureel meerjarensaldo exclusief incidentele baten en lasten

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	-198	232	121	399
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	769	453	374	297
Begrotingssaldo	571	685	496	695
Saldo incidentele baten en lasten	644	-55	116	146
gecorrigeerd saldo	1.215	630	612	842
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Een overzicht en toelichting op de incidentele posten is te vinden in het gedeelte Financiële begroting.

Indien de begroting niet materieel in evenwicht is, kan de gemeente onder preventief provinciaal toezicht worden geplaatst. Dit betekent dat een gemeente de begroting en begrotingswijzigingen pas mag uitvoeren na voorafgaande goedkeuring van de provincie.

Planning & Control-cyclus

De Programmabegroting is één van de producten van de Planning & Control-cyclus. De basis voor deze begroting is de Agenda van de Samenleving 2022 - 2025.

De Programmabegroting 2022 geeft de plannen voor 2022 weer. In 2022 zullen twee tussenrapportages verschijnen waarin aan de raad de afwijkingen gerapporteerd worden met betrekking tot de uitvoering van de in de begroting opgenomen plannen. Daarnaast heeft u via Pepperflow/Begrotingsapp maandactueel zicht op de status van de speerpunten. In de jaarrekening wordt het jaar afgesloten met een eindrapportage.

Indeling van de begroting

Artikel 7 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat een begroting ten minste bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting.

De beleidsbegroting dient vervolgens te bestaan uit:

- het programmaplan
- de paragrafen

De financiële begroting dient ten minste te bestaan uit:

- het overzicht van baten en lasten en de toelichting
- de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Opbouw van deze begroting

Hoofdstuk 1 presenteren wij u de Agenda van de Samenleving 2022 – 2025. Het is een uitwerking van ons coalitieakkoord “Albrandswaard: een vitale, zorgzame en zelfstandige gemeente”. Een dynamische agenda die wij jaarlijks bijstellen in samenspraak met uw raad, inwoners, bedrijven en instellingen. Met het vaststellen van de begroting geeft de raad het college toestemming om tot uitvoering van de programma’s over te gaan en de ter beschikking gestelde middelen te besteden en de geplande inkomsten te realiseren.

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de begroting op financiële hoofdlijnen.

In hoofdstuk 3 is het programmaplan opgenomen, waarin de programma’s van deze begroting centraal staan. Per programma zijn achtergrond en politiek taakveld beschreven. Omdat een programma vaak een breed taakveld bestrijkt, zijn de programma’s onderverdeeld in programmaonderdelen.

Per programmaonderdeel worden voor de speerpunten de volgende (5 W) vragen beantwoord:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we doen?
- Wanneer is het klaar?
- Wat is het streven?
- Wat zijn de extra kosten en formatie-inzet?

In hoofdstuk 4 zijn de paragrafen opgenomen. Dit zijn de paragrafen, zoals deze zijn voorgeschreven in het BBV. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de begroting veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor de gemeenteraad.

Hoofdstuk 5 bevat de financiële begroting. Hierin worden de hoofdstukken 1 tot en met 4 uitgewerkt in een gedetailleerd overzicht van de financiële positie van de gemeente.

2

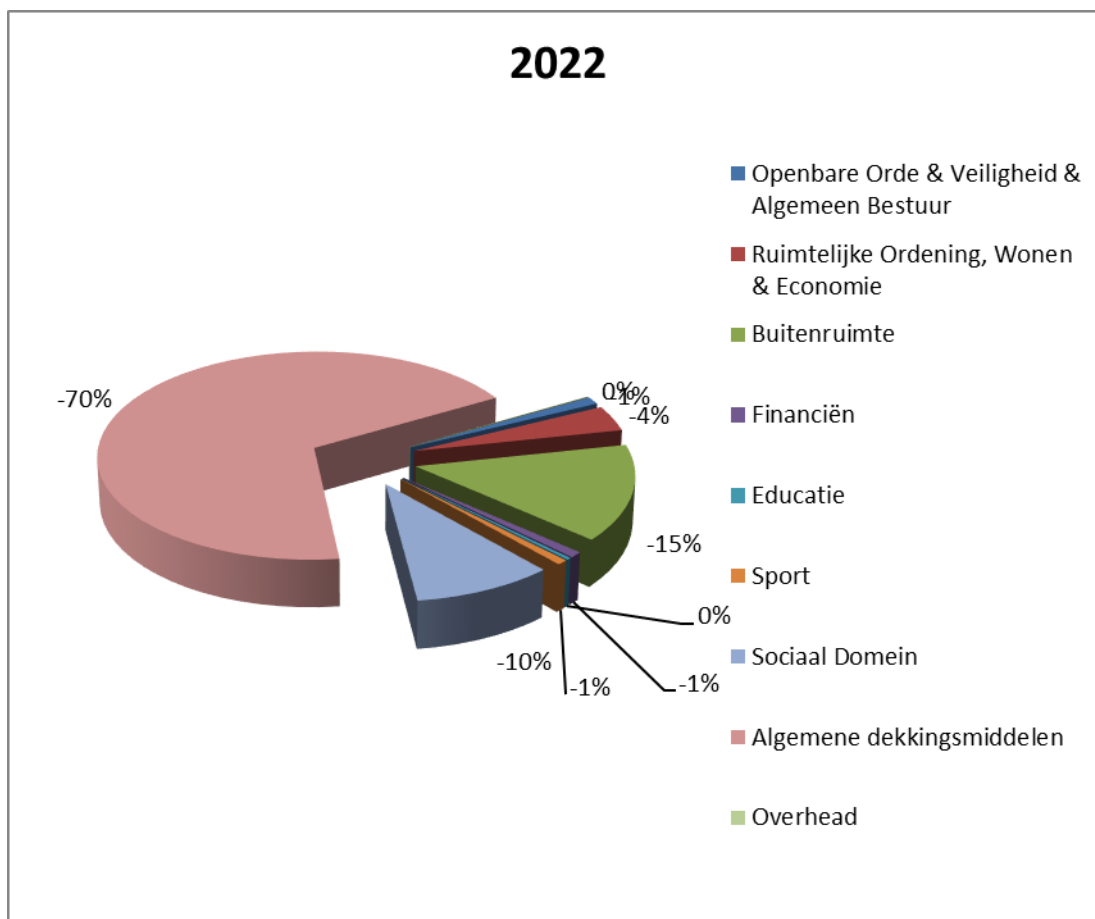
BEGROTING IN ÉÉN

OOGOPSLAG

Baten per Programma

Programma	Begroting			
	2022	2023	2024	2025
Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	-660.200	-634.500	-637.900	-640.700
Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	-2.284.600	-588.600	-584.700	-515.600
Buitenruimte	-8.614.500	-8.344.600	-8.470.100	-8.468.800
Financiën	-511.500	-432.500	-353.500	-275.700
Educatie	-186.900	-191.700	-197.000	-202.400
Sport	-433.100	-446.000	-459.600	-473.300
Sociaal Domein	-5.615.900	-5.340.200	-5.014.100	-5.030.300
Totaal programma's	-18.306.700	-15.978.100	-15.716.900	-15.606.800
Niet onder de programma's vallende baten				
Algemene dekkingsmiddelen	-40.034.100	-39.845.000	-40.191.900	-40.807.000
Overhead	-27.500	-27.500	-27.800	-29.200
Vpb	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal baten	-58.368.300	-55.850.600	-55.936.600	-56.443.000

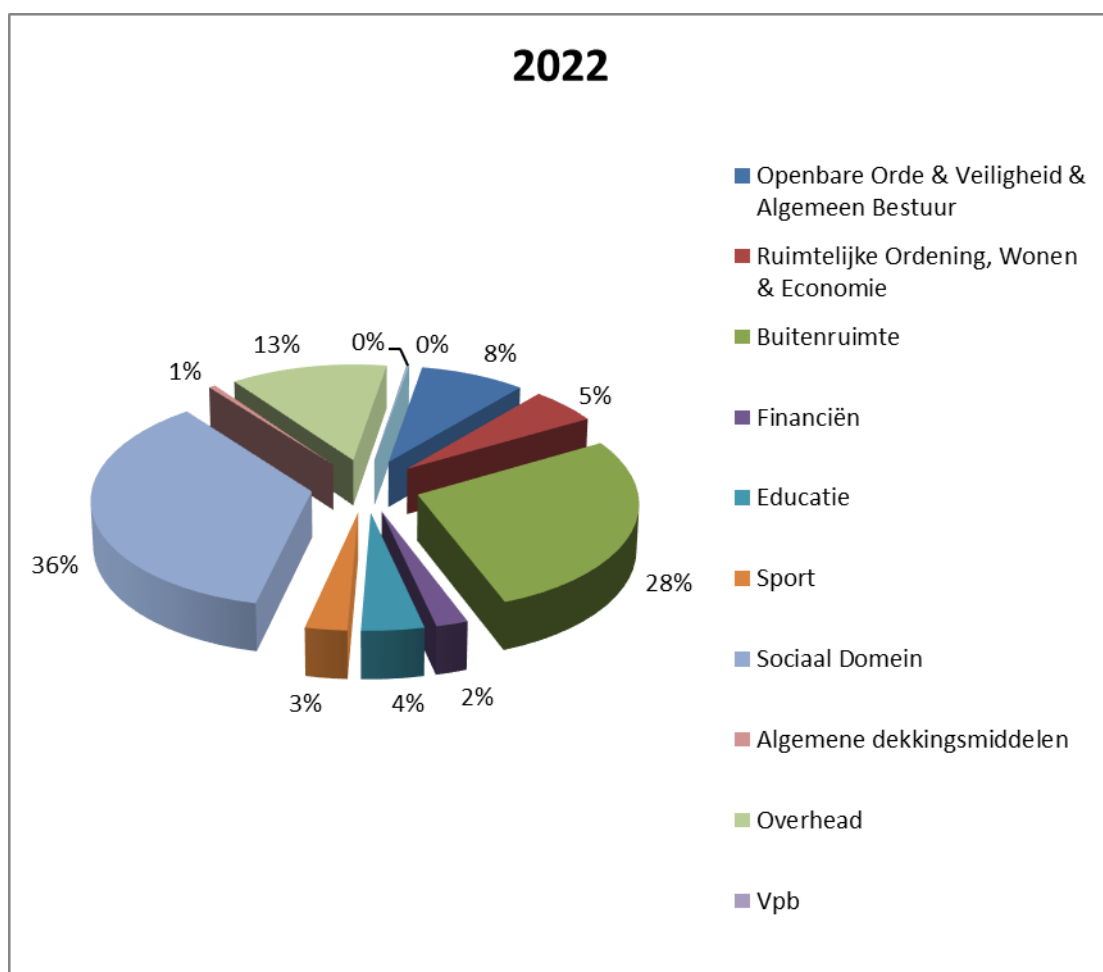
Waar komt het geld vandaan?

Lasten per Programma

Programma	Begroting			
	2022	2023	2024	2025
Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	4.864.800	4.728.200	4.588.900	4.537.800
Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie	3.177.900	1.387.900	1.387.800	1.387.600
Buitenruimte	15.916.600	15.633.000	15.804.500	15.901.900
Financiën	1.260.000	1.046.700	1.273.700	1.573.700
Educatie	2.465.500	2.508.700	2.550.500	2.550.400
Sport	1.652.300	1.658.800	1.666.500	1.666.400
Sociaal Domein	20.795.400	20.678.900	20.674.000	20.672.800
Totaal programma's	50.132.500	47.642.200	47.945.900	48.290.600
Niet onder de programma's vallende lasten				
Algemene dekkingsmiddelen	311.500	237.700	144.500	63.900
Overhead	7.248.400	7.179.900	7.244.400	7.286.600
Vpb	30.300	30.800	31.200	31.600
Onvoorzien	75.000	75.000	75.000	75.000
Totaal lasten	57.797.700	55.165.600	55.441.000	55.747.700

Waar gaat het geld naar toe?

3

PROGRAMMAPLAN

1.1 Openbare Orde & Veiligheid

Missie

In Albrandswaard zorgen we samen met inwoners, ondernemers, organisaties en instellingen voor veilige buurten in de gemeente. We betrekken onze partners bij de totstandkoming van beleid en voeren het samen uit. Initiatieven van inwoners en ondernemers faciliteren we om de veiligheid in de gemeente te versterken. Samen gaan we voor een veilig(er) Albrandswaard!

Integraal veiligheidsbeleid

Wat willen we bereiken?				
Overlast en criminaliteit in Albrandswaard signaleren, voorkomen en tegengaan.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Samen met onze partners, ondernemers en inwoners het Actieplan Veilig 2022 vaststellen.	1e kwartaal 2022	Inwoners voelen zich veilig in Albrandswaard.	Binnen begroting.
1b	Samen met onze partners, ondernemers en inwoners uitvoering geven aan het Actieplan Veilig 2022.	Continu	Inwoners voelen zich veilig in Albrandswaard.	Binnen begroting.

Jeugd

Wat willen we bereiken?				
Jeugdoverlast in de gemeente voorkomen en tegengaan.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
2a	Samen met onze partners (waaronder politie, boa's, openbaar ministerie, jongerenwerk, zorg en hulpverlening) gaan we overlast en criminaliteit in de gemeente tegen. Er wordt actief gewerkt aan het bestendigen, verstevigen en waar nodig verbeteren van de integrale aanpak. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op preventie en hulpverlening, waar nodig wordt repressief opgetreden.	Continu	We hebben door een integrale aanpak en een goede samenwerking in het netwerk zicht op de jeugd(groepen) die overlast veroorzaken, en zijn zowel preventief als repressief actief.	0,5 fte extra formatie jongerenwerk tbv integrale aanpak

Woninginbraken, voertuigcriminaliteit en fietsendiefstal

Wat willen we bereiken?				
De kans op woninginbraken en auto- en fietsdiefstallen verkleinen in Albrandswaard.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
3a	Met preventieve acties inwoners en ondernemers informeren over het voorkomen van inbraken en diefstallen.	Continu	• We hebben minimaal 4x per jaar preventieve acties ingezet.	Binnen begroting.
3b	Samen met de politie inzetten op de hotspots in de gemeente.	Continu	• Het aantal inbraken en diefstallen is blijvend lager in vergelijking tot 2019 (pre-corona).	Binnen begroting.
3c	Het verbeteren van de veiligheid rond de metrostations en fietsenstallingen.	Continu	* Het aantal meldingen rond metrostations en fietsenstallingen van o.a. fietsendiefstal is lager in vergelijking tot 2019 (pre-corona).	Nog niet begroot.

Veiligheid en veiligheidsgevoel omwonenden GGZ klinieken Poortugaal

Wat willen we bereiken?				
Vroegtijdig veiligheidsissues signaleren en vergroten van het veiligheidsgevoel.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
4a	we werken samen met Antes, Fivoor, politie en omwonenden oa middels de klankbordgroepen om periodiek de veiligheid en het veiligheidsgevoel te bespreken als ook actuele onderwerpen.	Continu	• Inwoners in de omgeving van de klinieken in Albrandswaard voelen zich voldoende veilig	Binnen begroting.
4b	Continuering van de SMS-dienst bij situaties met impact op de omgeving van Antes en Fivoor richting omwonenden.	Continu	• Inwoners in de omgeving van de klinieken in Albrandswaard voelen zich voldoende geïnformeerd	Binnen begroting.

Zorg en Veiligheid

Wat willen we bereiken?				
Perspectief bieden aan personen met multiproblematiek en overlast terugdringen van personen met verward gedrag.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
5a	Bevorderen van samenwerking tussen de zorg- en veiligheidspartners door actieve participatie en regie in het netwerk.	Continu	Goed toegankelijke zorg en hulpverlening, vroegsignalering van problematiek, en minimale overlast voor de Albrandswaardse samenleving.	Binnen begroting.

Ondermijning

Wat willen we bereiken?				
Voorkomen dat criminelen of criminele organisaties (on)bewust worden gefaciliteerd, tegengaan van verweving van de onder- en bovenwereld.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
6a	Door voorlichting de bewustwording vergroten onder bewoners en ondernemers initiatieven vanuit de samenleving.	Continu	Voorkomen onbewuste verweving of onbewust faciliteren.	Binnen begroting.
6b	Kennisontwikkeling door, en samenwerking met bijzondere partners zoals RIEC, Douane, DCMR, CCV, e.a.	Continu	Voldoende kennis en ervaring binnen de organisatie voor de lokale aanpak van ondermijning, en om voldoende invulling te kunnen geven aan integrale samenwerking.	Binnen begroting.

1.2 Algemeen Bestuur

Missie

Albrandswaard levert dienstverlening aan inwoners, instellingen en bedrijven op de plekken en momenten waarop daar behoefte aan is. Moderne technologie wordt ingezet om de mogelijkheden van persoonlijke dienstverlening te vergroten.

Dienstverlening

Wat willen we bereiken?				
Dienstverlening die persoonlijk, eigentijds en betrouwbaar is. Wij zijn benaderbaar, zoeken onze inwoners op en bieden een eigentijdse plek voor contacten en ontmoetingen in het Huis van Albrandswaard.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	(Door)ontwikkeling online dienstverlening.	Continu.	We blijven online dienstverlening ontwikkelen. Online dienstverlening ontwikkelt zich snel. Het aan kunnen (blijven) sluiten bij de verwachting van inwoners op het gebied van online vraagt continue (door)ontwikkeling en een extra stap. Onder andere het vooronderzoek en het (door)ontwikkelen van de gemeentelijke website valt hieronder (om tot de aanschaf van de juiste tool te komen met de gewenste functionaliteiten /flexibiliteit /ontwikkelpotentie aan zowel de inwoners- als de webredacteuren(achter) kant is vooronderzoek nodig).	Binnen begroting.
1b	Digitale toegankelijkheid.	Continu.	Al onze websites zijn digitaal toegankelijk voor al onze inwoners. De websites worden regelmatig getoetst. Digitale toegankelijkheid is geborgd in de organisatie, processen en systemen. Dit is niet alleen een eigen ambitie, maar ook een wettelijke verplichting.	Binnen begroting.
1c	Digitalisering persoonskaarten.	4e kwartaal 2022	Met de digitalisering van de persoonskaarten sluiten we aan bij de ontwikkeling van de verdere digitalisering van onze processen.	€ 22.000,- in 2022.
1d	Toename complexiteit burgerzaken.	4e kwartaal 2022	Borgen van kwaliteit en termijnen door extra inzet op Backoffice Burgerzaken.	Binnen begroting.

Communicatie

Wat willen we bereiken?				
Inzet van communicatiemiddelen en -vormen die aansluiten bij wensen van en trends in de samenleving.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
2a	Doorontwikkeling gemeentewebsite.	4e kwartaal 2022	Voor iedereen toegankelijke, makkelijke en betrouwbare online dienstverlening en informatievoorziening.	Binnen begroting

Kerngegevens

Bestuurlijke structuur	Raadsleden	Wethouders
Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD)	5	1 (0,85 fte)
Echt voor Albrandswaard (EVA)	4	-
Stem Lokaal	3	1 (0,85 fte)
Leefbaar Albrandswaard	2	1 (0,85 fte)
Christen Democratisch Appel (CDA)	2	1 (0,85 fte)
Partij van de Arbeid (PvdA)	1	-
Nieuwe Albrandswaardse partij (NAP)	1	-
Frans	1	-
GroenLinks	1	-
Voogdgeert Voor Albrandswaard (VVA)	1	-
Totaal	21	4 (3,4 fte)

Wat mag het kosten?

Programma	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur				
Lasten				
1.1 Openbare orde & Veiligheid	1.527.900	1.557.400	1.576.100	1.592.400
1.2 Algemeen bestuur	3.311.900	3.145.800	2.987.800	2.920.400
<i>Totaal lasten</i>	<i>4.839.800</i>	<i>4.703.200</i>	<i>4.563.900</i>	<i>4.512.800</i>
Baten				
1.1 Openbare orde & Veiligheid	-72.400	-74.600	-76.700	-79.100
1.2 Algemeen bestuur	-532.600	-504.700	-506.000	-506.400
<i>Totaal baten</i>	<i>-605.000</i>	<i>-579.300</i>	<i>-582.700</i>	<i>-585.500</i>
Saldo baten en lasten	4.234.800	4.123.900	3.981.200	3.927.300
Toevoeging reserve	25.000	25.000	25.000	25.000
Onttrekking reserve	-55.200	-55.200	-55.200	-55.200
<i>Mutaties reserves</i>	<i>-30.200</i>	<i>-30.200</i>	<i>-30.200</i>	<i>-30.200</i>
Totaal programma 1	4.204.600	4.093.700	3.951.000	3.897.100

Beleidsindicatoren

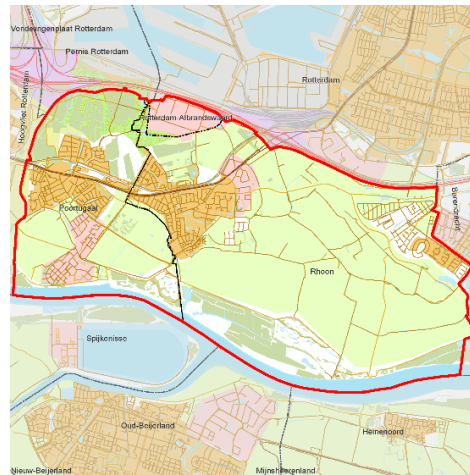
Naam Indicator	Periode	Albrands- waarde	Klasse *)	Eenheid	Bron
1. Diefstallen uit woning	2019	3,2	2,1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
2. Vernielingen	2020	6,4	5,6	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
3. Verwijzingen Halt	2020	9	11	Aantal per 1.000 jongeren	stichting Halt
4. Winkeldiefstallen	2019	0,2	1,3	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
5. Gewelddsmisdrijven	2020	6,3	3,6	Aantal per 1.000 inwoners	CBS

Waar staat je gemeente d.d. 3 augustus 2021

*) matig stedelijk

- Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
- Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
- Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
- Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

5. Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag, en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling etc.)

Ondernemers, bewoners, publiek en maatschappelijke instellingen maken de samenleving van Albrandswaard. Wij willen hen optimale condities bieden voor ondernemen, ontspannen, ontmoeten en ontwikkelen. Het behouden van een goede balans tussen aan de ene kant grote opgaven met een ruimtelijk beslag, zoals woningbouw en energietransitie, en aan de andere kant het behoud van groen en leefbaarheid in de dorpen is de grote uitdaging van de komende jaren. Ingezet wordt op kwaliteit van werken, wonen, recreëren en voorzieningen, in onderlinge samenhang. Centraal staat de vitaliteit van de samenleving in kleinschalige dorpskernen en een landelijke omgeving.

Missie.

Albrandswaard is de 'groene long' voor de regio aan de zuidkant van Rotterdam. Wij willen 'de groene long' behouden en ook een 'passende' bijdrage leveren aan woningbouw en energietransitie.

De gemeente zet bij ruimtelijke ontwikkelingen in op behoud en versterking van bestaande kwaliteiten. We werken niet alleen aan de omvang en toekomstbestendigheid van de woningvoorraad, maar faciliteren ook onze inwoners die langer thuis blijven wonen als zij zorg nodig hebben. We bouwen en wijzen primair toe met het oog op de lokale behoefte, maar verliezen onze rol in en bijdrage aan de regio niet uit het oog.

2.1 Ruimtelijke ordening

Omgevingswet

Wat willen we bereiken?				
Op 1 juli 2022 kan een omgevingsvergunning worden aangevraagd en binnen 8 weken worden afgehandeld.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Proces voor het afgeven van een Omgevingsvergunning zo inrichten dat aan de minimale vereisten m.b.t. afhandelingstermijn en participatie wordt voldaan op 1 juli 2022 (inwerkingtreding Omgevingswet).	2e kwartaal 2022	Een 'Omgevingswetproof' proces Omgevingsvergunning.	Hoogte van extra kosten door uitstel invoeringsdatum is nog niet bekend. Mogelijke extra kosten worden meegenomen in de reguliere P&C cyclus.

Visie op de Rand van Rhooon

Wat willen we bereiken?				
Keuzes maken voor de Rand van Rhooon op lange termijn.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
2a	Met inachtneming van de keuze die in 2021 is gemaakt m.b.t. de locatie van het sportpark praktische scenario's uitwerken voor de Rand van Rhooon.	4e kwartaal 2022	Visie op de Rand van Rhooon vaststellen.	Incidenteel € 40.000

Buitenland van Rhoon

Wat willen we bereiken?				
Behoud en versterking van de recreatieve en natuurwaarden in een agrarisch en landschappelijk aantrekkelijk buitengebied. Hieronder kunnen onze inwoners en mensen van buiten Albrandswaard ook in een toekomst van toenemende verstedelijking in de regio blijven genieten van ons cultuur-historisch waardevolle polderlandschap, onze streekproducten, natuur en vrienden.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
3a	Bijdragen aan de ontwikkeling en vaststelling van een bestemmingsplan op basis van het Streefbeeld. Overleg met provincie, gebiedscoöperatie en maatschappelijke partners, informatie aan inwoners en het verzorgen van de planologische procedure ter vaststelling.	4e kwartaal 2022	In 2022 een vastgesteld bestemmingsplan op basis van het Streefbeeld.	Binnen begroting
3b	Brede bestuurlijke inzet op noodzakelijke aanpassing Rijks- en Provinciebeleid (met name Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)) om een omgevingsplan conform het Streefbeeld mogelijk te maken.	4e kwartaal 2022	Rijks- en Provinciaal beleid dat ruimte biedt aan een omgevingsplan conform het Streefbeeld.	Binnen begroting
3c	Intensiveren afstemming gemeente (inclusief gemeenteraad) met gebiedscoöperatie en provincie op de uitvoeringsfasen van het Streefbeeld.	Continu	Synchronisatie van (beleids)inzet en bewaken van maatschappelijk draagvlak.	Binnen begroting
3d	Uitwerking en realisatie van de gebiedsvisie voor de Poort Buitenland van Rhoon (zogeneten Binnenland) volgens de bestuursovereenkomst hierover met de Provincie en het Streefbeeld van de gebiedscoöperatie.	4e kwartaal 2022	Een hoogwaardige entree voor bezoekers van het Buitenland die recht doet aan de functies: natuur, recreatie, agrarisch beheer en educatie.	Om de extra personele inzet op dit speerpunt te bekostigen nemen wij in de grondexploitatie Binnenland een bedrag op van jaarlijks € 150.000 voor 2020, 2021 en 2022 (2022 is het beoogde jaar van oplevering nieuwe bestemmingsplan Buitenland van Rhoon).
3e	Initiatieven die (nog) niet passen binnen de geldende kaders beoordelen op toekomstige haalbaarheid en gezamenlijk met initiatiefnemer het vervolgproces afstemmen.	Continu	Duidelijkheid en rechtszekerheid bieden en waar mogelijk faciliteren van initiatieven.	Binnen begroting

2.2 Wonen

Wonen

Wat willen we bereiken?				
Voorzien in de woningbehoefte met behoud van de kwaliteit en leefbaarheid in de dorpen.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Afspraken maken met corporaties en ontwikkelaars om de (sociale) woningvoorraad uit te breiden conform de afspraken met de regio en met de provincie.	3e kwartaal 2022	Een evenwichtigere (sociale) woningvoorraad.	Binnen de begroting. Voor ontwikkeling lokaties volgen aparte voorstellen.

2.3 Economie

Economie en bedrijvigheid

Wat willen we bereiken?				
Goede afstemming en samenhang tussen economische functies en bedrijvigheid enerzijds en andere functies en hun ruimtebeslag anderzijds, in lokaal en regionaal perspectief, en een weloverwogen positionering van economische functies en toekomstgericht beleid zoals de omgevingsvisie en duurzaamheidsbeleid.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Monitoren van Covid-19 effecten, bezinnen op beleidsmaatregelen en zonodig ten uitvoer leggen van beleid in overleg met betrokken partijen.	Continu	Het beschikken over een goed beeld van de lokale situatie en ontwikkelingen met betrekking tot de effecten van Covid-19 op de economie en voor zover mogelijk een daarop afgestemd beleid.	Binnen begroting

Wat mag het kosten?

Programma Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten				
2.1 Ruimtelijke ordening	2.892.200	1.147.000	1.147.500	1.147.200
2.2 Wonen	142.100	98.100	97.800	98.200
2.3 Economie	118.600	117.800	117.500	117.200
<i>Totaal lasten</i>	<i>3.152.900</i>	<i>1.362.900</i>	<i>1.362.800</i>	<i>1.362.600</i>
Baten				
2.1 Ruimtelijke ordening	-1.820.000	-161.100	-165.400	-94.200
2.2 Wonen	-405.700	-385.700	-376.200	-377.100
2.3 Economie	-40.600	-41.800	-43.100	-44.300
<i>Totaal baten</i>	<i>-2.266.300</i>	<i>-588.600</i>	<i>-584.700</i>	<i>-515.600</i>
Saldo baten en lasten	886.600	774.300	778.100	847.000
Toevoeging reserve	25.000	25.000	25.000	25.000
Onttrekking reserve	-18.300	0	0	0
<i>Mutaties reserves</i>	<i>6.700</i>	<i>25.000</i>	<i>25.000</i>	<i>25.000</i>
Totaal programma 2	893.300	799.300	803.100	872.000

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	Periode	Albrands- waard	Klasse *)	Eenheid	Bron
1. Functiemenging	2020	49,5	52	%	CBS BAG/LISA
2. Vestigingen (van bedrijven)	2020	109,8	154,3	Aantal per 1.000 inw van 15 t/m 64 jr	LISA
3. Nieuwbouw woningen	2020	5,8	9,9	Aantal per 1.000 woningen	BAG/ABF
4. Demografische druk	2021	72,3	77,3	%	CBS

Waar staat je gemeente d.d. 3 augustus 2021

*) matig stedelijk

1. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen woningen) en 100 (alleen werken). Bij de waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
2. Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 – 65 jaar.
3. Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
4. De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar

De gemeente streeft een kwalitatief hoge en duurzaam openbare ruimte na, waarbij aandacht is voor veiligheid en leefbaarheid die wij samen met onze inwoners realiseren.

Wijkregie zet zich in op het bevorderen van meer burgerparticipatie, gerichte communicatie en het verbreden van het netwerk. De werkwijze van Wijkregie kenmerkt zich met een bottom-up benadering, ofwel integraal werken en zoeken naar passende oplossingen en/of mogelijkheden. De speerpunten kenmerken zich door dichtbij de burger zijn en hen betrekken bij beleid en ontwikkelingen in de wijk.

Evenementen dragen bij aan een levendige gemeente, een positief imago van de verschillende dorpskernen. Meer evenementen die de plaatselijke economie en de sociale cohesie bevorderen.

Het realiseren van maatschappelijke doelstellingen is een belangrijke pijler in de gemeente Albrandswaard. De huisvesting om deze doelstellingen te kunnen bewerkstelligen, noemen we maatschappelijk vastgoed. De laatste jaren zijn er veel ontwikkelingen op dit gebied. Om deze ontwikkelingen goed te kunnen blijven managen is professionalisering en sturing hierop van groot belang.

Missie

Een kwalitatief hoge en duurzaam openbare ruimte, waarbij aandacht is voor veiligheid en leefbaarheid die wij samen met onze inwoners realiseren.

3.1 Buitenruimte

Duurzaamheid en milieu

Wat willen we bereiken?				
Brede invulling geven aan duurzaamheid waarbij alle portefeuilles worden betrokken. De energietransitie is geprioriteerd onderdeel uit het beleid m.b.t. duurzaamheid.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Doorvertalen van maatregelen en acties uit de Regionale Energie Strategie (in BAR-verband) en opstellen en ten uitvoer brengen van een uitvoeringsagenda voor Albrandswaard.	Onbekend, de agenda zal jaarlijks worden geactualiseerd.	Uitwerken en uitvoeren van een meerjaren energietransitie.	Vorming en vulling reserve (financiering) via separate voorstellen in begrotingswijziging/ ombuigingen meegenomen.

Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?				
De gemeente streeft een kwalitatief hoge en duurzaam openbare ruimte na, waarbij aandacht is voor veiligheid en leefbaarheid die wij samen met onze inwoners realiseren.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
2a	Verhogen verkeersveiligheid. - uitvoeren acties maatregelenplan.	Continu.	- inzet op Veilige schoolomgevingen; - inrichting 30 km/h-zones; - veilige fietsroutes; - verlagen snelheid autoverkeer.	Gedeeltelijk uit investeringen renovatieplannen. Structureel vanaf 2019 extra investeringskrediet van € 2 miljoen in 4 jaar. Al in begroting.
2b	Realisatie inrichtingsplan Park Rhoon.	4e kwartaal 2022	Een park naar de wensen en behoeften van gebruikers en omwonenden.	Binnen begroting.
2c	Effectiever afval scheiden. - uitvoering geven aan afvalbeleidsplan.	4e kwartaal 2022	Door afvalscheiding een bijdrage te leveren aan de verbetering van het milieu.	Kosten dekken uit reserve/bijdrage afvalstoffenheffing.
2d	Verkeer. - onderzoek naar parkeerproblemen nabij centra.	4e kwartaal 2022	Verbeteren parkeermogelijkheden centra na afronding bouwprojecten.	Binnen begroting.
2e	Opstellen groenuitvoeringskader - uitgangspunten groenbeheer - uitvoeringsplan	3e kwartaal 2022 4e kwartaal 2022	Heldere kaders hoe we als gemeente in de komende 10 jaar het openbaar groen willen vormgeven.	Binnen begroting.
2f	Opstellen mobiliteitsvisie Albrandswaard.	4e kwartaal 2022	Een heldere visie hoe we als gemeente om gaan met de toenemende verkeersvraagstukken.	€ 57.500 (vermeld in de voorjaarsnota).

Wat willen we bereiken?				
Bevorderen van de sociale samenhang door in te zetten op gerichte communicatie ter verbetering van burgerparticipatie, overheidsparticipatie en het integraal werken.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
3a	Faciliteren en stimuleren van burgerinitiatieven t.b.v. de verbetering leefbaarheid, bijvoorbeeld zelfbeheer groen, opruimen zwerfafval, sociale cohesie, veiligheid.	Continu	Inwoners betrekken bij hun leefomgeving.	Binnen begroting.
3b	Verder ontwikkelen van online burgerparticipatie door gebruik te gaan maken van best-practise tools en vernieuwing.	Continu	Inwonersbereik vergroten (meer mensen doen mee) door de zwijgende meerderheid te activeren.	Binnen begroting.
3c	Bevorderen van de samenwerking tussen organisaties.	Continu	Verbindingen leggen en samenwerking opzoeken om krachten te bundelen en daar waar nodig te versterken.	Binnen begroting.
3d	Landelijke thema's koppelen aan lokale initiatieven.	Continu	Meer betrokkenheid bij landelijke thema's gericht op de verbetering van leefbaarheid in de wijk.	Binnen begroting.

3.2 Kunst & Cultuur

Kunst, Cultuur & Evenementen

Wat willen we bereiken?				
Kunst en cultuur verrijkt zich door de inbreng van verenigingen, organisaties en/of vrijwilligers en daarom willen we samenwerken aan het behoud en het versterken van kunst en cultuur in Albrandswaard. Albrandswaard is rijk aan (cultuur) historisch erfgoed. Dat willen we blijven koesteren en verder uitdragen in de komende jaren.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
4a	Deelnemen aan regionale overleggen over cultuur, cultureel erfgoed en landschap (zowel bestuurlijk als ambtelijk).	Continu.	Begrip in de regio voor het behoud van cultureel erfgoed, waaronder de dijken en polders, in de gemeente Albrandswaard.	Binnen begroting.
4b	Uitdragen van de doelen en ambities van de Cultuurnota.	4e kwartaal 2022	Uitvoering geven aan de geformuleerde ambities en doelen van de cultuurnota. Uitvoering geven aan Cultuureducatie met Kwaliteit. Aansluiting zoeken bij (bestaande) projecten en acties, zoals het akkoord van Albrandswaard.	Binnen begroting.
4c	Uitvoering geven aan het evenementenbeleid met focus op de geformuleerde visie en ambities.	4e kwartaal 2022	Een evenementvriendelijke uitstraling behouden en versterken in Albrandswaard. Het evenementenbeleid loopt tot en met 2023.	Binnen begroting.

3.3 Maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?				
Het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed wordt ingezet om onze maatschappelijke doelstelling te bereiken.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Integraal Accommodatieplan opstellen (binnen de kaders van de Strategische Visie Maatschappelijk Vastgoed).	3e kwartaal 2022	Gemeentelijk maatschappelijk vastgoed wordt multifunctioneel (2 organisaties of meer) gebruikt met een bezettingsgraad van minimaal 70%.	Komt afzonderlijk raadsvoorstel voor.

Wat mag het kosten

Programma Buitenruimte	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten				
3.1 Buitenruimte	15.747.200	15.462.300	15.633.300	15.729.500
3.2 Kunst & cultuur	147.900	149.200	149.700	150.900
3.3 Maatschappelijk vastgoed				
<i>Totaal lasten</i>	<i>15.895.100</i>	<i>15.611.500</i>	<i>15.783.000</i>	<i>15.880.400</i>
Baten				
3.1 Buitenruimte	-8.521.600	-8.251.200	-8.376.100	-8.374.300
3.2 Kunst & cultuur	-17.700	-18.200	-18.800	-19.300
3.3 Maatschappelijk vastgoed				
<i>Totaal baten</i>	<i>-8.539.300</i>	<i>-8.269.400</i>	<i>-8.394.900</i>	<i>-8.393.600</i>
Saldo baten en lasten	7.355.800	7.342.100	7.388.100	7.486.800
Toevoeging reserve	21.500	21.500	21.500	21.500
Onttrekking reserve	-75.200	-75.200	-75.200	-75.200
<i>Mutaties reserves</i>	<i>-53.700</i>	<i>-53.700</i>	<i>-53.700</i>	<i>-53.700</i>
Totaal programma 3	7.302.100	7.288.400	7.334.400	7.433.100

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	Periode	Albrands- waard	Klasse *)	Eenheid	Bron
1. Omvang huishoudelijk restafval	2018	196		145 kg/inwoner	CBS
2. Hernieuwbare elektriciteit	2019	6,1	geen data	%	RWS

Waar staat je gemeente d.d. 3 augustus 2021

*) matig stedelijk

1. Niet-gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
2. Hernieuwde elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Dit programma bevat de speerpunten over de ontwikkeling van de financiële positie en risico's van gemeente Albrandswaard. De Planning en Control cyclus is het instrument om zicht te houden op de voortgang van het gevoerde beleid en de financiële gezondheid van de gemeente.

4.1 Financiën

Missie

Wij geven niet meer uit dan we ontvangen. Onze structurele lasten zijn in evenwicht met de structurele baten. Op deze wijze kunnen wij de voorzieningen voor onze inwoners duurzaam bekostigen, en zijn wij financieel betrouwbaar voor onze maatschappelijke partners. De gemeentelijke belastingen voor inwoners en bedrijven worden zo laag mogelijk gehouden en waar mogelijk gematigd. Daarnaast blijven we verstandig omgaan met de reserve- en schuldenposities van Albrandswaard en trachten we deze in de komende jaren te verbeteren om zo onze toenemende risico's op te kunnen vangen.

Financieel beleid

Wat willen we bereiken?				
De financiële positie van onze gemeente is gezond en toekomstbestendig.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Financiële verordeningen inzichtelijk maken, waar nodig actualiseren en bewustwording creëren binnen de organisatie.	4e kwartaal 2022	Inventarisatie en actualisatie verordeningen.	Binnen begroting.

Lokale lasten.

Wat willen we bereiken?				
Verantwoorde lasten(verlichting) voor onze bewoners en bedrijven.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
2a	De lasten voor burgers zo laag mogelijk houden in relatie tot bredere ontwikkelingen rondom gemeentefinanciën.	4e kwartaal 2022	In breder verband de houdbaarheid van gemeentefinanciën in de gaten houden. Ontwikkelingen en invloeden hierop inzichtelijker maken en tijdig acteren.	Binnen begroting.

Risicobeheersing

Wat willen we bereiken?				
Passende maatregelen om onze risico's te beperken en onze benodigde weerstandscapaciteit te ontlasten.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
3a	Implementatie van Rechtmatigheidsverantwoording door het College.	2e kwartaal 2022	P&C-cyclus en interne controle op hoger niveau brengen. Vergroten kans op goedkeuring provincie en accountant. Goede voorbereiding op wetswijziging dat B&W zelf een verklaring omtrent rechtmatigheid gaat verstrekken.	Binnen begroting.
3b	Meerjaren-analyse risico's en investeringen in begroting opnemen.	4e kwartaal 2022	Verbeteren bepalen van de benodigde risicoreservepositie in de begroting.	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Financiën	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten				
4.1 Financiën	1.249.200	1.035.900	1.262.900	1.562.900
<i>Totaal lasten</i>	<i>1.249.200</i>	<i>1.035.900</i>	<i>1.262.900</i>	<i>1.562.900</i>
Baten				
4.1 Financiën	0	0	0	0
<i>Totaal baten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Saldo baten en lasten	1.249.200	1.035.900	1.262.900	1.562.900
Toevoeging reserve	10.800	10.800	10.800	10.800
Onttrekking reserve	-511.500	-432.500	-353.500	-275.700
<i>Mutaties reserves</i>	<i>-500.700</i>	<i>-421.700</i>	<i>-342.700</i>	<i>-264.900</i>
Totaal programma 4	748.500	614.200	920.200	1.298.000

Kerngegevens

Financiële structuur	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Omvang totale begroting/exploitatieomzet	€ 85.097.587	€ 85.178.800	€ 57.797.700
(Begrotings)resultaat	€ 926.316	-€ 1.247.100	€ 570.600
Omvang algemene uitkering incl stelpost Jeugd	€ 29.565.523	€ 30.114.000	€ 32.504.200
Algemene reserve	€ 24.235.889	€ 12.327.900	€ 12.327.900
Beklemd reserves en bestemmingsreserve	€ 8.746.092	€ 18.665.900	€ 17.897.200
Weerstandscapaciteit	€ 16.187.712	€ 27.237.700	€ 15.281.700
Voorzeningen	€ 12.877.152	€ 9.265.700	€ 8.379.900

Het programma Educatie richt zich op het bevorderen van de ontwikkeling van alle kinderen, het bevorderen van de toeleiding naar specifieke activiteiten, de doorgaande leerlijn en doorgaande zorglijn. Daarnaast is een goede ouderbetrokkenheid een belangrijke succesfactor om kinderen optimaal te kunnen laten ontwikkelen. Het maatschappelijk middenveld is een sterke partner bij het behalen van de doelstellingen. Samenwerking zien wij als een belangrijke voorwaarde om succesvol te kunnen zijn.

Missie

Kinderen en jongeren moeten zich optimaal en naar vermogen kunnen ontwikkelen.

5.1 Educatie

Educatie

Wat willen we bereiken?				
Binnen het onderwijs willen we dat iedereen zich optimaal en naar vermogen kan ontwikkelen.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Een integraal huisvestingsplan waarbij de huisvestings verplichting voor het onderwijs met een doorkijk tot 2030 en verder, waarbij de woningbouwprognose en de leerlingenprognose het uitgangspunt zijn.	2e kwartaal 2022	Kwalitatief én voldoende onderwijshuisvesting voor alle leerlingen uit Albrandswaard.	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Educatie	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten				
5.1 Educatie	2.465.500	2.508.700	2.550.500	2.550.400
<i>Totaal lasten</i>	<i>2.465.500</i>	<i>2.508.700</i>	<i>2.550.500</i>	<i>2.550.400</i>
Baten				
5.1 Educatie	-170.200	-175.000	-180.300	-185.700
<i>Totaal baten</i>	<i>-170.200</i>	<i>-175.000</i>	<i>-180.300</i>	<i>-185.700</i>
Saldo baten en lasten	2.295.300	2.333.700	2.370.200	2.364.700
Toevoeging reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	-16.700	-16.700	-16.700	-16.700
<i>Mutaties reserves</i>	<i>-16.700</i>	<i>-16.700</i>	<i>-16.700</i>	<i>-16.700</i>
Totaal programma 5	2.278.600	2.317.000	2.353.500	2.348.000

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	Periode	Albrands- waard	Klasse *)	Eenheid	Bron
1. Absoluut verzuim	2019	1,6	1,7	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
2. Relatief verzuim	2019	29	22	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
3. Voortijdig schoolverlaters	2019	1,4	1,7	%	DUO/Ingrado

Waar staat je gemeente d.d. 3 augustus 2021

*) matig stedelijk

1. Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.

2. Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.

3. Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.

Binnen Albrandswaard kennen wij een zeer actief verenigingsleven, waardoor voor elke inwoner een passende hobby te vinden is. Wij koesteren onze verenigingen, omdat zij saamhorigheid brengen en een laagdrempelige ontmoetingsplek zijn voor veel mensen. Zo wordt de algemene gezondheid bevordert, leren kinderen samen te werken en door te zetten. Om dit te kunnen bewerkstelligen zijn gezonde en sterke verenigingen van groot belang. Zij verdienen aandacht en ondersteuning van de gemeente, waarbij wederkerigheid een uitgangspunt is. Wij trekken samen met elkaar op!

Missie

Het verenigingsleven vervult een belangrijke functie in de Albrandswaardse samenleving, zij zijn het cement van de maatschappij. Wij faciliteren en ondersteunen hen bij de uitvoering van hun verenigingsleven, waarbij samenwerking voorop staat.

6.1 Sport

Sport

Wat willen we bereiken?				
Het versterken en vergroten van de maatschappelijke functie van het verenigingsleven waarbij onze inwoners beschikken over toekomstbestendige en multifunctionele faciliteiten. Profileren wat Albrandswaard te bieden heeft op het gebied van kunst, cultuur, sport en archeologie en evenementen.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Uitvoeren Verenigingsakkoord.	2022 en verder	Onze verenigingen zijn verbonden met andere organisaties in het sociaal domein en werken samen. De samenwerkingsverbanden worden ondersteund door het welzijnswerk en de buurtsportcoaches.	Binnen begroting
1b	Verdere uitwerking sportpark De Omloop	2e kwartaal 2022	Met De Omloop komt er een multifunctionele toekomstbestendige accommodatie die goed is voor de verenigingen in Rhooen.	Binnen begroting

Wat mag het kosten?

Programma Sport	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten				
6.1 Sport	1.652.300	1.658.800	1.666.500	1.666.400
<i>Totaal lasten</i>	<i>1.652.300</i>	<i>1.658.800</i>	<i>1.666.500</i>	<i>1.666.400</i>
Baten				
6.1 Sport	-433.100	-446.000	-459.600	-473.300
<i>Totaal baten</i>	<i>-433.100</i>	<i>-446.000</i>	<i>-459.600</i>	<i>-473.300</i>
Saldo baten en lasten	1.219.200	1.212.800	1.206.900	1.193.100
Toevoeging reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0
<i>Mutaties reserves</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal programma 6	1.219.200	1.212.800	1.206.900	1.193.100

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	Periode	Albrands- waarde	Klasse *)	Eenheid	Bron
1. Niet-sporters		geen data	geen data	%	Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RIVM

Waar staat je gemeente d.d. 3 augustus 2021

*) matig stedelijk

1. Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Ouderen, jeugd en gezinnen moeten in Albrandswaard, nu en in de toekomst, lang gelukkig kunnen leven. Daarom staat binnen het sociaal domein 'de mens' en de 'menselijke maat' voorop. We benutten de eigen kracht van mensen, betuttelen niet en bieden de hulp die echt nodig is. Hierbij werken de hulpverleners integraal en afgestemd op elkaar. Met name voor hulpbehoevenden die met een opstapeling van problemen te maken hebben, is integrale aanpak pure noodzaak. Wij investeren in preventie, omdat wij geloven dat voorkomen altijd beter is dan genezen. Wij sturen op het toepassen van de mogelijkheden die wij zien voor verbetering van de interne en externe samenwerking, kennisdeling en het inzetten van creatieve oplossingen. De afstemming tussen Wonen, Welzijn (en Werk) en Zorg zijn daarbij leidend.

Missie.

Door de integrale transitie binnen het sociaal domein, wordt maatwerk geleverd en gaan wij uit van de kracht van onze inwoners.

7.1 Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken?				
Inwoners die dat nodig hebben worden ondersteund in hun zelfredzaamheid. De zorg wordt zoveel mogelijk in de wijken georganiseerd, waarbij integrale aanpak het uitgangspunt is. De bewoners van Albrandswaard kunnen hierdoor, nu en in de toekomst, zo lang mogelijk gelukkig thuis, in hun eigen sociale omgeving blijven wonen. Bewustwording van de zaken die onder de eigen verantwoordelijkheid vallen, is hierbij een belangrijk item.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Meer begeleiding en controle bij de 'poort' om zodoende te voorkomen dat mensen onterecht gebruik gaan maken van zorg of de verkeerde zorg krijgen. Maatregelen nemen om onrechtmatig beroep op sociale voorzieningen tegen te gaan.	Continu	Beheersen van de zorgkosten. Zorg blijft behouden voor de mensen die dat nodig hebben en de zorg waar de gemeente verantwoordelijk voor is blijft betaalbaar. Misbruik/fraude voorkomen	Binnen begroting.
1b	Structureel overleg met zorgkantoor.	1e kwartaal 2022.	Zorgstructuren (WLZ en WMO) goed op elkaar laten aansluiten.	Binnen begroting.
1c	Bij de inzet van dagbesteding willen we een betere aansluiting met de toeleiding naar beschut werk of vrijwilligerswerk.	4e kwartaal 2022.	Betere integratie tussen WMO en de participatiewet.	Binnen begroting.
1d	Wij brengen de woonopgave in beeld om het woonaanbod nog beter afstemmen op kwetsbare inwoners.	1e kwartaal 2022.	We willen instroom tot intramurale voorzieningen beperken, uitstroom van intramurale voorzieningen naar tussenvoorzieningen bevorderen.	Binnen begroting.
1e	Implementatie van het nieuwe regionale Beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang.	4e kwartaal 2022.	Hiervoor sluiten we nieuwe contracten met zorgaanbieders. Ten behoeve van de ondersteuning van dak- en thuisloosheid voeren we een pilot uit om inwoners kortdurend op te vangen en door te leiden naar een zelfstandige woonvorm of opvang in de centrumgemeente.	Binnen begroting.

7.2 Kwetsbare groepen

Kwetsbare groepen

Wat willen we bereiken?				
Onze (kwetsbare) inwoners voelen zich gezien en maken onderdeel uit van een sociaal netwerk. Hiermee willen we ontmoeting stimuleren en trachten te voorkomen dat er eenzaamheid ontstaat. Wonen, welzijn en zorg zijn onlosmakelijke met elkaar verbonden.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Samen met relevante partners uitvoeren van het stappenplan dementievriendelijke gemeenten (samendementievriendelijk.nl): - participeren in het dementienetwerk; - vergroten van de kennis over dementie; - begeleiding op maat mogelijk maken.	Continu	Albrandswaard is een dementievriendelijke gemeente.	Binnen begroting.
1b	We blijven alle 75-jarigen benaderen.	Continu	Eenzaamheid voorkomen, activering sociale contacten, voorlichting om zelfstandig wonen mogelijk te houden, vroegsignalering van mogelijke problemen (preventie).	Binnen begroting.

7.3 Participatiewet

Werk

Wat willen we bereiken?				
Onze inwoners die dat echt nodig hebben, kunnen gebruik maken van vangnetregelingen om armoede te voorkomen. Ieder kind kan zijn/haar eigen keuzes maken voor wat betreft onderwijs, sport en cultuur. Door begeleiding, opleiding etc. willen we de inwoners helpen de regie (over hun eigen inkomen en financiën) weer zoveel mogelijk zelf in handen te nemen.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Meer begeleiding en controle bij de 'poort' om zodoende te voorkomen dat mensen onterecht gebruik gaan maken van zorg of de verkeerde zorg krijgen. Maatregelen nemen om onrechtmatig beroep op sociale voorzieningen tegen te gaan.	Continu	Geen onrechtmatig gebruik van voorzieningen en beheersing zorgkosten.	Binnen begroting.
1b	Vergroten arbeidsparticipatie van vergunninghouders.	Continu	75% van de klanten met arbeidspotentieel, inclusief vergunninghouders, neemt deel aan een passende activiteit in het kader van re-integratie.	Binnen begroting.
1c	Onderzoek naar de realisatie van een centrum voor hergebruik (o.a. kleding) en een voedselbank in Albrandswaard.	4e kwartaal 2022	Realisatie van een voorziening voor 2e hands spullen en een voedselbank in Albrandswaard.	P.M. (er volgt mogelijk nog een separaat voorstel voor).
1d	Uitvoering geven aan het 'breed offensief' om inwoners met een arbeidsbeperking sneller aan een baan te helpen.	4e kwartaal 2022	Door de invoering van de wet 'breed offensief' wordt het makkelijker om een persoon met een arbeidsbeperking een baan aan te bieden. Zo wordt bijvoorbeeld het proces voor loonkostensubsidie geüniformeerd, zodat werkgevers en gemeenten eenzelfde methode kunnen gebruiken.	Binnen begroting.

7.4 Jeugdzorg

Jeugdzorg.

Wat willen we bereiken?				
Door preventie willen we specialistische jeugdhulp terugdringen maar als het nodig is worden onze (jeugdige) inwoners adequaat geholpen waarbij maatwerk voorop staat.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	Meer begeleiding en controle bij de 'poort' om zodoende te voorkomen dat mensen onterecht gebruik gaan maken van zorg of de verkeerde zorg krijgen. Maatregelen nemen om onrechtmatig beroep op sociale voorzieningen tegen te gaan.	Continu	Geen onrechtmatig gebruik van voorzieningen en beheersing zorgkosten.	Binnen begroting.

7.5 Zorg & Welzijn

Zorg & Welzijn.

Wat willen we bereiken?				
Preventie en bevorderen van een gezonde levensstijl. Onze inwoners zijn zich bewust van hun gezondheid en dragen hiermede zorg voor. Via de omgevingsvisie krijgt gezondheid en sociaal welbevinden een prominente plaats.				
Wat gaan we doen		Wanneer is het klaar	Wat is het streven	Extra kosten + FTE in 2022
1a	uitwerken en uitvoeren van de lokale preventieagenda vanuit vier ambities: - bevorderen ontwikkelingskansen jeugd; - bevorderen gezonde levensstijl; - bevorderen maatschappelijke participatie; - beschermen kwetsbare groepen.	Continu	Via preventie beperken of voorkomen van dure en ingrijpende zorg.	Binnen begroting.
1b	Samen met woningbouwverenigingen en welzijnswerk inzetten op de verbetering van woon en leefklimaat (Wonen welzijn zorg).	Continu	Tegengaan van verloedering van buurten. In iedere buurt voelen mensen zich veilig en thuis.	Binnen begroting.

7.6 Wijkteams

Wijkteams.

Wat willen we bereiken?				
Inwoners met een hulpvraag kunnen bij één loket terecht voor een integrale aanpak en ondersteuning (integrale toegang).				
Wat gaan we doen		Wanneer is het	Wat is het streven	
			Extra kosten + FTE in 2022	
1a	<p>Aan de hand van het in 2021 vastgestelde Integraal beleid sociaal domein" wordt In 2022 verder ingezet op de transformatie: Het versterken van de integrale benadering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vroegtijdiger signaleren; - Het vroegtijdig inzetten van lichtere vormen van hulp en het bieden van passende basisondersteuning; - Het versterken van preventie; - Ruimte geven aan innovatie; - De-medicalisering; - Afname specialistische hulpverlening/tweedelijnszorg. 	Continu	<p>Inwoners zo lang en gezond mogelijk laten meedoen in de samenleving en vroegtijdig escalatie van problematiek voorkomen.</p>	Binnen begroting.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal domein	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten				
7.1 Maatschappelijke ondersteuning	4.553.800	4.543.600	4.541.800	4.543.100
7.2 Kwetsbare groepen	249.600	253.100	256.900	260.600
7.3 Participatie	6.012.100	6.006.300	6.008.300	6.011.100
7.4 Jeugdzorg	5.089.400	5.005.500	5.003.400	5.003.900
7.5 Zorg & welzijn	678.100	682.900	688.800	692.100
7.6 Wijkteams	1.495.500	1.494.800	1.493.300	1.493.300
Bijdrage BAR naar taakvelden	2.672.900	2.648.700	2.637.500	2.624.700
<i>Totaal lasten</i>	<i>20.751.400</i>	<i>20.634.900</i>	<i>20.630.000</i>	<i>20.628.800</i>
Baten				
7.1 Maatschappelijke ondersteuning	-139.200	-142.400	-145.900	-149.200
7.2 Kwetsbare groepen	0	0	0	0
7.3 Participatie	-4.445.000	-4.445.000	-4.445.000	-4.445.000
7.4 Jeugdzorg	-414.300	-341.800	0	0
7.5 Zorg & welzijn	-388.000	-399.700	-411.600	-424.000
7.6 Wijkteams	-11.300	-11.300	-11.600	-12.100
<i>Totaal baten</i>	<i>-5.397.800</i>	<i>-5.340.200</i>	<i>-5.014.100</i>	<i>-5.030.300</i>
Saldo baten en lasten	15.353.600	15.294.700	15.615.900	15.598.500
Toevoeging reserve	44.000	44.000	44.000	44.000
Onttrekking reserve	-218.100	0	0	0
<i>Mutaties reserves</i>	<i>-174.100</i>	<i>44.000</i>	<i>44.000</i>	<i>44.000</i>
Totaal programma 7	15.179.500	15.338.700	15.659.900	15.642.500

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	Periode	Albrands- waard	Klasse *)	Eenheid	Bron
1. Banen	2020	622,4	757,1	Per 1.000 inw in de leeftijd 15-64 jr	LISA
2. Jongeren met een delict voor de rechter	2019	1	1	%	CBS
3. Kinderen in uitkeringsgezinnen	2019	3	4	%	CBS
4. Netto arbeidsparticipatie	2020	71,5	69,5	%	CBS
5. Jeugdwerkloosheid	2019	1	2	%	CBS
6. Personen met een bijstandsuitkering	2020	244,8	336,4	Per 10.000 inwoners	CBS
7. Aantal re-integratievoorzieningen	2020	150,8	182,1	Per 10.000 inwoners	CBS
8. Jongeren met jeugdhulp	2020	6,9	11,8	% van alle jongeren tot 18 jr	CBS
9. Jongeren met jeugdbescherming	2020	0,4	1,1	% van alle jongeren tot 18 jr	CBS
10. Jongeren met jeugdreclassering	2020	0,3	0,3	% van alle jongeren van 12 tot 23 jr	CBS
11. Wmo-cliënten met een maatwerkarr.	2020	560	660	Per 10.000 inwoners	CBS

Waar staat je gemeente d.d. 3 augustus 2021

*) matig stedelijk

1. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

2. Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
3. Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
4. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
5. Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
6. Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
7. Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
8. Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
9. Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
10. Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van

Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

11. Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Kerngegevens

Sociale structuur	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Aantal inwoners	25.816	25.912	25.871
Aantal inwoners tot 20 jaar	6.264	6.292	6.264
Aantal inwoners 65 jaar en ouder	4.565	4.563	4.615

Baten en lasten die direct verbandhouden met activiteiten die gericht zijn op de externe klant, worden verantwoord in de programma's. Baten en lasten die hier niet onder vallen, worden buiten de programma's gehouden. Het gaat hierbij om overheadkosten, algemene dekkingsmiddelen, Vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Zo komt er meer inzicht in de omvang van de baten en lasten van het primaire proces in het algemeen en de overhead in het bijzonder.

1. Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen relatie hebben met een bepaalde activiteit. Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de taakvelden 0.5 Treasury, 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB niet-woningen, 0.64 Belasting overig en 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds.

Wat mag het kosten?

algemene dekkingsmiddelen	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten	311.500	237.700	144.500	63.900
Baten	-40.034.100	-39.845.000	-40.191.900	-40.807.000
Saldo baten en lasten	-39.722.600	-39.607.300	-40.047.400	-40.743.100
Toevoeging reserve	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-39.722.600	-39.607.300	-40.047.400	-40.743.100

De bedragen zijn als volgt samengesteld:

Algemene dekkingsmiddelen	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lokale heffingen	215.000	218.000	221.100	224.200
Algemene uitkering	0	0	0	0
Dividend	17.800	17.800	17.800	17.800
Saldo financieringsfunctie	-82.000	-157.300	-252.900	-335.800
Verzekeringen	0	0	0	0
Bijdrage BAR	160.700	159.200	158.500	157.700
Saldo lasten	311.500	237.700	144.500	63.900
Lokale heffingen	-7.317.300	-7.536.800	-7.763.000	-7.995.900
Algemene uitkering	-32.504.200	-32.095.600	-32.252.300	-32.634.500
Dividend	-203.500	-203.500	-167.500	-167.500
Saldo financieringsfunctie	-9.100	-9.100	-9.100	-9.100
Saldo baten	-40.034.100	-39.845.000	-40.191.900	-40.807.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-39.722.600	-39.607.300	-40.047.400	-40.743.100

Lokale heffingen

De gemeente kent de volgende niet-bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen.

Lokale heffingen	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten heffing en invord.gem.belastingen	215.000	218.000	221.100	224.200
Bijdrage BAR	160.700	159.200	158.500	157.700
Saldo lasten	375.700	377.200	379.600	381.900
OZB woningen	-4.499.500	-4.634.500	-4.773.600	-4.916.800
OZB niet-woningen	-2.817.800	-2.902.300	-2.989.400	-3.079.100
Saldo baten	-7.317.300	-7.536.800	-7.763.000	-7.995.900
Totaal lokale heffingen	-6.941.600	-7.159.600	-7.383.400	-7.614.000

Onder de post Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen wordt de bijdrage aan de SVHW verantwoord. De bijdrage BAR betreft de doorberekening van de bijdrage aan het taakveld 0.61 OZB woningen, 0.65 Belasting overig en 0.8 Overige baten en lasten.

Algemene uitkering

De verantwoorde algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de begroting bekende informatie (meicirculaire). Voor een specificatie van de ontwikkeling van de algemene uitkering wordt verwezen naar de verschillenanalyse in de Financiële begroting.

Algemene Uitkering	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Algemene uitkering	0	0	0	0
Saldo lasten	0	0	0	0
Algemene uitkering	-32.504.200	-32.095.600	-32.252.300	-32.634.500
Saldo baten	-32.504.200	-32.095.600	-32.252.300	-32.634.500
Totaal algemene uitkering	-32.504.200	-32.095.600	-32.252.300	-32.634.500

Dividend

Verantwoord zijn de volgende dividenden:

Dividend	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Stedin	7.100	7.100	7.100	7.100
Evides	10.500	10.500	10.500	10.500
BNG	100	100	100	100
Saldo lasten	17.700	17.700	17.700	17.700
Stedin	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Evides	-193.500	-193.500	-157.500	-157.500
BNG	0	0	0	0
Saldo baten	-203.500	-203.500	-167.500	-167.500
Totaal dividend	-185.800	-185.800	-149.800	-149.800

Zie de toelichting bij het onderdeel Saldo financieringsfunctie. Aandelen behoren tot de vaste activa. De lasten in bovenstaand overzicht betreft de doorberekende rente via het renteomslag%.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de betaalde rente en de ontvangen rente wordt door middel van het renteomslag% via de kapitaallasten doorberekend aan de taakvelden. Deze doorberekening is gebaseerd op de boekwaarde van de vaste activa per 1 januari x renteomslag%. Het renteomslag% wordt berekend bij het opstellen van de begroting, waarbij uitgegaan wordt van de geraamde boekwaarde van de vaste activa en de geraamde rente. Het saldo financieringsfunctie betreft het verschil tussen rentelasten van de geldleningen OG (verminderd met de eventueel ontvangen rente) en de doorbelaste rentelasten naar de taakvelden.

Saldo financieringsfunctie	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Financiering	701.000	600.000	496.900	395.000
Toerekenen rente vanuit de activa	-765.000	-757.300	-749.800	-730.800
Toerekenen rente overig	-18.000	0	0	0
Verzekeringen	0	0	0	0
Bijdrage BAR	0	0	0	0
Saldo lasten	-82.000	-157.300	-252.900	-335.800
Financiering	-9.100	-9.100	-9.100	-9.100
Toerekenen rente vanuit de activa	0	0	0	0
Toerekenen rente overig	0	0	0	0
Verzekeringen	0	0	0	0
Saldo baten	-9.100	-9.100	-9.100	-9.100
Totaal saldo financieringsfunctie	-91.100	-166.400	-262.000	-344.900

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	Periode	Albrands- waard	Klasse *)	Eenheid	Bron
1. Gemiddelde WOZ waarde	2020	312	309	Duizend euro	CBS
2. Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	2021	876	768	In euro's	COELO
3. Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2021	1.031	845	In euro's	COELO

Waar staat je gemeente d.d. 3 augustus 2021

*) matig stedelijk

1. De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
2. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
3. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten

2. Overhead

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (BBV artikel 1 lid 2). In de notitie Overhead van de commissie BBV is aangegeven welke baten en lasten verantwoord worden onder overheadkosten.

In het kort komt het erop neer dat de volgende uitgangspunten gehanteerd kunnen worden.

- Directe kosten worden zoveel mogelijk direct toerekenen aan de desbetreffende taakvelden en programma's.
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead.
- Sturende taken vervuld door hiërarchische leidinggevende behoren tot de overhead.
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

De baten en lasten voor overhead zijn verantwoord op het taakveld 0.4 Overhead.

Wat mag het kosten?

overhead	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten	7.248.400	7.179.900	7.244.400	7.286.600
Baten	-27.500	-27.500	-27.800	-29.200
Saldo baten en lasten	7.220.900	7.152.400	7.216.600	7.257.400
Toevoeging reserve				
Onttrekking reserve				
Totaal overhead	7.220.900	7.152.400	7.216.600	7.257.400

De bedragen zijn als volgt samengesteld:

overhead	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bestuursondersteuning	401.600	269.100	272.900	270.900
Kosten vm personeel	0	0	0	0
Communicatie en voorlichting	61.800	62.600	63.500	64.500
Juridische zaken	21.900	22.200	22.600	22.900
Overhead vanuit de BAR	6.522.400	6.585.000	6.645.900	6.688.600
Doorbelasting kosten gemeentehuis	240.700	241.000	239.500	239.700
Saldo lasten	7.248.400	7.179.900	7.244.400	7.286.600
Doorbelasting kosten gemeentehuis	-27.500	-27.500	-27.800	-29.200
Saldo baten	-27.500	-27.500	-27.800	-29.200
Totaal overhead	7.220.900	7.152.400	7.216.600	7.257.400

3. Vennootschapsbelasting (Vpb)

Door de inwerkingtreding van de Wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2016 Vpb-plichtig over hun (winstgevende) ondernemersactiviteiten. Doel van deze wet is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen.

Omdat de Belastingdienst de gemeente in zijn geheel aanslaat voor de Vpb-heffing en deze heffing niet per overheidsonderneming uitsplitst is, wordt de eventueel af te dragen Vpb-heffing van alle ondernemingsactiviteiten opgenomen als één bedrag in het programmaplan en het overzicht van baten en lasten. Het is niet nodig om per programma waarin ondernemingsactiviteiten zijn opgenomen een naar rato-deelbedrag Vpb-heffing te ramen.

De Vpb is verantwoord onder het taakveld 0.9.

Wat mag het kosten?

Vpb	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten	30.300	30.800	31.200	31.600
Baten	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	30.300	30.800	31.200	31.600
Toevoeging reserve				
Onttrekking reserve				
totaal Vpb	30.300	30.800	31.200	31.600

4. Onvoorzien

In de begroting is een bedrag opgenomen voor onvoorziene lasten. Er is sprake van onvoorziene lasten wanneer deze onvoorzienbaar, onontkoombaar en onvermijdbaar zijn. Deze post is niet bedoeld om overschrijdingen op bestaande budgetten te dekken.

Wat mag het kosten?

Onvoorzien	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Lasten	75.000	75.000	75.000	75.000
Baten	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	75.000	75.000	75.000	75.000
Toevoeging reserve				
Onttrekking reserve				
totaal onvoorzien	75.000	75.000	75.000	75.000

4

PARAGRAFEN

In deze paragraaf treft u informatie aan over de gemeentelijke belastingen en gebonden heffingen. Aan de orde komt het gemeentelijke beleid een overzicht van de tarieven, een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid, en de lokale lastendruk in vergelijking met omliggende gemeenten.

Algemene uitgangspunten lokale heffingen

De uitwerking van de begroting 2022 vloeit voort uit de Agenda van de Samenleving 2019-2022 en de Kadernota 2021 - 2022. Een algemeen uitgangspunt is dat de gemeentelijke belastingen zo laag mogelijk worden gehouden en waar mogelijk worden gematigd.

Woonlasten en tarieven belastingen en heffingen

De gemeentelijke woonlasten worden bepaald door de uitgaven van burgers aan Onroerende zaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing. De OZB is een gemeentelijke belasting waarbij de opbrengsten in de algemene dekkingsmiddelen terecht komen en dus vrij besteedbaar zijn. Daarnaast zijn er gebonden heffingen die volledig bestemd zijn voor de uitvoering van gemeentelijke taken. De gebonden heffingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges en retributies) mogen wettelijk maximaal 100% kostendekkend zijn (lager mag ook). Dit is inclusief de toe te rekenen compensabele BTW, mutaties in voorzieningen en toe te rekenen kosten voor overhead. Albrandswaard kiest voor tarieven die 100% van de kosten dekken.

Algemene (beleids)ontwikkelingen

Benchmark woonlasten

Vanaf 2020 is de macronorm vervangen door de benchmark woonlasten van de Coelo. De benchmark beoogt, door middel van meer vergelijking de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen, zodat hiermee door de gemeenten ten aanzien van de keuzes omtrent de ontwikkeling van de lokale lasten rekening gehouden kan worden. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning.

Begrotingsregels

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf lokale heffingen kostenonderbouwingen voor belastingtarieven moeten zijn opgenomen. Dit geldt in het bijzonder voor de gebonden heffingen. In deze paragraaf zijn kostenonderbouwingen opgenomen volgens het BBV-model. Deze geven inzicht in de opbouw van de geraamde baten en lasten.

Onderdeel van de begrotingsregels zijn richtlijnen voor de berekening van de overhead. De overhead wordt binnen de gemeentelijke begrotingen afzonderlijk zichtbaar gemaakt. In overeenstemming met de nieuwe regels met betrekking tot de berekening van de overhead en de toe te rekenen kosten conform de financiële verordening van Albrandswaard, wordt een opslag voor de kosten van overhead meegenomen in de tarievenberekening.

Het jaarlijkse percentage aan toerekenbare overhead wordt berekend door de totale overheadkosten vanuit de BAR-begroting en (deels) gemeentebegroting te delen door de overblijvende directe kosten van de BAR-begroting. Het berekende overheadpercentage per gemeente wordt vervolgens als toeslag berekend over de directe personeelslasten die specifiek aan de heffing/ het tarief zijn toe te schrijven.

Overzicht geraamde belastingen en heffingen

Hierna treft u een totaal overzicht aan van in de begroting geraamde opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en de gebonden heffingen.

Gemeentelijke belastingen	Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene dekkingsmiddelen					
Onroerende zaakbelastingen	7.014.600	7.317.300	7.536.900	7.763.000	7.995.900

Gebonden heffingen	Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025
Afvalstoffenheffing	3.343.300	3.994.500	3.836.500	3.831.200	3.809.200
Rioolheffing	2.983.500	2.981.300	3.014.700	3.018.800	3.026.900

De geraamde opbrengsten zijn een gevolg van de tariefstelling en het aantal heffingseenheden.

Tarieven 2022

Onroerende zaakbelastingen

De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

Waardepeildatum

De waarde van een onroerende zaak wordt vastgesteld conform de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). De vastgestelde waarde geldt voor een tijdvak van één jaar en heeft als peildatum 1 januari van één jaar eerder. In 2022 zal de OZB daarom berekend worden op basis van WOZ-waarde met als waardepeildatum 1 januari 2021.

Opbrengst OZB

Jaarlijks ontvangen we in juli van het SVHW een raming van de heffingsmaatstaven van de verschillende belastingen en heffingen. Op basis hiervan wordt de berekening gemaakt van de opbrengsten en de tarieven voor de lokale heffingen.

Bij het bepalen van de opbrengst OZB voor de begrotingsjaren 2022 – 2025 is de opbrengstraming van 2021 gecorrigeerd met het stijgingspercentage van 3% exclusief areaaluitbreiding door nieuwbouw. De opbrengst van OZB wordt voor 2022 geraamd op € 7.317.300. In deze opbrengstraming zitten de verwachte waardeontwikkeling van de WOZ inclusief areaaluitbreiding en de verwachte verminderingen op aanslagen verwerkt.

OZB tarief 2022

Op basis van het voorgaande zien de tarieven OZB voor 2022 er als volgt uit.

Onroerende zaakbelastingen (als percentage van de WOZ-waarde)	2021	2022
Eigenaren woningen	0,1247%	0,1181%
Eigenaren niet-woningen	0,3830%	0,3763%
Gebruikers niet-woningen	0,3268%	0,3000%

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten te betalen die de gemeente Albrandswaard maakt voor het (laten) inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Voor de afvalstoffenheffing hanteren wij kostendekkende tarieven in combinatie met een planmatige inzet van de daarvoor gevormde voorziening.

Onderbouwing kostendekkende tarieven:

De in de afvalstoffenheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald.

Afvalstoffenheffing	
Omschrijving	2022
Kosten van de activiteit vanuit de NV BAR Afvalbeheer	1.959.000
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente	1.362.600
Inkomsten van de activiteit, exclusief heffingen	-404.700
Netto kosten van de activiteit	2.916.900
<i>Toe te rekenen kosten</i>	
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	323.400
Overhead, inclusief omslagrente	121.300
BTW	632.900
Totale kosten	3.994.500
Opbrengst afvalstoffenheffing	3.994.500
Dekkingspercentage	100%

In de kostenonderbouwing is een kostenstijging van ca. 2,9% voor activiteiten vanuit de NV BAR Afvalbeheer opgenomen als gevolg van onder andere CAO-ontwikkelingen. De corona-situatie leidt tot meer thuiswerken met als gevolg een toename van de hoeveelheid huishoudelijk afval. Dit zorgt voor een toename van uitgaven voor restafval/PMD. Tegelijkertijd verwachten we alsdan een ca. 5,1% hogere opbrengst voor met name de nascheiding van het PMD, die eveneens in de kostenonderbouwing is verwerkt.

De kosten voor overhead zijn conform de "Notitie lokale heffingen 2021" van de Commissie BBV berekend en zoals hiervoor als uitgangspunt opgenomen bij de tarievenberekening. Voor 2022 bedraagt deze toeslag voor de overheadskosten op de toegerekende directe personeelskosten 99%. Dit percentage geldt overigens voor alle toe te rekenen directe personeelskosten van de BAR. Nieuw in deze zijn de extra kosten voor bijplaatsingen die minimaal voor de komende twee (2) jaren worden verwacht en kosten voor toezicht en handhaving die de invoering van het variabel tarief met zich mee brengt zoals in het afvalbeleidsplan is opgenomen.

Variabel tarief

Uitgangspunt bij de invoering van het variabel tarief is dat dit tarief de variabele kosten dekt. Onder de variabele kosten wordt verstaan: verwerkings-, handelings- en afvaltransportkosten. Uit de berekening volgt het volgende voorgestelde variabel tarief voor het aanbieden van afval: € 0,75 per zak en € 3,00 per minicontainer.

We benadrukken dat de gevolgen van een nog op te stellen meerjarig onderhoudsprogramma voor met name de ondergrondse containers nog niet in de meerjarige tarieven zijn verwerkt. Op zijn vroegst zullen deze kosten vanaf 2023 kunnen worden verwerkt.

Op basis van de huidige tariefstructuur zien de kostendeckende tarieven voor 2022 ten opzichte van 2021 als volgt uit:

Afvalstoffenheffing	2021	2022
Eenpersoonshuishouden (vast tarief)	260,40	274,92
Meerpersoonshuishouden (vast tarief)	347,28	366,60
Variabel tarief per zak 60 liter		0,75
Variabel tarief container 240 liter		3,00

Invoering variabel tarief in 2022

Bij een variabel tarief geldt dat huishoudens die het afval goed scheiden en daardoor weinig restafval aanbieden, minder afvalstoffenheffing gaan betalen. De nieuwe tarieven zullen bij de vaststelling van de belastingverordeningen en –tarieven in de raadsvergadering van december ter vaststelling worden.

Rioolheffing

Het uitgangspunt van de rioolheffing is om gemeenten in staat te stellen de kosten te verhalen die gepaard gaan met de gemeentelijke wateropgave. De gemeentelijke watertaken die uit de heffing bekostigd mogen worden, zijn de taken die betrekking hebben op:

- de inzameling, de berging en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater en op de zuivering van huishoudelijk afvalwater door middel van kleinere individuele installaties voor de behandeling van afvalwater (IBA);
- de inzameling en de verdere verwerking van afvloeiend hemelwater;
- het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming.

De in de rioolheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald.

Rioolheffing	
Omschrijving	2022
Kosten van de activiteit vanuit de BAR-organisatie	198.000
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente	1.147.700
Inkomsten van de activiteit, exclusief heffingen	-25.900
Voorziening bekleemde middelen	1.154.000
Netto kosten van de activiteit	2.473.800
<i>Toe te rekenen kosten</i>	
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	301.800
Overhead, inclusief omslagrente	196.000
BTW	456.200
Totale kosten	3.427.800
Opbrengst rioolheffing	2.981.300
Dekkingspercentage	87%

De tarieven rioolheffing 2022 zien er als volgt uit:

Rioolheffing	2021	2022
Eenpersoonshuishouden	202,86	202,86
Meerpersoonshuishouden	270,48	270,48

Lijkbezorgingsrechten

Voor het verlenen van diensten door en/of het gebruik van de faciliteiten van de begraafplaatsen in Rhoon en Poortugaal worden rechten geheven voor onder andere begraven, onderhoudsrechten en andere lijkbezorgingsrechten.

De in de lijkbezorgingsrechten te dekken kosten zijn als volgt bepaald.

Lijkbezorgingsrechten	
Omschrijving	2022
Kosten van de activiteit vanuit de BAR-organisatie	208.366
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente	158.300
Netto kosten van de activiteit	366.666
<i>Toe te rekenen kosten</i>	
Overhead, inclusief omslagrente	194.000
Totale kosten	560.666
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	214.400
Dekkingspercentage	38%

Tarieven lijkbezorging

Lijkbezorging	2021	2022
Particulier graf in Poortugaal (1 diep) voor een periode van 25 jaar	2.135	2.135
Particulier dubbel graf in Poortugaal (1 diep) voor een periode van 25 jaar	4.271	4.271
Particulier graf in Rhoon (2 diep) voor een periode van 25 jaar	3.499	3.499
Begraafkosten (personen vanaf 12 jaar)	1.324	1.324
Afkoop van verplichte onderhoudskosten (25 jaar)	1.092	1.092

Tarieven overige gemeentelijke heffingen

De algemene verhoging als gevolg van prijsindexering van de overige gemeentelijke heffingen bedraagt in beginsel 3% met dien verstande dat de opbrengst maximaal kostendekkend mogen zijn.

Leges

Voor producten en diensten die de gemeente aan burgers, bedrijven en anderen verleent, worden leges in rekening gebracht. De belangrijkste hiervan zijn de leges voor burgerzaken (paspoort, rijbewijs, huwelijksvoltrekking, enz.), aanvraag APV-vergunningen en omgevingsvergunningen. Bij de bepaling van de hoogte van de legestarieven wordt gekeken naar de kostendekkendheid. De leges worden geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges zijn wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, aanwezigheidsvergunning speelautomaten of bijvoorbeeld een uittreksel Burgerlijke stand. Voor het overige geldt ook hier dat de tarieven van leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Volgens de gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Het is mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen. Daarmee wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden.

De kosten en opbrengsten van de leges zien er als volgt uit:

Leges	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
Hoofdstuk/Paragraaf	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
1. Algemene dienstverlening						
1.1. Burgerlijke stand	41.327	11.794	124	53.245	41.508	78%
1.2. Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	115.723	46.365	487	162.574	124.307	76%
1.3. Rijbewijzen	85.344	45.723	480	131.547	96.091	73%
1.4. Verstrekkingen in het kader van de basisreg. persoonsgegevens	25.494	17.586	185	43.265	12.206	28%
1.5. Bestuursstukken	-	-	-	-	-	-
1.6. Vastgoedinformatie	-	-	-	-	-	-
1.7. Overige publiekszaken	39.289	6.924	73	46.286	46.367	100%
1.8. Gemeentearchief	-	-	-	-	-	-
1.9. Bijzondere wetten	13.844	13.705	144	27.693	1.824	7%
1.10. Diversen	-	-	-	-	-	-
Totaal Algemene Dienstverlening	321.000	142.100	1.500	464.600	322.300	69%
Hoofdstuk/Paragraaf	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
2. Dienstverlening in het kader van de Omgevingswet						
2.1. Begripsomschrijving	-	-	-	-	-	-
2.2. Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	-	-	-	-	-	-
2.3. Omgevingsvergunning	471.400	394.000	3.800	869.200	355.000	41%
2.4. Verminderingen	-	-	-	-	-	-
2.5. Teruggaaf	-	-	-	-	-	-
2.6. Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	-	-	-	-	-	-
2.7. Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	-	-	-	-	-	-
2.8. Ontheffing geluidhinder bouwen en slopen	-	-	-	-	-	-
2.9. Niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-	-	-	-	-	-
Totaal Algemene Dienstverlening ihkv Omgevingswet	471.400	394.000	3.800	869.200	355.000	41%
Hoofdstuk/Paragraaf	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
3. Diensten waarop de Europese dienstenrichtlijn van toepassing is						
3.1. Horeca	70.879	70.170	737	141.786	2.436	2%
3.2. Organiseren evenement of markt	56.734	44.631	469	101.834	645	1%
3.3. Sexbedrijven	-	-	-	-	-	-
3.4. Standplaatsen	2.319	2.296	24	4.639	488	11%
3.5. Winkeltijdenwet	698	691	7	1.396	-	-
3.6. Landelijke Register Kinderopvang	10.493	5.832	61	16.387	3.967	24%
3.7. In dit hoofdstuk niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	7.855	7.777	82	15.713	835	5%
Totaal Dienstverlening Europese Richtlijn	149.000	131.400	1.400	281.800	8.400	3%
KOSTENDEKKING LEGES TOTALE TARIEVENTABEL	941.400	667.500	6.700	1.615.600	685.700	42%

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid is gebaseerd op de vastgestelde notitie Verruiming kwijtschelding van belastingen. Op basis hiervan wordt kwijtschelding verleend voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Burgers die voldoen aan de ABW-normen krijgen een volledige kwijtschelding. De overige gemeentelijke bijstandsregelingen kennen afwijkende normen of een afwijkende vergoedingssystematiek.

In de begroting 2022 zijn de volgende bedragen voor kwijtschelding opgenomen.

Kwijtschelding	2021	2022	2023	2024	2025
Afvalstoffenheffing	98.600	98.600	98.600	98.600	98.600
Rioolheffing	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal	198.600	198.600	198.600	198.600	198.600

Overzicht belastingdruk

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk. Hierna worden de woonlasten voor burgers (woningen) en het bedrijfsleven (niet woningen/ bedrijven) inzichtelijk gemaakt.

Omschrijving	2020	2021	2022	Afwijking	
+ = stijging en - = daling van lasten				Absoluut	In %
A: Eénpersoonshuishouden met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 202,86	€ 202,86	€ 202,86	€ 0,00	0%
Afval**	€ 215,28	€ 260,40	€ 274,92	€ 14,52	6%
Totaal	€ 418,14	€ 505,38	€ 477,78	€ 14,52	3%
B: Meerpersoonshuishouding met een huurwoning					
Rioolgebruik	€ 270,48	€ 270,48	€ 270,48	€ 0,00	0%
Afval**	€ 287,04	€ 347,28	€ 366,60	€ 19,32	6%
Totaal	€ 557,52	€ 617,76	€ 637,08	€ 19,32	3%
C: Eénpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 331.000*					
Rioolgebruik	€ 202,86	€ 202,86	€ 202,86	€ 0,00	0%
Afval**	€ 215,28	€ 260,40	€ 274,92	€ 14,52	6%
OZB-eigendom	€ 399,06	€ 389,69	€ 390,91	€ 1,22	0%
Totaal	€ 817,20	€ 852,95	€ 868,69	€ 15,74	2%
D: Meerpersoonshuishouding met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 331.000*					
Rioolgebruik	€ 270,48	€ 270,48	€ 270,48	€ 0,00	0%
Afval**	€ 287,04	€ 347,28	€ 366,60	€ 19,32	6%
OZB-eigendom	€ 399,06	€ 389,69	€ 390,91	€ 1,22	0%
Totaal	€ 956,58	€ 1.007,45	€ 1.027,99	€ 20,54	2%

*Gemiddelde WOZ-waarde woning in 2021 volgens Coelo.

** Bovenop dit tarief komt het variabel tarief per aanbidding/lediging per zak á € 0,75 of per container á € 3,00.

Albrandswaard ten opzichte van buurgemeenten

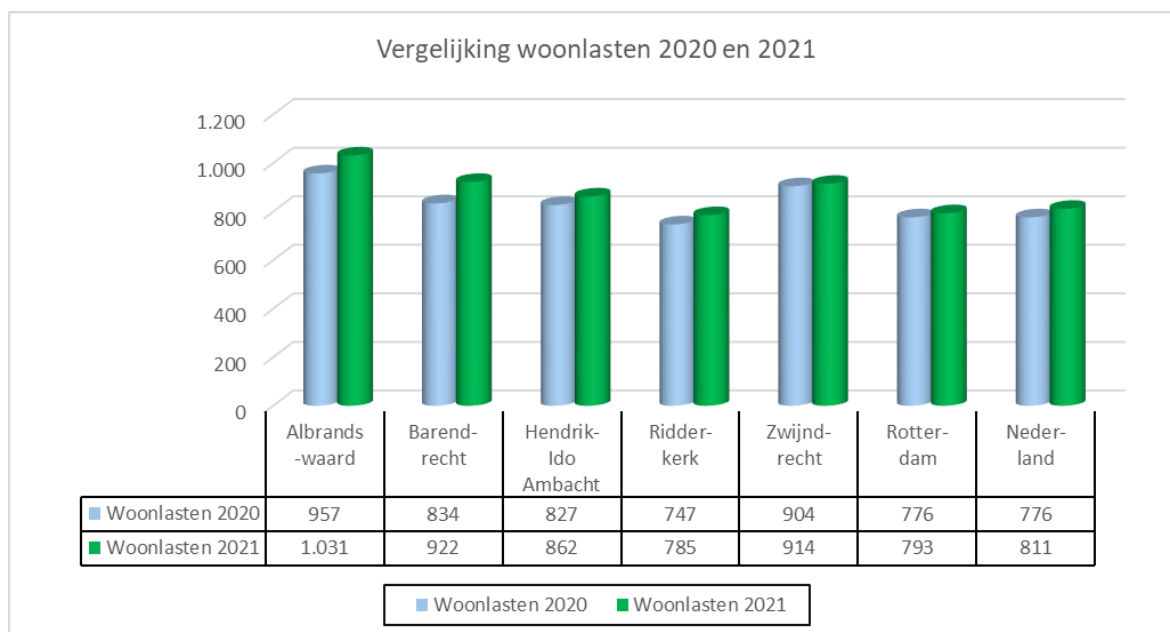
Om de absolute woonlasten te kunnen vergelijken wordt gebruik gemaakt van de woonlasten van deze gemeenten van 2021 ten opzichte van 2020. Hiermee wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de woonlasten. Er is hierbij uitgegaan van de woonlasten van een gezin met een koopwoning van gemiddelde WOZ waarde. Daarnaast is een overzicht gegeven van de geldende tarieven (2021) van gemeentelijke belastingen van deze gemeenten.

tarieven per gemeenten 2021					
	afvalstoffenheffing	rioolheffing	OZB-tarief	gem. woningwaarde	woonlasten*
Albrandswaard	347	270	0,1247%	331.000	1.031
Barendrecht	373	182	0,1078%	340.000	922
Ridderkerk	325	178	0,1092%	258.000	785
Zwijndrecht	386	302	0,1052%	236.000	914
Hendrik-Ido-Ambacht	351	188	0,1053%	307.000	862

* Coelo-Atlas 2021

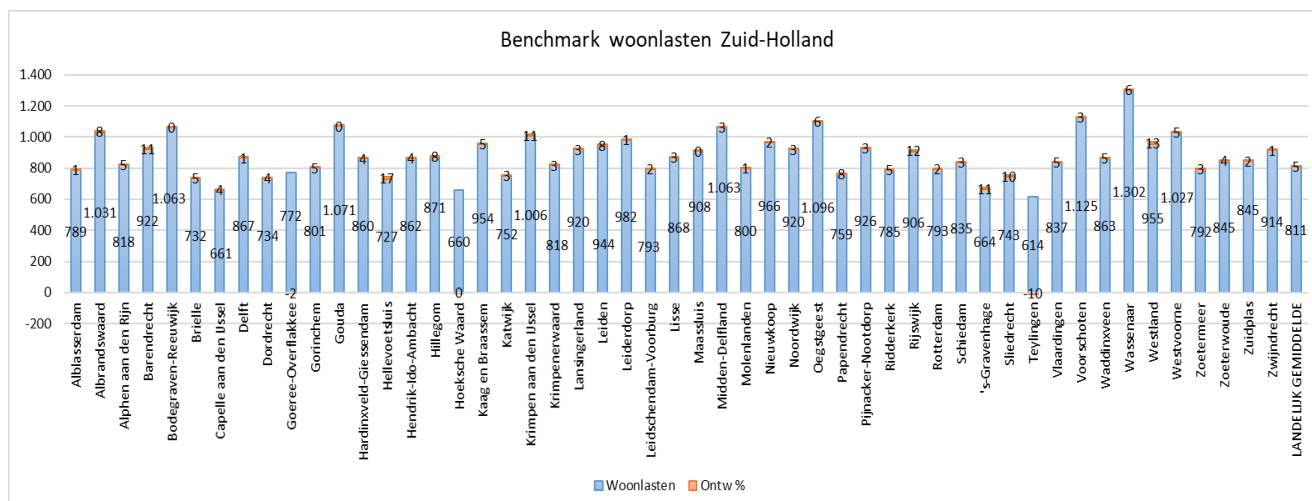
Ontwikkeling woonlasten 2020 - 2021

Bron: Coelo-Atlas van de lokale lasten 2019 en 2020

Benchmark woonlasten Provincie Zuid-Holland (Coelo 2021)

De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.

Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Albrandswaard voert actief beleid op de beheersing van de risico's die de gemeente loopt. Door een scherp inzicht in de actuele risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Ook wordt gekeken naar de maatregelen die worden getroffen om de risico's af te dekken. Voor de risico's waarvoor geen maatregelen getroffen kunnen worden, bijvoorbeeld omdat het verzekeren ervan te duur zou zijn, wordt ingeschat welke buffer noodzakelijk is. Deze buffer is het weerstandsvermogen.

In deze paragraaf wordt verslag gedaan van de resultaten van de meest recente herijking/inventarisatie van risico's en maatregelen. Op basis van de geïnterpreteerde risico's en de beschikbare financiële middelen (weerstandscapaciteit) is het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel concern Albrandswaard

Om de risico's van Gemeente Albrandswaard in kaart te brengen is in samenwerking met het regieteam Albrandswaard en de GR BAR-organisatie een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld.

Omdat binnen de GR BAR-organisatie het grootste deel van de producten en diensten wordt geleverd voor de drie gemeenten en de GR BAR-organisatie zelf geen algemene reserve kent, dient de benodigde weerstandscapaciteit middels de afgesproken verdeelsleutel opgevangen te worden door de deelnemende BAR gemeenten.

In de gemeentelijke top 10 ziet u de verzameling aan BAR risico's terug als één geconsolideerd risico met als percentage 100%.

Alle risico's worden 2 maal per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Alle onzekerheden dan wel risico's die niet in de begroting (kunnen) worden opgenomen worden vanaf het moment dat zij kwantificeerbaar zijn opgenomen in het risicoprofiel.

Actuele ontwikkelingen

Gevolgen Corona pandemie.

Met de uitbraak van de coronacrisis in het voorjaar van 2020 is er een nieuwe factor opgetreden met grote impact op het risicoprofiel. Aan de ene kant krijgen gemeenten flink minder geld binnen langs de bekende inkomstenkanalen (bijv. vermindering parkeerinkomsten, opgeschorte huren en belastingbetalingen), terwijl ze aan de andere kant bedrijfsmatig geconfronteerd worden met toenemende kans op langdurig hogere uitgaven (bijv. meer cliënten in de bijstand, toename in financiële ondersteuning aan ZZP'ers, meer verzoeken om bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, het overeind houden van cultuur, sportclubs etc.). Het is aannemelijk dat dit, in de wetenschap dat veel gemeenten al interen op hun reserves door de tekorten op jeugdzorg en de WMO, over een langere periode gaat knellen. Het risico dat de gemeenten straks, ten koste van de burger, moeten gaan snijden in de begrotingen is reëel. Veel uitkomsten van de coronacrisis zijn onzeker en pandemie duurt inmiddels al zo lang, dat de gevolgen in alle facetten van de samenleving merkbaar en daarmee verweven zijn. 'De gevolgen van de coronacrisis' kunnen daarom ook niet meer los van andere ontwikkelingen gezien worden en zijn hieronder met elkaar verbonden. Daarbij hebben we ook met ontwikkelingen te maken, waarvan de gevolgen en risico's niet direct meetbaar zijn. Denk aan de negatieve effecten op het welzijn, in het bijzonder de generatie kinderen en jongeren, en de relatie tussen de overheid en burger. Al met al hebben we voor ons risicoprofiel voor deze crisis een aparte simulatie toegevoegd, waarbij we inzichtelijk hebben gemaakt wat de gevolgen zijn voor onze gemeenten (met en zonder Corona gevolgen).

Maatschappij, decentralisaties.

Het geconsolideerde risico decentralisatie sociaal domein blijft onverminderd groot en is door de coronacrisis waarschijnlijk groter geworden door een verhoogde aanspraak op budgetten, zowel op korte als lange termijn. Vrijwel alle gemeenten in Nederland kampen met niet sluitende begrotingen vaak als gevolg van overschrijdingen in het sociaal domein. Door de impact van de Corona pandemie op de gezondheid, welzijn en bestaanszekerheid wordt een toename verwacht van het aantal inwoners dat bij de gemeenten gaat aankloppen voor zorg, hulp en ondersteuning. Daarbij is het onzeker hoe lang de Rijksoverheid de extra kosten nog blijft compenseren. Bovendien is het maken van een goede verdeling daarbij zeer gecompliceerd. Naast de bestaande regelingen voor de bijstand, komt er - naast het werk met de TOZO-steunregeling voor zelfstandigen - veel instroom bij. Het probleem is: de bijstand wordt nu verdeeld op basis van een model dat per individuele gemeente berekent hoe groot de kans is dat een huishouden daar in de bijstand komt. Dit verandert enorm door corona waardoor het model feitelijk niet langer bruikbaar is en reële inschattingen daarom lastiger zijn.

GR BAR organisatie.

De risico's die in dit specifieke bedrijfsvoeringprofiel zijn opgenomen zijn schattingen die zo nauwkeurig mogelijk zijn gemaakt op basis van lokale en landelijke ontwikkelingen en actuele inzichten in mogelijke scenario's. De dalende positieve trend die was ingezet is doorbroken door de Coronacrisis. Dit heeft tot gevolg dat er ten aanzien van het risicoprofiel van de BAR Organisatie sprake is van een licht stijgende trend in omvang en aantal risico's.

ICT, informatiebeveiliging, privacybescherming.

Voor de verhoogde risico's op het gebied van informatiebeveiliging, privacybescherming en de beheersing van het ICT gerelateerde risico's door verplicht thuiswerken, vormt de doorontwikkeling van de BAR-organisatie een belangrijke verzameling van maatregelen.

Om de beveiliging van informatie en de wijze waarop er wordt omgegaan met gevoelige gegevens op professionele wijze op te pakken, zijn ook in 2021 verdere verbeterstappen gemaakt. Risico's op sancties (bijvoorbeeld datalekken) die kunnen worden opgelegd door verwijtbaar handelen zijn toegenomen in omvang. Op het gebied van de ICT beveiliging en data protectie zijn de strenge eisen nageleefd. De risico's op dit gebied blijven in lijn met het landelijke beeld stevig.

Er blijft veel aandacht voor het algemene dreigingsbeeld, gevoed door diverse incidenten bij diverse overheidsinstellingen.

In onderstaand overzicht staan de 10 belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's						
Risico nr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R1401	3D risico Albrandswaard in GR-BAR.	Geld - Opgenomen risico's 3D's in GR-BAR.	Continue sturing op processen.	100% (BAR)	Max. € 850.000	20,75%
R532	Risico's taakuitvoering GR-BAR.	Geld - (Tijdelijk)extra (frictie)kosten/uren/ inhuur personeel.	Risicobewust handelen binnen BAR.	100% (BAR)	Max. € 635.000	15,45%
R501	Algemene Uitkering gemeentefonds wordt lopende het begrotingsjaar lager i.c.m. koppeling rijksuitgaven en aanvullende kortingen.	Geld - Indien Rijksbezuinigingen niet gehaald worden, levert de koppeling minder op en komen er aanvullende kortingen.	Projectstructuur en proces.	50%	Max. € 1.000.000	10,70%
R1444	Bijdrage aan het ondergronds brengen van hoogspanningsleidingen/ elektriciteitskabels conform Rijksregeling.	Geld – financieel.	Planning nog onduidelijk als ook de Rijksbijdrage.	10%	Max. € 1.000.000	8,33%
R1440	Risico invoering wet meldplicht datalekken, regelgeving AVG.	Geld - financieel, juridische aansprakelijkheid.	Goede implementatie Wetgeving.	70%	Max. € 500.000	7,46%
R1441	Reserve grondbedrijf (MPO) is niet toereikend.	Geld - Bijstorting uit Algemene reserve door tekort in exploitatiejaar.	Sturing m.b.v. MPO-t.	30%	Max. € 1.000.000	6,43%
R1442	Oplopende kosten in (wegen)bouwsector door stijgende conjunctuur(schaarste).	Geld.	Rekening houden met onvoorziene extra kosten bij ramingen en offertes.	50%	Max. € 500.000	5,30%
R1238	De gebundelde inkomensvoorziening uitkeringen (BUIG) is niet toereikend.	Geld.	Scherpe sturing op budgetten en cijfers; ook in rapportages T-1 en 2.	70%	Max. € 250.000	3,73%
R1414	Naheffing van BTW/Rente na controle aangiften fiscus.	Geld – financieel.	Goede administratie, maar vooral communicatie met GR BAR en fiscus.	30%	Max. € 500.000	3,19%
R1555	REMU claim inzake verkoop aandelen Eneco.	Geld – financieel.	Geen.	10%	Max. € 1.260.000	2,68%

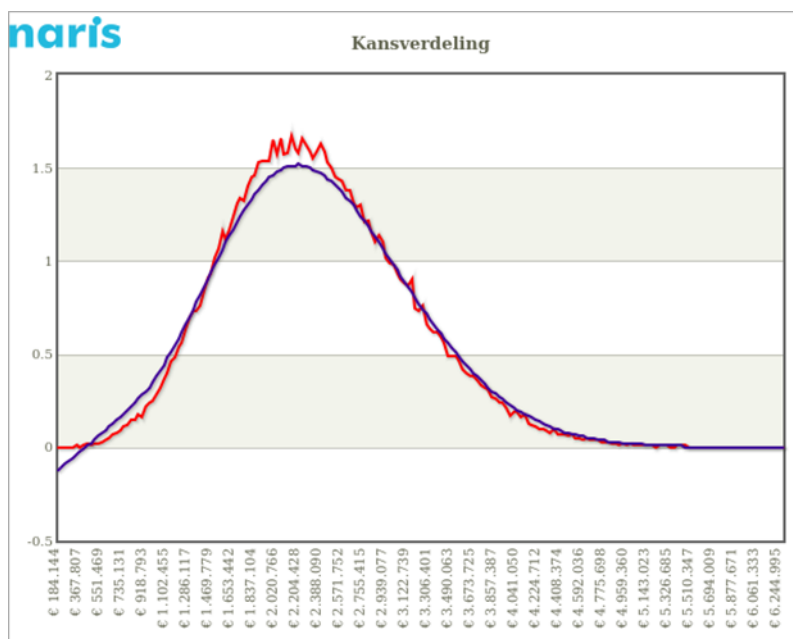
Totaal van alle risico's: € 10.330.000

Het overzicht toont risico's die incidenteel schade op kunnen leveren met daarbij het maximale financiële gevolg. De onderstaande tabel geeft aan hoe groot de kans is in lengte van tijd.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kansklasse
10%	< 0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of >	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag niet nodig is omdat de risico's nooit allemaal tegelijk en in hun maximale omvang zullen optreden.

Onderstaande figuur en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Uit de simulatie volgt dat 90% zeker is dat alle risico's van Albrandswaard kunnen worden afgedekt met een bedrag van **€ 3.369.880 (benodigde weerstandscapaciteit)**.

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
10%	€ 1.414.876
25%	€ 1.800.229
50%	€ 2.290.840
75%	€ 2.836.803
90%	€ 3.369.880
95%	€ 3.705.165

Als we de meest recente Corona risico-inventarisatie meenemen en ons baseren op enerzijds de ontwikkelingen over 2020/2021 en het scenario waarin de coronacrisis tenminste tot in het vierde kwartaal van 2022 aanhoudt levert dit na simulatie een bedrag op van **€ 784.000** (extra benodigde weerstandscapaciteit).

Risicoprofiel grondbedrijf

Voor het berekenen van het risicoprofiel voor het grondbedrijf is aangesloten bij het Meerjaren Perspectief Ontwikkelpoorten (MPO) 2021 (specificaties in hoofdstuk 4). Voor het grondbedrijf wordt het risicoprofiel niet gesimuleerd, maar wordt de kans van optreden maal het effect van optreden opgenomen. Hierbij is rekening gehouden of het gewaardeerde risico binnen het resultaat van het project opgevangen kan worden. Wanneer dit niet het geval is, heeft dit een effect op het risicoprofiel.

Project	MPO 2021 Risico's (ongewogen en gesaldeerd)	MPO 2020 Risico's (ongewogen en gesaldeerd)	MPO 2021 Risico's (gewogen en gesaldeerd) A	MPO 2020 Risico's (gewogen en gesaldeerd) B	Vershil C=A-B	Op te vangen in grond- exploitatie D	Niet op te vangen in grondexploitatie E=D-A
Verliesgevend							
Centrum Ontwikkeling Poortugaal Emmastraat	0	-120.000	0	-56.000	56.000	0	0
Spui	-1.060.000	-725.000	-358.000	-279.000	-79.000	0	-358.000
Polder Albrandswaard	-220.000	-57.000	-86.000	-14.000	-72.000	0	-86.000
<i>Subtotaal</i>	<i>-1.280.000</i>	<i>-902.000</i>	<i>-444.000</i>	<i>-349.000</i>	<i>-95.000</i>	<i>0</i>	<i>-444.000</i>
Winstgevend							
Binnenland	-2.100.000	-1.245.000	-650.000	-546.000	-104.000	0	-650.000
Portland	0	-90.000	0	-35.000	35.000	0	0
Overhoeken III	0	-205.000	0	-63.000	63.000	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>-2.100.000</i>	<i>-1.540.000</i>	<i>-650.000</i>	<i>-644.000</i>	<i>-6.000</i>	<i>0</i>	<i>-650.000</i>
TOTAAL	-3.380.000	-2.442.000	-1.094.000	-993.000	-101.000	0	-1.094.000

Voor het grondbedrijf Albrandswaard kunnen op basis van bovenstaande doorrekening alle risico's worden afgedekt met een totaalbedrag van **€ 1.094.000** (benodigde weerstandscapaciteit).

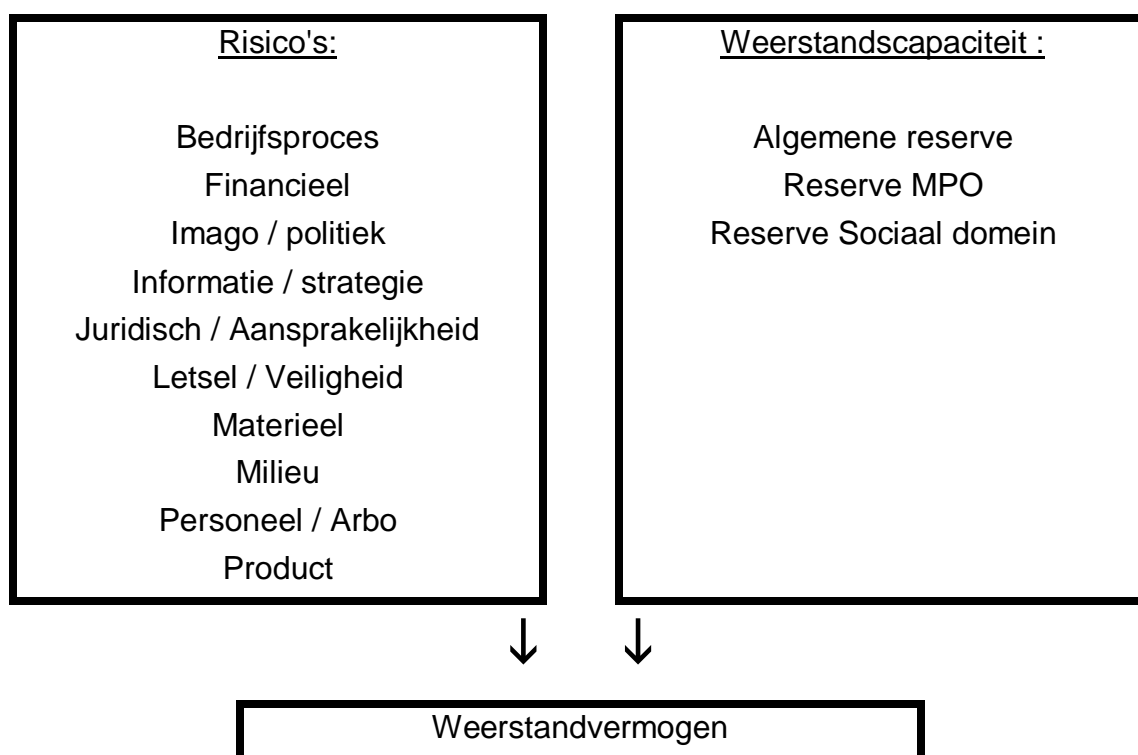
Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Albrandswaard bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2022	
Weerstandsonderdelen	Huidige capaciteit
Algemene reserve	€ 12.327.900
Reserve MPO	€ 1.343.800
Reserve Sociaal domein	€ 1.610.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 15.281.700

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 15.281.700}}{(\text{€ 3.369.880} + \text{€ 1.094.000}) = \text{€ 4.463.880}} = 3,4$$

Inclusief risico's Corona

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 15.281.700}}{(\text{€ 3.369.880} + \text{€ 1.094.000} + \text{€ 784.000}) = \text{€ 5.247.880}} = 2,9$$

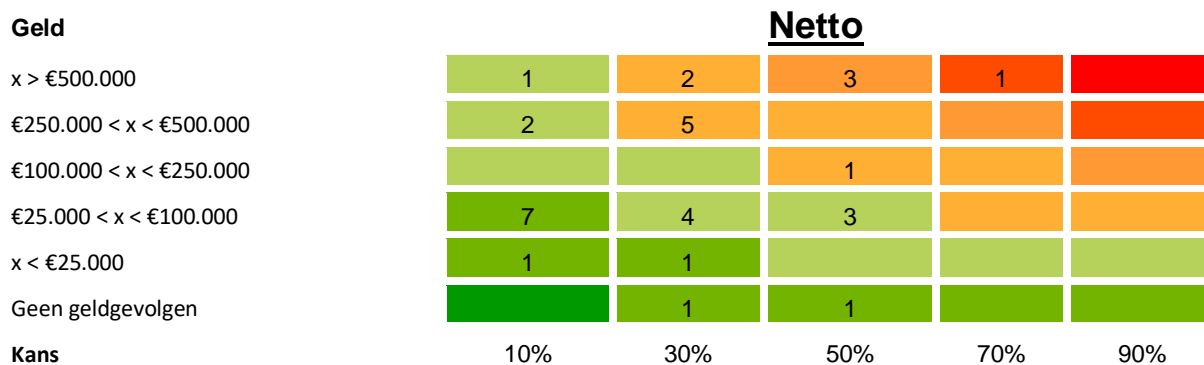
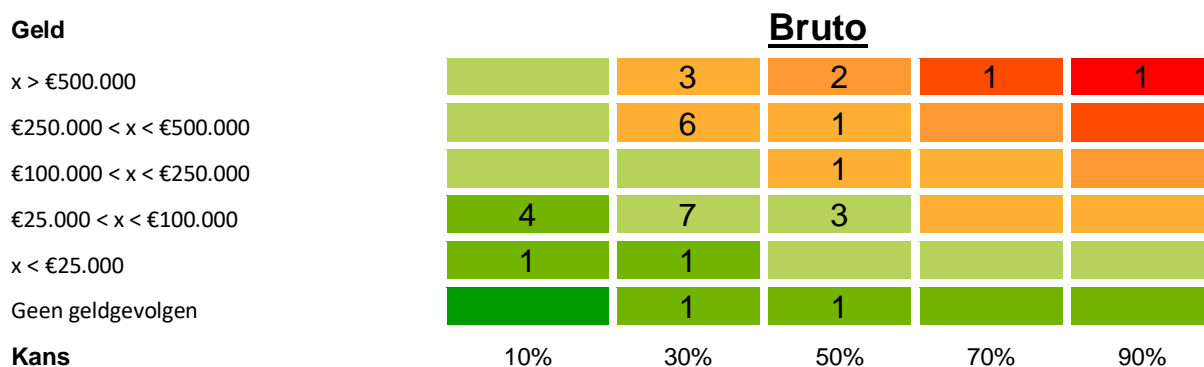
De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van Albrandswaard valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. Deze kaart toont in één oogopslag de spreiding van de risico's. Er wordt een onderscheid gemaakt in het bruto en netto risico. Het bruto risico geeft de situatie weer voordat er maatregelen zijn getroffen. Het netto risico geeft het resultaat na het nemen van maatregelen.

Kengetallen

In dit onderdeel kengetallen geven wij duiding aan onze financiële positie voor de onze begroting 2022 met haar meerjarenperspectief. Om een goed beeld te krijgen van de financiële positie kijken wij naar de ontwikkelingen aan de hand van een aantal belangrijke financiële kengetallen. Per kengetal geven wij de trend weer en de betekenis ervan voor onze financiële positie. Is de trend bijvoorbeeld risicovol, gunstig, of is het een directe dreiging voor de financiële gezondheid van onze gemeente? Ze hebben geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht. Het reëel en structureel sluitend zijn van de begroting blijft het bepalende criterium.

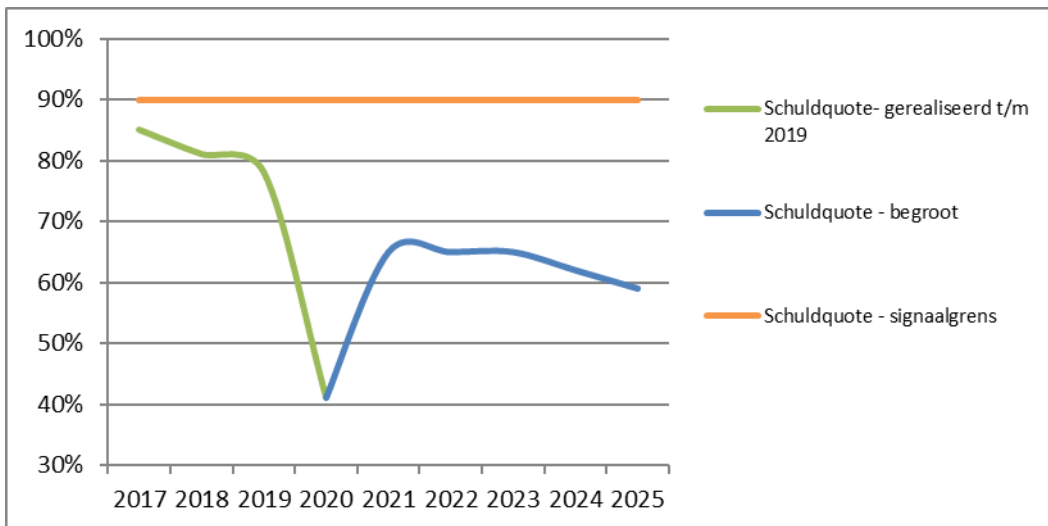
Omschrijving	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	41%	64%	65%	65%	62%	59%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	37%	58%	59%	59%	57%	53%
Solvabiliteitsratio	33%	35%	35%	36%	36%	37%
Grondexploitatie	6%	7%	1%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0,98%	-1,50%	2,11%	1,01%	1,10%	1,55%
Belastingcapaciteit	123%	137%	136%	136%	136%	136%

De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in 3 categorieën die aansluiten bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden (2016). Categorie A is het minst risicovol en C het meest risicovol.

<u>Signaleringstabel:</u>	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte begroting	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Schuldquote

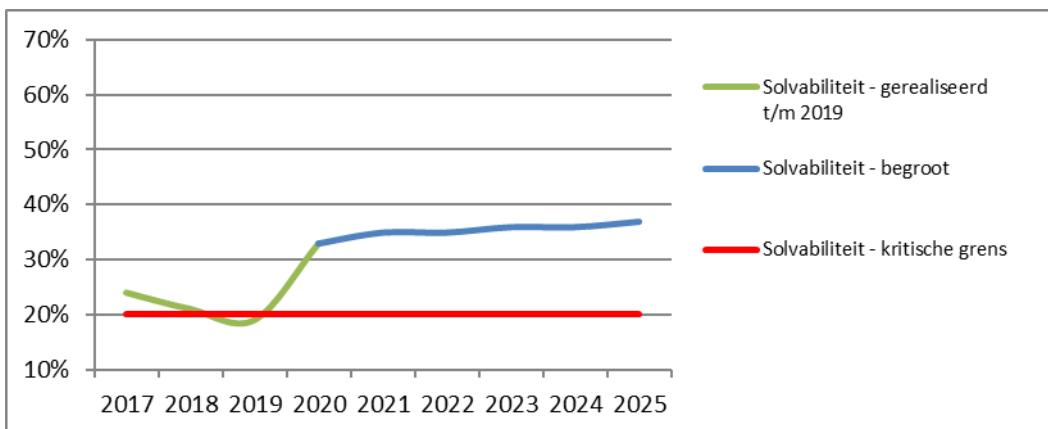
Een belangrijke graadmeter voor de financiële positie is de omvang van onze schuldverplichtingen in relatie tot onze opbrengsten, oftewel de schuldquote. Onderstaande grafiek illustreert deze ontwikkeling.

Onze schulden zijn toegenomen. De gemeente heeft behoorlijk geïnvesteerd. Ondanks het economisch hoogtij wat we hebben gehad, vallen de structurele opbrengsten, onder andere vanuit het gemeentefonds, tegen. De opbrengst van de aandelen van Eneco heeft wel een positieve ontwikkeling laten zien. Keuzes omtrent de besteding van deze gelden hebben hun effect op de schuldquote. Ondanks de positieve ontwikkeling, blijven er altijd risico's, dat rentestanden in de nabije toekomst toch sneller oplopen dan verwacht of er grotere nadelige ontwikkelingen zijn rondom het gemeentefonds.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan welke gedeelte van je bezit met eigen vermogen is gefinancierd. Een woning bijvoorbeeld, deze is voor 80% gefinancierd bij de bank en 20% betaald met eigen spaargeld. In dit geval is de solvabiliteit 20%. Onderstaande grafiek illustreert de ontwikkeling van dit kengetal voor onze gemeente.

Albrandswaard heeft een stabiele vermogenspositie, die de afgelopen jaren licht af nam. Grote investeringen/nieuwe bezittingen moesten worden gefinancierd. De opbrengst van de aandelen van Eneco heeft een sterke verbetering laten zien. Keuzes omtrent de besteding van deze gelden hebben hun effect op de solvabiliteit.

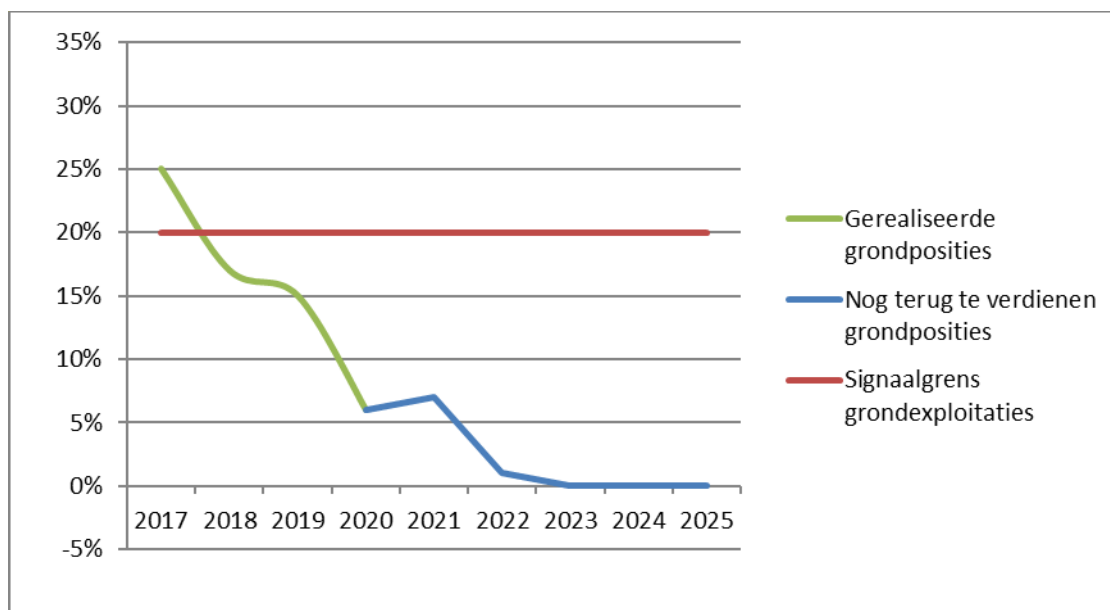
De economie heeft een cyclisch karakter. Financiële tegenvallers zijn niet altijd goed te voorspellen. Door huidige risico's die nog niet helemaal inzichtelijk zijn, bestaat ook minder zekerheid over de haalbaarheid van verwachte exploitatieresultaten en de groei van vermogen. Gelet op de schaalgrootte (omzet) van Albrandswaard zijn wij kwetsbaar. Als een financieel risico zich manifesteert kan dat grote impact hebben op de stand van onze algemene reserve. Het is goed de solvabiliteit te blijven volgen, zodat bij een economisch minder goede periode er tijdig onderbouwde afwegingen gemaakt kunnen worden tussen inhoud en financiën.

Grondexploitaties

Afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Bij grondexploitaties volgen de inkomsten altijd pas na de uitgaven.

Bijvoorbeeld voor een nieuw woningbouwproject moet de grond eerst gekocht en bouwrijp gemaakt worden voordat het weer verkocht kan worden. De financiering voor grondaankopen en bouwrijp maken leiden normaal gesproken (tijdelijk) tot hogere schulden.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de (financiële) waardes van onze grondposities ten opzichte van de totale opbrengsten (exclusief reservemutaties). Daarbij geldt dat hoe lager de (boek)waardes van onze grondposities (exploitaties) zijn in vergelijking met de totale opbrengsten, des te minder financiële risico's wij lopen. Als de waardes van de grondposities namelijk laag liggen hoeven de (grond)verkoop minder op te leveren om investeringen uit het verleden terug te verdienen.

Onze positie is sterk verbeterd de afgelopen jaren en de prognoses zijn goed, zoals eerder verwacht. De grafiek laat zien dat we onder de signaalgrens van 20% blijven.

De realisatie van sociale woningbouw (in combinatie met woningbouw in de vrije marktsector) blijft een belangrijk speerpunt. Een speerpunt met impact op de financiële kengetallen.

Een nieuwe exploitatie zal om financiering vragen en geeft inherente risico's bij het terug verdienen, met mogelijk risico dat de lijn omhoog schiet.

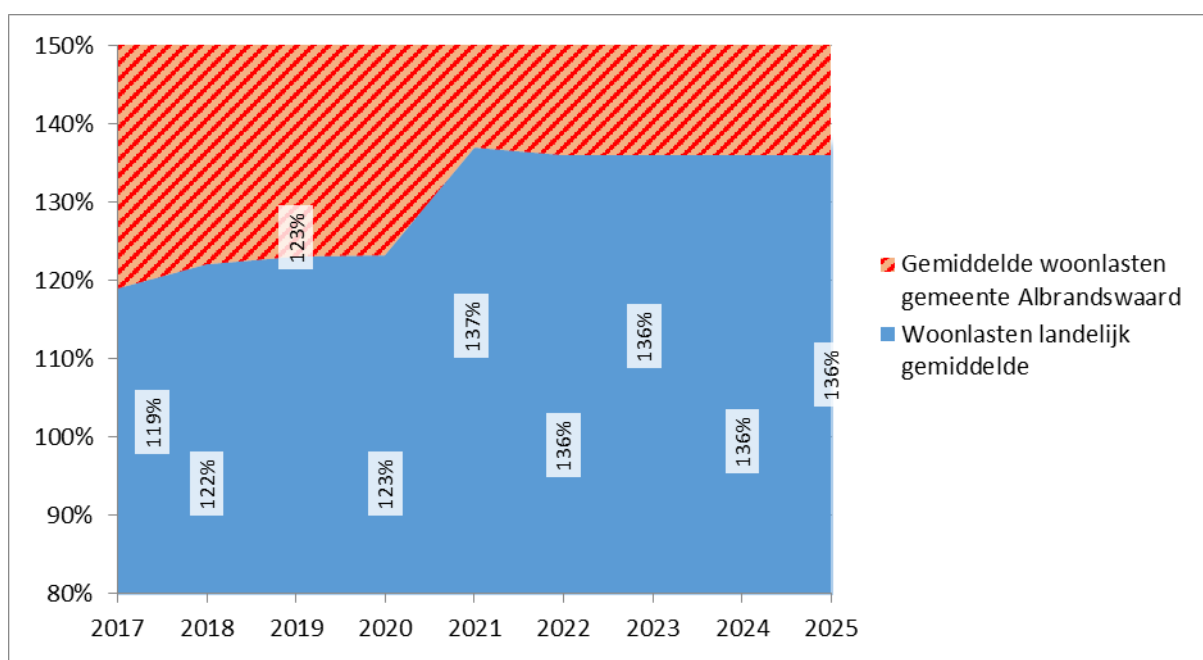
Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De signaalgrens is daarom om ook 0%. Wanneer het cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te kunnen blijven dragen. In de toekomst zullen er dan opbrengststijgingen of ombuigingen gerealiseerd moeten worden.

Het kengetal laat zien dat de structurele inkomsten, de onzekerheid hieromtrent en het onstabiele karakter, zijn invloed heeft. Alsmede de opgaven die we op ons af zien komen. Hierdoor zien we het kengetal onder de signaalgrens komen. Het is nodig om kritisch te blijven kijken naar hoe structurele lasten in evenwicht kunnen blijven met structurele baten.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De gemeentelijke belastingcapaciteit geeft de gemiddelde woonlasten van een inwoner van Albrandswaard weer ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder woonlasten wordt hier bedoeld de rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende zaakbelasting (ozb).

De inwoner van Albrandswaard betaalt hogere woonlasten dan de gemiddelde Nederlander. De hoge OZB-aanslag is te verklaren doordat de Albrandswaardse woningen een hogere gemiddelde waarde hebben dan landelijk en de tarieven hoger liggen dan gemiddeld in Nederland.

Dit betekent echter niet dat wij als gemeente meer financiële ruimte hebben dan 'de gemiddelde gemeente'. De rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn namelijk financieel gesloten systemen. De baten uit deze heffingen mogen alleen besteed worden aan de bekostiging van de riolering en de reiniging. Deze kosten kunnen hoger liggen dan gemiddeld door bijvoorbeeld de aard van de grond. Om de lasten voor de inwoner niet onnodig te laten stijgen is het daarom van belang om bedrijfsmiddelen doelmatig in te zetten en/of innovatieve, kostenbesparende maatregelen te

nemen. Ook al zien we de kosten op deze gebieden sterk toenemen, wordt hierbij ook lastenverlichting afgewogen met de inhoudelijke mogelijkheden.

Volgens het landelijk model staat Albrandswaard in het rood (>105%). De relatieve hoge gemeentelijke belastingen zijn, gelet op het voorzieningenniveau, veranderingen in andere inkomsten en toenemende kosten nodig om tot een sluitende begroting te kunnen komen.

Conclusie over huidig risicoprofiel

In de voorgaande onderdelen is een relatie gelegd tussen het risicoprofiel van de gemeente en het benodigde weerstandsvermogen. Onze organisatie valt in klasse A (waarderingcijfer); een uitstekend weerstandsvermogen. We kunnen derhalve stellen dat de organisatie er financieel goed voor staat.

Toch zijn enkele kanttekeningen nodig om over de huidige positie een conclusie te trekken:

Onze financiële positie staat onder druk, waardoor een sluitende meerjarenbegroting vaak niet zonder bezuinigingen en ombuigingen tot stand kan worden gebracht.

Gezien de fluctuerende Algemene uitkering, de verder verlaagde dividendopbrengsten, de mogelijk toekomstige druk op de uitgaven en nieuwe herverdelingsmaatstaven is het dus zeer essentieel om ook voor de lage termijn een financieel gezonde positie te behouden. We moeten daarom de komende jaren blijven vasthouden aan een structureel sluitende begroting op basis van reële ramingen.

In deze paragraaf beschrijven we de plannen en acties op het gebied van liquiditeitsbeheer, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's voor de jaren 2022 tot en met 2025. Naast enkele onderwerpen die verplicht onderdeel uitmaken van deze paragraaf, gaan we ook in op een aantal ontwikkelingen die van belang zijn voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie. In deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op:

- Wettelijke kaders en treasurystatuut
- Rentevisie en rentebeleid
- Renterisicobeheer
- Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte
- Uitzettingen
- Renteomslag
- Garantstelling
- Relatiebeheer

Wettelijke kaders en treasurystatuut

De wettelijke kaders rondom de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Beheersing van de financiële risico's speelt daarin een belangrijke rol. De uitwerking van deze kaders zijn vastgelegd in de financiële verordening 2017 en het treasurystatuut 2017.

In 2017 zijn de financiële verordening en het treasurystatuut herzien en vastgesteld. Hierna zijn er geen wijzigingen meer geweest in wet- en regelgeving of in het gemeentelijk beleid. Aanpassing van de financiële verordening of het treasurystatuut is daarom op dit moment niet aan de orde. Wel heeft het college in 2021 de nota garantstellingen en leningen 2021 vastgesteld. In deze nota zijn de spelregels en beleidskaders rondom garantstellingen en leningen vastgelegd bedoeld als uitwerking van hetgeen in het treasurystatuut is opgenomen.

Rentevisie en rentebeleid

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Het is, gezien de omvang van de bedragen, gewenst uw raad inzicht te geven in de keuzemogelijkheden en de factoren die invloed op de rente hebben. Dit alles vatten wij samen onder de term 'rentebeleid'. We maken daarbij onderscheid tussen korte rente en lange rente. Van korte rente is sprake bij leningen tot maximaal 1 jaar en van lange rente bij termijnen van 1 jaar of langer.

Het is van belang de renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt te volgen vanwege de mogelijke risico's die ze voor ons inhouden. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend en maken gebruik van de (online) informatie van een aantal geldverstrekkers.

De rente is al enige jaren laag en de verwachting is dat deze in de komende periode niet wijzigt. Naar aanleiding van de coronapandemie heeft de Europese Centrale Bank (ECB) een aankoopprogramma opgezet waarmee ze de kosten van leningen wil verminderen en de kredietverlening in het eurogebied wil vergroten. Deze maatregel is een aanvulling op de eerdere programma's van de ECB. De maatregelen helpen de consumptie en de investeringen te

stimuleren en hebben als doel economische groei te bevorderen.

De rente voor een kasgeldlening (looptijd < 1 jaar) is al geruime tijd negatief. De gemeente maakt van deze negatieve rentestand gebruik door bij liquiditeitstekorten een kasgeldlening af te sluiten en zo min mogelijk gebruik te maken van de kredietfaciliteit op de rekening courant. Vanaf 1 juli 2021 berekent de BNG negatieve rente over het positieve saldo op de lopende rekening. BNG houdt daarbij een grens aan van € 500.000. Onder dit bedrag is de creditrente 0%, daarboven 1-maands EURIBOR. Het is daarom zaak de saldi op de lopende rekening onder deze grens te houden en overschotten af te romen naar de schatkist.

Rentevisie BNG

De verwachting van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is dat het monetaire beleid van de ECB, zoals hierboven vermeld, ruim blijft.

	Actueel	Over een jaar	
		forward rate	prognose BNG Bank
3 maanden interbancair	-0,54	-0,5	-0,40
Staat 10 jaar	-0,17	-0,1	0,10(-0,30)

Renterisicobeheer

In dit onderdeel krijgt u inzicht in de renterisico's van de gemeente. Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Fido. Voor de bepaling van de renterisico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn twee normen verplicht gesteld: De rente-risiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar en de kasgeldlimiet op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. Het doel van deze normen is om de budgettaire risico's als gevolg van rentestijging te beperken.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel de risico's te beperken van een toekomstig stijgende kapitaalmarktrente bij herfinanciering (van aflossingen op bestaande leningen) en renteherzieningen op bestaande langlopende leningen.

Door toepassing van deze norm ontstaat een goede spreiding van de langlopende leningenpositie, waardoor dit renterisico gelijkmatig over de jaren wordt verdeeld. Jaarlijks komt maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking voor herfinanciering en/of renteherziening.

Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast. Onder herfinanciering verstaan we het afsluiten van nieuwe leningen ter vervanging van bestaande financieringen en/of aflossingen op de bestaande leningenportefeuille.

Het onderstaande overzicht maakt duidelijk dat er ruimte is binnen de renterisiconorm om ook eventuele extra investeringen of uitgaven ten behoeve van de grondexploitatie met lang vreemd vermogen te financieren.

Renterisico op vaste schuld	bedragen x € 1.000			
	2022	2023	2024	2025
1. Netto renteherziening op vaste schuld	0	0	0	0
2. Betaalde aflossingen	4.165	4.165	4.166	4.166
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	4.165	4.165	4.166	4.166
Renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal 2022	57.671			
4b. Het bij het ministeriële regeling vastgestelde percentage	0			
4. Renterisiconorm	11.534			
Toets renterisiconorm				
5a. Ruime onder renterisiconorm (4 - 3)	7.369			
5b. Overschrijding renterisiconorm (4 - 3)	0			

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet heeft de wetgever een norm gesteld voor het maximum bedrag aan kortlopende middelen (looptijd tot maximaal een jaar) waarmee de gemeente haar activiteiten mag financieren. Het doel van deze limiet is het risico te voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar.

Wanneer in drie opeenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient dit te worden gemeld bij de toezichthouder, de Provincie, inclusief een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Hieronder is een prognose opgenomen van de kasgeldlimiet over 2022. Als er sprake is van een liquiditeitstekort, wegen wij af of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende financiering, afhankelijk van de rentestand en de financieringsbehoefte.

		bedragen x € 1.000			
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Totaal vlottende schuld		0	0	0	0
Totaal vlottende middelen		3.000	3.000	3.000	3.000
Gemiddeld saldo schuld (+) of overschot (-)		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Kasgeldlimiet		4.902	4.902	4.902	4.902
Begrotingstotaal 2022	57.671				
vastgestelde percentage	8,5%				
Ruimte onder kasgeldlimiet		7.902	7.902	7.902	7.902

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De financieringspositie wordt bepaald door diverse factoren, zoals de ontwikkeling van het investeringsniveau en –tempo, wisselende baten in de grondexploitaties en mutaties in de geldleningenportefeuille. Met een liquiditeitsplanning brengen we structuur aan in de verwachte inkomsten en uitgaven. Hierdoor krijgen we inzicht in de financieringsbehoefte.

Verwachte financieringspositie voor de komende jaren

De verwachting is dat er in 2022 geen sprake is van een financieringsbehoefte voor de liquiditeitspositie.

Leningenportefeuille

Bij een structureel liquiditeitstekort sluiten we een langlopende geldlening af. We hanteren de marktrente en berekenen jaarlijks de gemiddelde rente over de bestaande langlopende leningen (per 1 januari 2022 is deze gemiddeld 1,5%),

In onderstaand overzicht is het verloop van de reeds opgenomen langlopende leningen en de verwachte financieringsbehoefte voor 2022 weergegeven. Tijdelijke liquiditeitstekorten financieren we met kortlopende leningen (op dit moment is deze rente negatief), rekening houdend met de kasgeldlimiet.

bedragen x € 1.000					
	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025
Stand leningen	51.983	48.004	43.839	39.674	35.508
Nieuwe lening	0	0	0	0	0
Reguliere aflossingen	-3.979	-4.165	-4.165	-4.166	-4.166

Uitzettingen

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Overtollige middelen kunnen ook tijdelijk via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. De hoogte van de rentevergoeding is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten (de zogenoemde 'inleenrente'). Op dit moment is deze inleenrente negatief, waarbij in de Regeling Schatkistbankieren is opgenomen dat in dergelijke gevallen de rentevergoeding gelijk wordt gesteld aan nul. Bij overliquiditeit maken wij daarom geen gebruik van de mogelijkheid om dit op een deposito te zetten.

Volgens het treasury statuut kunnen, in het geval van tijdelijke liquiditeitstekorten en -overschotten, de GR BAR en de drie gemeenten elkaar onderling kasgeldleningen verstrekken tegen een marktconforme rente. Zolang de rente op kasgeldleningen negatief is, benutten we deze faciliteit niet.

Verstreckte leningen

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de leningen die zijn verstrekt aan derden. Wanneer bij deze leningen sprake is van een variabele rente, wordt bij de renteberekening uitgegaan van het 1 maands Euribor per rentevervaldatum. Al een aantal jaren zijn de rente inkomsten bij deze lening met een variabele rente laag, als gevolg van de lage rentestand.

Naam geldnemer	%	Saldo uitzettingen 1 januari 2022	Verwachte mutaties in 2022	Saldo uitzettingen 31 december 2022
BAR-organisatie	n.v.t.	43.901	-22.530	21.371
Carnisse Mondzorg B.V.	3%	182.610	-26.087	156.523
Totaal verstrekte gelden		226.511	-48.617	177.894

Renteomslag

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de manier van verantwoorden van de rente in de begroting geharmoniseerd. Op advies van de commissie BBV wordt voor het berekenen van de renteomslag onderstaand model gebruikt. Hiermee geven we inzicht in de rentelasten voor externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Het BBV schrijft voor dat de gehanteerde omslagrente niet meer dan 0,5% mag afwijken van de berekende omslagrente. Conform onderstaande berekening komen we voor 2022 uit op een gemiddelde renteomslag percentage van 1,05%. Voor 2022 hanteren we een omslagpercentage van afgerond van 1,25% (afwijking betreft alleen afronding en is dus niet meer dan 0,5%).

Schema rentetoerekening		
Externe rentelasten financiering	+/+	701.000
Externe rentebaten	-/-	-9.100
Saldo rentelasten en rentebaten		691.900
Rente die doorberekend wordt aan grondexploitaties	-/-	-18.000
Rente projectfinanciering	-/-	-15.000
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		658.900
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		765.000
Renteresultaat op taakveld treasury		1.423.900
Toe te rekenen rente		658.900
Boekwaarde per 1 januari		61.100.000
Renteomslagpercentage		1,08%

Garantstelling

In het verleden zijn regelmatig garantstellingen geweest voor leningen aan derden. Met het oog op de financiële risico's die de gemeente hierbij loopt, gaan wij terughoudend om met het honoreren van deze aanvragen. Alleen als het maatschappelijk belang ermee gediend is en er voldoende zekerheden gesteld worden, wordt een garantie verleend.

In 2021 heeft het college de nota garantstellingen en leningen vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders beschreven en geven we handvatten voor de besluitvorming door het formuleren

van criteria en voorwaarden, waarmee we de risico's zoveel mogelijk beperken en meer inzichtelijk maken.

Per 1 januari 2021 is het totaal van de directe garantstellingen € 97.000. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw was € 67,1 miljoen). Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van ons weerstandvermogen.

Relatiebeheer

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) vindt periodiek overleg plaats waarbij we nieuwe ontwikkelingen bespreken. Verschillende kredietverstrekkers geven regelmatig adviezen over het aantrekken en uitzetten van gelden Ook in 2022 maken we gebruik van de verschillende adviserende instanties om optimaal te kunnen profiteren van de beschikbare financiële instrumenten. In ons treasury statuut hebben wij de administratieve organisatie, interne controle en informatievoorziening uitvoerig beschreven.

PARAGRAAF 4 – ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De gemeente beheert een grote hoeveelheid aan kapitaalgoederen waarvoor zij verantwoordelijk is. Alleen al de kapitaalgoederen verhardingen, riolering, civiele kunstwerken, groen, speelgelegenheden, openbare verlichting en watergangen vertegenwoordigen tezamen in 2021 een vervangingswaarde van ruim € 190 miljoen. Het is van belang om zorgvuldig met dit kapitaal om te gaan. De gemeente is hier verantwoordelijk voor en draagt er zorg voor dat de kapitaalgoederen op een juiste manier beheert en onderhouden worden. Hiermee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en dragen we zorg voor de instandhouding van ons kapitaal. Daarbij wordt rekening gehouden met alle activiteiten die in deze zelfde openbare ruimte plaatsvinden, zoals wonen, werken en recreëren. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen wordt aangegeven wat de kaders zijn waarbinnen het onderhoud van deze goederen plaats vindt.

Aanwezige kapitaalgoederen

De gemeente Albrandswaard beheert binnen de openbare ruimte de volgende kapitaalgoederen:

- Verhardingen zoals wegen, straten, paden en pleinen binnen de bebouwde kom;
- Straatmeubilair;
- Openbare verlichting;
- Verkeer- en straatnaamborden;
- Gemeentelijke riolering;
- Waterbodems, beschoeiingen,
- Civiele kunstwerken;
- Openbaar groen;
- Speelvoorzieningen;
- Gemeentelijke gebouwen.

Om de kapitaalgoederen die zich in de buitenruimte bevinden goed te kunnen beheren, is halverwege 2020 het herziende Beheerplan openbare ruimte 2020 - 2024 ambtelijk vastgesteld. Het beheerplan geeft duidelijkheid over de kosten die gemaakt moeten worden om de openbare ruimte te onderhouden binnen de wettelijke kaders en de met de gemeenteraad afgesproken beleidskaders. Uitgangspunt daarbij is dat de planningen voor vervanging en groot onderhoud zijn gebaseerd op resultaatgericht beheer. Dit houdt in dat wordt onderhouden of vervangen wat daadwerkelijk nodig is, in plaats van onderhouden of vervangen op basis van technische levensduur. Indien nodig wordt dit plan geactualiseerd en aangepast naar de actuele situatie waarbij ook de planning wordt bekeken.

Voor de gemeentelijke riolering geldt als basis het Programma Stedelijk Water (PSW) 2021 – 2025 voor het onderhoud en vervangingen aan riolering. Het PSW geldt als vervanging van wat voorheen het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) was. Binnen dit plan staat beschreven op welke

locatie welk onderhoud of vervanging noodzakelijk is. Het vormt tevens de basis voor het bepalen van de rioolheffing.

Voor het onderhoud en beheer van de gemeentelijke gebouwen is in 2016 voor alle gebouwen een meerjarenonderhoudsplan vastgesteld. Deze plannen vormen de basis voor een goed gebouwenbeheer.

Zorg voor de openbare ruimte

Binnen het vastgestelde beheerplan zijn de beeldnormeringen van de CROW en de landelijke Standaard 2018 het uitgangspunt. Het beheerplan omvat differentiatie op basis van gebiedsindeling en selectief verhogen en verlagen van de kwaliteitsniveaus. Hierbij is kwaliteitsniveau B het uitgangspunt. De afgesproken kwaliteit wordt structureel bewaakt door de implementatie van een professioneel monitoringsplan.

In de beheerplannen zijn projecten en onderhoudsmaatregelen opgenomen om het gewenste kwaliteitsbeeld te realiseren en te behouden. De plannen van de verschillende beheerdisciplines worden op elkaar afgestemd, zodat werkzaamheden waar mogelijk gecombineerd kunnen worden uitgevoerd. Om deze integraliteit te borgen wordt het beheerplan indien nodig geactualiseerd en binnen de organisatie afgestemd.

De onderliggende beheerplannen en het integrale beheer heeft als doel:

- Het zorgen voor een veilige, comfortabele, leefbare en duurzame openbare ruimte voor de bewoners van Albrandswaard;
- De afgesproken kwaliteit van de openbare ruimte waarborgen door kwaliteitssturing;
- Het beleid en consequenties hiervan v.w.b. de vastgestelde kwaliteitsniveaus aan alle belanghebbenden communiceren, zodat gekozen beleid en daarmee keuzes in de dagelijkse praktijk duidelijk en uitlegbaar zijn;
- Voldoen aan wettelijke normen;
- Budgetbeheersing;
- Integrale afstemming tussen de verschillende beheeractiviteiten;
- Termijnplanning voorhanden;
- Integrale aanpak van de taakvelden om hiermee een efficiëntieslag te behalen.

De beleidskaders waarbinnen het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd is o.a. opgenomen in: Beheerkwaliteitsplan 2012 (BKP), de beleidsnota's Groenbeleidsplan 2009 - 2019, Programma Stedelijk Water 2021 -2025, het Gemeentelijke Verkeer-, en Vervoersplan 2012, Beleidsregels oplaadvoorzieningen voor elektrische voertuigen 2016, Speelruimtebeleidsplan 2010 - 2020, Licht

op Albrandswaard, beleidskader openbare verlichting 2016, Beleidsplan afval en grondstoffen 2019 en het Baggerplan. Dit beleid is vertaald in de genoemde beheerplannen en wordt zo ter uitvoering gebracht.

Wegen

De functie van het gemeentelijke wegennet is om het verkeer veilig, vlot en comfortabel te verwerken. Als wegbeheerder heeft de gemeente een zorgplicht om haar wegen te onderhouden en veilig te houden. Deze plicht is af te leiden uit de Wegenwet. Onvoldoende zorg hiervoor leidt tot klachten van gebruikers van de buitenruimte en mogelijk tot schadeclaims. Door het opstellen van het beheerplan openbare ruimte 2020 - 2024 is de financiering van het onderhoud van het totale wegenbestand voor de komende jaren inzichtelijk en beheersbaar gemaakt. De onderhoudstoestand van de wegen in relatie tot het beschikbare budget is hierbij onderbouwd.

In 2022 ligt de focus op het renoveren van Wijk park Rhooon (Sering, Jasmijn, Rozenhof, Magnolia, Primulahof, Goudenregen, Perelaer en Prunus). Deze renovatie wordt in 2021 met een doorloop in 2022 voorbereid en aanbesteed. De uitvoering en realisatie van het project zal plaatsvinden in de 2de helft van 2022. In het kader van de integrale aanpak wordt hierbij de hele openbare ruimte meegenomen waaronder groen, riolering en indien nodig openbare verlichting. Bij de planvorming wordt ook rekening gehouden met eventuele verkeerskundige aanpassingen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Naast deze reconstructie vinden er aan de hand van weginspecties buiten grotere onderhoudswerkzaamheden plaats. Deze locaties zijn pas bekend nadat de weginspecties zijn uitgevoerd.

Kwaliteit:

In 2021 beschikte Albrandswaard over circa 112 hectare aan diverse verharding met een vervangingswaarde van circa € 67 miljoen. Binnen deze discipline is kwaliteitsniveau A doorgevoerd in de centra gebieden, niveau B in de woonwijken en niveau C op industrieterreinen. Deze niveaus worden getoetst conform de CROW beeldnormeringen. De technische staat van de verharding op dit moment is goed. Het effect van de verlaagde kwaliteit op de industrieterreinen en de doorgevoerde bezuiniging in 2021 zal pas na meerdere jaren effect hebben. Op termijn is dus wel extra onderhoud en daarmee budget noodzakelijk om opgelopen achterstanden in te halen. Dit wordt in de gaten gehouden door jaarlijks de wegen via weginspecties in de gaten te houden.

Straatreiniging

Binnen het onderdeel 'schoon houden van de openbare ruimte' valt ook de onkruidbestrijding op verhardingen. Binnen Albrandswaard wordt hiervoor geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt. Waar dit in 2020 nog plaatsvond op basis van beeldsystematiek conform de CROW beeldnormeringen zijn we in 2021 weer teruggegaan naar onderhoud op frequentie. Hierbij dient wel de afgesproken beeldkwaliteit B behaald te worden zoals met de Raad is afgesproken. Met het onderhoud op frequentie kunnen we echter makkelijker sturen en pleksgewijs meer of minder inzet plegen. Daarbij maakt het de communicatie naar bewoners toe makkelijker omdat de uit te

voeren rondes in een vaste frequentie worden uitgevoerd. Bewoners kunnen we zo helder meegeven wanneer de rondes gepland staan.

Kwaliteit:

Een schone leefomgeving heeft in onze gemeente een hoge prioriteit. In de dorpscentra (winkelgebieden) wordt kwaliteitsniveau A als norm gehanteerd en voor het overige deel van de openbare ruimte kwaliteitsniveau B. Via onderhoudsbestekken beheersen we deze kwaliteitsniveaus door het aantal onderhoudsfrequenties die in het onderhoudsbestek zijn opgenomen. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd zien we erop toe dat deze kwaliteit wordt behaald.

Openbare verlichting

Openbare verlichting speelt een belangrijke rol in de openbare ruimte. Als gemeente dragen we zorg voor een goed functionerende openbare verlichting waarmee de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid wordt gediend. Bij de toepassing of vervanging van openbare verlichting hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De gemeente zorgt voor verlichting op maat daar waar het volgens de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR 13201 + A1:2018 nl noodzakelijk is of vanuit sociale veiligheid wenselijk is;
- De openbare verlichting is energiezuinig en afgestemd op de behoefte;
- Vervanging van masten/armaturen wordt zoveel mogelijk gecombineerd met geplande reconstructies en uitgevoerd in LED verlichting;
- Om de elektrotechnische veiligheid van de installaties te verbeteren voorzien we niet geaarde lichtmasten van dubbel geïsoleerde aansluitkastjes of we zorgen alsnog voor aarding;
- In het buitengebied en bij randen van natuurgebieden hanteren wij het uitgangspunt: 'er wordt niet verlicht, tenzij'.

In 2022 valt de benodigde vervanging van armaturen mee, er zullen ca. 30 armaturen op diverse locaties in Rhoon en Poortugaal worden vervangen. Daarbij is nog enige uitloop van projecten die in 2021 zijn uitgezet bij de onderhoudsaannemer maar een langere doorlooptijd hebben. Hierbij worden oude armaturen vervangen en gaan we waar mogelijk over naar LED om energiekosten te besparen.

Kwaliteit:

In 2021 beschikte Albrandswaard over een areaal van circa 6.000 lichtmasten met een vervangingswaarde van circa € 5,7 miljoen. De gehele openbare verlichtingsinstallatie voor het preventieve en correctieve onderhoud is uitbesteed aan een daartoe gespecialiseerd bedrijf. Het onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting wordt uitgevoerd door een gespecialiseerd bedrijf. Hiervoor heeft in 2019 een nieuwe aanbesteding plaats gevonden. Storingen die gerelateerd zijn aan de ondergrondse infrastructuur zijn voor verantwoordelijkheid van Stedin.

De verlichtingskwaliteit zelf is niet via wettelijke of bindende bepalingen geregeld. De Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) heeft wel richtlijnen opgesteld. De gemeente Albrandswaard volgt hierbij een tweesporen beleid ten aanzien van de te hanteren verlichtingsniveaus:

1. De openbare verlichting ten behoeve van nieuwe infrastructuur bij reconstructies binnen de bebouwde kom dient te voldoen aan de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR 13201 + A1:2018 nl;
2. In het buitengebied en bij randen van natuurgebieden hanteren wij het uitgangspunt: 'er wordt niet verlicht, tenzij'.

Verkeer

Voor 2022 blijft de focus liggen op het verkeersveiliger maken van schoolomgevingen, 30km zones en langzaam verbindingen. Voor 2022 ligt nog steeds de focus op de scholen om in afstemming met de scholen de omgeving veiliger te maken. Hierbij wordt wel gekeken naar educatie/gedragsverandering in combinatie met fysieke aanpassingen buiten. Alleen fysieke aanpassingen lost doorgaans het gedragsprobleem niet op en zo blijft de overlast/onveiligheid.

Naast fysieke maatregelen zal in 2022 ook gewerkt gaan worden aan een nieuwe mobiliteitsvisie. Dit plan dient handvatten te bieden hoe we als gemeente met alle toekomstige verkeersontwikkelingen, mobiliteitsvraag en nieuwbouw in de gemeente omgaan. Dit zal worden vertaald in een uitvoeringsplan voor 5 jaar waarmee we gericht eventuele problemen kunnen aanpakken en de verkeersveiligheid verder kunnen verbeteren.

Kwaliteit:

Voor de verkeersinrichting van wegen worden de richtlijnen van het CROW en de SWOV richtlijnen aangehouden. Het betreft hier richtlijnen maar geen inrichtingsvereiste, waar mogelijk worden deze toegepast maar de omstandigheden buiten laat dit niet altijd toe waardoor er soms afgeweken wordt. Ook voor verkeersmiddelen is geen landelijk afgesproken kwaliteitsnormeringssysteem ontwikkeld. We hanteren hierbij het beheerplan voor verkeer- en straatnaamborden. Bij verkeersmiddelen (verkeers- en straatnaamborden en verkeersobjecten) heeft het begrip kwaliteit betrekking op:

- Veiligheid: het juiste bord op de juiste plaats;
- Zichtbaarheid: technische normen voor reflectie.

Riolering

Riolering wordt vaak als vanzelfsprekend ervaren. Toch is de aanleg van riolering één van de belangrijkste ontwikkelingen geweest bij de verbetering van de volksgezondheid. Riolering neemt om deze reden een aparte positie in binnen het gemeentelijk takenveld. Vanwege de gemeentelijke zorgplicht wordt er ook een aparte (riool)heffing geïnd en is er een wettelijke

verplichting om in het bezit te zijn van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Deze zorgplicht heeft betrekking op inzameling en transport van afvalwater, hemelwater en grondwater. In het kader van de ontwikkeling van de nieuwe Omgevingswet is het GRP omgevormd naar het Programma Stedelijk Water (PSW) 2021 – 2025 waarbij duurzaamheid en klimaatadaptie nu ook een belangrijke rol speelt. Dit plan is vastgesteld in 2020. De gemeentelijke taken op het gebied van de riolering zijn gebaseerd op de Wet Milieubeheer. Bij de uitvoering van deze wettelijke verplichting is gemeentelijke beleidsruimte aanwezig. Voldaan moet worden aan de richtlijnen van de waterkwaliteitsbeheerder (t.w. het Waterschap Hollandse Delta). Onvoldoende zorg voor het gangbaar houden van het rioolstelsel kan leiden tot slechte afvoer van hemel- en afvalwater, overlast van water op straat en schadeclaims. Het PSW geeft een actueel beeld van de benodigde onderhoudsbehoefte voor de riolering voor de komende 5 jaar en voor de lange termijn. In 2022 staan in dat kader op de planning om de Jasmijn, Sering en een gedeelte van de Gaarde te vernieuwen. Daarnaast wordt in de Havendam een deel van de riolering vervangen en een deel relined om de afvoer via de nieuwbouw in het Spui mogelijk te maken. In de Kerkstraat wordt t.h.v. het gemaal relined. Diverse andere kleine projecten worden dit jaar uitgevoerd.

Kwaliteit:

In 2021 beschikte Albrandswaard over circa 141 kilometer vrij verval riool en 77 kilometer drukriolering met een vervangingswaarde van circa € 93 miljoen. Volgens landelijk maatstaven wordt ten aanzien van de kwaliteit van rioolstelsels niet gesproken in termen van kwaliteitsnormen zoals bij wegen, groen en straatreiniging maar van schadeklassen. Voorbeelden van deze schadeklassen zijn: scheurvorming in buizen, wortel-ingroei, verzakking en zandinloop. De onderhoudskwaliteit steunt dan ook niet zo zeer op (politiek/bestuurlijke) keuzes over intensief, gewoon of extensief onderhoud. De beslissing tot vervanging of renovatie is gebaseerd op de uitkomsten van een rioolinspectie met maatstaven en maatregelen, waarbij de bevindingen worden uitgedrukt in genoemde schadeklassen. De levensduur van de riolering, die normaliter 50 tot 60 jaar bedraagt, en concrete klachten (bijv. over wegverzakkingen) vormen vaak de aanleiding voor het verrichten van deze inspecties. De riolering wordt eens in de 7 jaar gereinigd (ongeveer 18km) en eens in de 14 jaar geïnspecteerd (ongeveer 9km).

Groen en bomen

De bomen, beplanting en het gras in een gemeente zijn de aankleding van de openbare buitenruimte en belangrijk voor de beleving van onze buitenruimte. Als gemeente hanteren we het motto Albrandswaard: Dorpen tussen groen en stad en zijn we de groene long in een verder verstedelijkte omgeving. Het ontwikkelen, opbouwen en onderhouden van het openbaar groen is daarom een belangrijk gegeven. De uitgangspunten van groen zijn vastgelegd in het groenbeleidsplan.

Sinds 2016 wordt er stevig ingezet op een consequent boombeheer gericht op een optimale begeleiding en ontwikkeling van bomen en het uitvoeren van structurele boomveiligheidscontroles. In 2022 wordt 1/3 deel van het bomenbestand gecontroleerd conform de geplande cyclus en worden de noodzakelijke snoeimaatregelen uitgevoerd. In navolging

daarop ontstaat inzicht in de bomen die gekapt dienen te worden vanwege veiligheid. Deze worden vervolgens ook in hetzelfde jaar gekapt en waar mogelijk vervangen. Door jaarlijkse herhaling van deze planning wordt er zorg gedragen voor een kwalitatief goed en veilig bomenbestand.

In 2021 is het basisontwerp voor de herinrichting van het park van Rhooen gerealiseerd. Dit vormt de eerste stap in de richting van een park wat weer aan de wensen en verwachtingen voldoet van onze inwoners. In 2022 wordt gekeken naar de nadere detailinvullingen van de verschillende functies in het park zoals de bloementuin, het honden uitlaatgebied en de verdere groeninrichting van het park. Daarnaast worden aan de hand van beoordelingen buiten in 2022 op kleinere schaal op verschillende locaties in de gemeente groenperken gerenoveerd en opnieuw ingericht. Dit draagt bij aan het groen houden van onze dorpen en het verhogen van de kwaliteit van het groen.

Kwaliteit:

In 2021 beschikte Albrandswaard over circa 28 ha beplanting, 110 ha gras en ruim 13.200 bomen met een vervangingswaarde van circa € 14,5 miljoen. Binnen het groen is kwaliteitsniveau A het uitgangspunt in de centra gebieden en niveau B in de woonwijken en industrieterreinen. Het onderhoud van de buitenruimte werd voorheen via de beeldsystematiek uitgevoerd waarbij de kwaliteitsniveaus in onze onderhoudsbestekken waren vastgelegd. Ervaring heeft echter geleerd dat dit met regelmaat tot discussie met de onderhoudsaannemer leidt, een lagere onderhoudskwaliteit buiten en de communicatie naar bewoners hierdoor werd bemoeilijkt. Vanaf 2021 zijn de onderhoudsbestekken daarom weer aanbesteed op basis van frequentie. De frequenties zijn zodanig aangepast dat het afgesproken kwaliteitsniveau buiten wordt behaald. Omdat er volgens vaste frequenties en om vaste aantal weken onderhoud gepleegd wordt, is de communicatie naar bewoners makkelijker. Via visuele controles buiten en tussentijdse oplevermomenten van wijken waar het onderhoud is uitgevoerd zien we erop toe dat deze kwaliteit wordt behaald. Waar nodig wordt vervolgens bijgestuurd of extra onderhoud gepleegd om het buiten schoon, heel en veilig te houden.

Waterwegen en baggeren

De gemeente en het waterschap zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van het oppervlaktewater en voor het op diepte houden van de sloten en waterwegen in de gemeente. Het onderhoud bestaat uit het verwijderen van waterplanten en riet (dagelijks onderhoud) en baggeren (planmatig onderhoud). Bij slecht beheer en onderhoud kunnen beide ervoor zorgen dat er een slechte doorstroming en afwatering ontstaat.

Van deze werkzaamheden is baggeren het meest ingrijpend. In alle wateren in ons gebied ligt op de bodem een laag bagger: een mengeling van plantenresten en bezonken slib. De aangroei van bagger is een natuurlijk proces. Gemiddeld groeit bagger met ongeveer een centimeter per jaar. Om te voorkomen dat onze wateren steeds minder diep worden, moeten we de bagger eens in de zoveel tijd weghalen. Met het baggeren komen de sloten en waterwegen weer op de

oorspronkelijke diepte. Problemen met de waterhuishouding, waterkwaliteit en te ondiep water worden daarmee opgelost.

Daarnaast worden er binnen onze gemeente beschoeiingen onderhouden. Op basis van technische levensduur en visuele inspecties wordt beoordeeld waar beschoeiing aan vervanging toe is. Waar mogelijk wordt daarbij bekeken of beschoeiing vervangen kan worden door natuurvriendelijke oevers. Indien dit niet mogelijk blijkt zal nieuwe beschoeiing terug geplaatst worden. Voor 2022 vinden er inspecties plaats in de wijk Rhooen-noord, de Huyters en Poortugaal-zuid/deltawijk. Indien uit de inspectie blijkt dat vervanging nodig is zal dit uitgevoerd worden, indien in goede staat zal vervanging worden uitgesteld.

Koedood:

De Koedood is de grootste aaneengesloten waterplas in onze gemeente en neemt daardoor een bijzondere positie in qua waterbeheer. In 2017 is er een overeenkomst getekend met het Waterschap Hollandse Delta over het onderhoud van de Koedood bij Portland. Per 1 januari 2018 is daarmee het baggeronderhoud door het waterschap afgekocht en ligt het volledig beheer bij de gemeente. Om het waterbeheer van de Koedood alsmede het groenbeheer van de Noordrand goed vorm te geven en aan te laten sluiten bij de wensen van de bewoners, is in 2018 samen met een groep bewoners uitgangspunten voor beheer opgesteld. Er is vervolgens gekozen voor een Europese aanbestedingsprocedure volgens de 'mededingingsprocedure met onderhandeling', deze is in 2020 afgerond. De gekozen procedure biedt de mogelijkheid om een aannemer te zoeken met de beste kennis van zaken, creatieve en innovatie oplossingsrichtingen en de volle motivatie om de komende 10 jaar aan de slag te gaan in dit gebied. Het beschikbare budget staat vast in deze aanbesteding. Binnen dit contract is vastgelegd dat de onderhoudsaannemer samen met bewoners, gemeente en overige belangrijke stakeholders in overleg treedt over de inrichting, wensen en het onderhoud van het gebied. Dit is vormgegeven is een werkgroep die regelmatig per jaar bij elkaar komt. Hiermee moet een recreatief aantrekkelijk gebied ontstaan.

Kwaliteit:

De gemeente Albrandswaard beschikt over circa 46 ha oppervlakte water (sloten en plassen). Baggeronderhoud wordt vooralsnog planmatig gedaan volgens het bestaande 10-jaren baggerplan van de gemeente Albrandswaard. De hieruit voortkomende werkzaamheden worden in een onderhoudsbestek verwerkt en uitgevoerd door een aannemer. Bij uitvoering van het baggeren speelt de Wet Natuurbescherming en beperking van overlast een belangrijke rol. Daarom vindt uitvoering plaats tussen 1 oktober en 15 maart. Het dagelijks onderhoud van de oevers en het verwijderen van riet en waterplanten wordt jaarlijks uitgevoerd door een aannemer volgens het bestek onderhoud watergangen. Ook hier speelt de Wet Natuurbescherming een belangrijke rol. Uitvoering van deze werkzaamheden vinden plaats vanaf 15 juli. Via toezicht zorgt de gemeente ervoor dat de juiste kwaliteit wordt behaald en voldaan wordt aan de wet- en regelgeving.

Civiele kunstwerken

De civiele kunstwerken in Albrandswaard bestaan uit bruggen, trappen, geluidsschermen, vlonders en visplaatsen. Bruggen vormen hiervan het grootste aandeel. Voor het beheren en onderhouden van de bruggen is in 2016 het beheerplan geupdate. Ten aanzien van de gemiddelde onderhoudskosten en de levensduur van bruggen zijn geen landelijke normen vastgesteld. Reden hiervoor is dat dit per brug sterk afhankelijk is van de ligging, omgevingsaspecten en de toegepaste constructie.

Met de huidige objectgegevens, uitgevoerde technische inspecties en de onderstaande uitgangspunten is het beheerplan tot stand gekomen. Dit geeft inzicht in de onderhoudsaanpak. Het beheerplan openbare ruimte 2020-2024 met daarin opgenomen het meerjarig vervangingsplan geeft daarnaast inzicht in de vervangingen die moeten plaatsvinden. Voor vervanging werkelijk plaatsvindt, wordt altijd eerst nog grondig gecontroleerd of dit ook werkelijk aan de orde is of dat uitstel en onderhoud mogelijk is in plaats van vervanging.

Kwaliteit:

In 2021 beschikte Albrandswaard over circa 100 civiele kunstwerken met een vervangingswaarde van circa € 7,7 miljoen. Bij het opstellen van het beheerplan en het daarin opgenomen vervangingsplan zijn de hierna genoemde aspecten afgewogen:

- Veiligheid;
- Levensduur verlengend;
- Schoonhouden.

Vanwege noodzakelijk bezuinigingen in 2021 is ook op het onderhoudsbudget voor civiele kunstwerken bezuinigd. Dit was mogelijk vanwege de goede staat van de bruggen en omdat bij het onderhoud esthetiek ook een belangrijke rol speelde. Dit laatste is losgelaten waarbij er nu meer pleksgewijs onderhoud plaatst vindt. Bruggen worden hierdoor niet minder veilig maar mogelijk wel minder fraai om te zien.

Spelen

De gemeente heeft de wettelijke verplichting het Attractiebesluit uit te voeren en moet kunnen aantonen dat alles in het werk is gesteld de toestellen veilig te plaatsen en in stand te houden. De wettelijke verplichting voor de veiligheid van speeltoestellen is geregeld in het 'Besluit Veiligheid van Attractie- en Speeltoestellen'. In het Attractiebesluit zijn de wettelijke bepalingen voor aansprakelijkheid en veiligheid vastgelegd. Indien er sprake is van een ongeval door een gebrek aan het speeltoestel of een onveilige ondergrond, dan is degene die het speeltoestel beheert altijd als eerste aansprakelijk.

Alle speelruimten en speeltoestellen zijn beoordeeld en afgezet tegen de demografische ontwikkelingen binnen de gemeente. Dit is verwoord in het Speelruimteplan 2010 - 2020. In 2017 heeft een evaluatie plaatsgevonden van het speelruimteplan. Hiermee is nieuw inzicht ontstaan in

de locaties waar geïnvesteed en waar vervangen moet worden en welke speellocaties mogelijk opgeheven kunnen worden. Hiermee voorkomen we dat investeringen op de verkeerde plek gedaan worden. Voor 2022 worden conform het beheerplan openbare ruimte meerdere speellocaties in de gemeente aangepakt. Het gaat hierbij om de locaties: Jadelaan, Binnenhof, Buitenhof, Topaaslaan, Nassaustraat, Polderstraat, Molenweg, Landjonker, Doen Beijenzlaan, Albrandswaardseweg en de Nachtwaker Ook hier geldt dat er pas vervangen wordt als dit vanuit veiligheid noodzakelijk is waarbij bij renovatie van volledige speellocaties altijd gekeken wordt of toestellen die herbruikbaar zijn eventueel te verplaatsen zijn.

Kwaliteit:

In 2021 beschikte Albrandswaard over 129 speelplekken met een vervangingswaarde van circa € 2.3 miljoen. De gemeente dient zich te houden aan zijn wettelijke plicht voor de veiligheid van speeltoestellen dit conform het eerder genoemde Attractiebesluit. Op basis van deze wet controleren we de speeltoestellen vier keer per jaar en geconstateerde afwijkingen en mankementen worden zo snel mogelijk verholpen. De inspectieresultaten, reparaties en aanpassingen worden vastgelegd in een logboek. Tijdens het dagelijks onderhoud door de buitendienst wordt er op gelet dat alles schoon, heel en veilig is.

Gebouwen

In 2016 is voor alle gemeentelijke gebouwen een meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgesteld. Op basis van deze MOP's is een financiële doorrekening gemaakt met de te verwachten onderhoudskosten en hoe deze worden gedekt.

Kwaliteit:

Ten aanzien van de kwaliteitsnorm voor gemeentelijke gebouwen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gemeentelijke gebouwen bevinden zich op onderhoudsniveau 3.
- Het op planmatige wijze uitvoeren van regulier onderhoud met materialen van gelijkwaardige kwaliteit.

Budgetten en kredieten onderhoud/vervanging kapitaalgoederen

Omschrijving	budget/krediet	opmerking
<i>Budgetten</i>		
Wegen	686.800	excl. € 875.000 kapitaallasten
Riolering	1.289.100	excl. € 540.200 kapitaallasten
Verkeersmiddelen	189.600	excl. € 68.400 kapitaallasten
Groen, waterwegen en baggeren	1.557.600	excl. € 107.300 kapitaallasten
Civiele kunstwerken	70.800	
Spelen	46.200	excl. € 67.500 kapitaallasten
Straatreiniging	358.100	
Straatmeubilair	37.500	
Openbare verlichting	270.600	excl. € 88.700 kapitaallasten
	<u>4.506.300</u>	
<i>Investerings</i>		
Wegen	1.035.600	
Riolering	1.154.000	
Bruggen	88.400	
Beschoeiingen	87.600	
Graven	31.800	
Speelvoorzieningen	173.600	
Openbare verlichting	75.000	
	<u>2.646.000</u>	

Relevante reserves

Naam Reserve	Saldo per 1-1-2021	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 1-1-2023	Saldo per 1-1-2024	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026
Reserve Baggeren	503.000	447.100	391.200	335.300	279.400	223.500
Reserve Grootonderhoud gebouwen	759.600	850.900	967.200	1.083.500	1.199.800	1.316.100
	<u>1.262.600</u>	<u>1.298.000</u>	<u>1.358.400</u>	<u>1.418.800</u>	<u>1.479.200</u>	<u>1.539.600</u>

Kerngegevens

omschrijving	aantal	toelichting
<u>Groen</u>		
Bomen	13.092 stuks	
Natuurlijke beplanting	164.128 m2	bosplantsoen, etc.
Cultuurlijke beplanting	113.222 m2	heesters, rozen, etc.
Haag	21.902 m2	
Gras	1.085.184 m2	
<u>Openbare verlichting</u>		
Lichtmasten	6.043 stuks	
Armaturen	5.834 stuks	
Lichtbronnen	5.835 stuks	
<u>Speelvoorzieningen</u>		
Speel- en sporttoestellen	521 stuks	verspreid over 124 speelplekken en 7 schoolpleinen
Kunstmatige valondergronden	3.851 m2	waaronder kunstgras, rubber tegels, ecoscape, zand, boomschors en gietvloer
<u>Waterhuishouding</u>		
Watergang	457.210 m2	
Oeverbeschoeiing	24.247 m	
Natuurlijke oevers	38.954 m	
<u>Verhardingen</u>		
Asfalt	272.033 m2	
Bestrating	887.081 m2	
Overige verhardingen	10.963 m2	
Goot	1.482 m2	
<u>Verkeer</u>		
Markeringen	2.914 m2	
Verkeersborden	2.320 stuks	
Verkeersteken	1.680 stuks	
<u>Civiele kunstwerken</u>		
Fiets- en voetbruggen	70 stuks	
Overige kunstwerken	22 stuks	trappen, vlonders, visplaatsen
Verkeersbruggen	8 stuks	
<u>Riolering</u>		
Drukriolering	77.400 m	
Rioolput	3.595 stuks	
Rioolvoorziening	9 stuks	
Vrijervalleiding	141.654 m	
<u>Gemalen</u>		
Bergbezinkvoorziening	5 stuks	
CVK	43 stuks	
Drukriool	234 stuks	
Groot gemaal (droog)	4 stuks	
Groot gemaal (nat)	38 stuks	
Kunstwerk	1 stuks	
Oppervlaktewatergemaal	2 stuks	
Opvoergemaal	1 stuks	

Inleiding

Sinds 2014 wordt de bedrijfsvoering uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie. De details zijn opgenomen in de begroting 2021 van de GR BAR-organisatie.

De BAR-organisatie ziet zichzelf als de nabije overheid die met een warm hart betrokken is bij de gemeenschappen van de gemeenten en alle inwoners en partijen die daarin een plek hebben. Ze ondersteunen het bestuur en werken met een goede dienstverlening aan de woon- en leefomgeving en complexe maatschappelijke vraagstukken die daar bij horen.

De visie op dienstverlening staat centraal. De BAR-organisatie wil samen met inwoners een plezierige woon- en leefomgeving creëren. Dat kan alleen als we onze oren en ogen goed openhouden. De maatschappelijke opgaven die spelen gaan we niet uit de weg. Integendeel, die pakken we proactief op.

De centrale opgave van de GR BAR-organisatie is een optimaal functionerende ambtelijke organisatie die ervoor zorgt dat de drie gemeenten autonoom kunnen blijven opereren, ook met de huidige complexe opgaven zoals die van de drie decentralisaties.

Daarbij zijn de drie hoofddoelstellingen:

1. Een excellente dienstverlening,
2. Acceptabele kosten,
3. Een kwalitatief deskundige en robuuste organisatie.

Ontwikkelagenda

In het advies over de doorontwikkeling van de BAR-organisatie 2020 is een viertal hoofddoelen van de organisatieontwikkeling genoemd:

- meer aandacht voor medewerkers;
- beter inspelen op maatschappelijke opgaven;
- meer aandacht voor de besturen en
- betere sturing.

De implementatie van BAR2020 is doorgelopen in 2021. Na die twee jaar wordt de balans opnieuw opgemaakt.

Grote thema's

De uitvoering van de grote thema's Omgevingswet (invoering per 1-7-2022), Wijkuitvoeringsplannen energietransitie en de uitvoering van de Wet elektronische publicaties en Wet open overheid (per 1-1-2022) zal worden verricht door de BAR-organisatie.

Personeel

CAO gemeenten

De op dit moment van kracht zijnde CAO gemeenten 2019-2020 heeft een looptijd van 1 januari

2019 tot en met 31 december 2020. In de zomer 2021 zijn partijen opgeroepen om de onderhandelingen te heropenen voor een nieuwe CAO.

Rechtmatigheidsverantwoording

De introductie van de rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders over verslagjaar 2021 is uitgesteld naar verslagjaar 2022. Ook over 2021 zal de accountant in zijn controle verklaring over de jaarrekening een oordeel geven over de getrouwheid en de rechtmatigheid.

Middels de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording leggen het college van burgemeester en wethouders bij een gemeente in de jaarrekening zelf verantwoording af over de rechtmatigheid. Het doel is het gesprek tussen college en raad te bevorderen. Hierbij zal de controlerend accountant beoordelen of de informatie zoals die is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording juist en volledig is. Een expliciete rechtmatigheidsverantwoording onderstreept de politieke aanspreekbaarheid van het bestuur en heeft naar verwachting een kwaliteitsverhogend effect op de bedrijfsvoering bij gemeenten.

Uurtarieven personeel

Aan de hand van gegevens uit de BAR-begroting 2022 en huisvestingskosten uit de drie gemeentebegrotingen 2021 worden een tweetal uurtarieven berekend. Het eerste tarief is een basis-uurtarief dat gebruikt wordt voor het in rekening brengen van kosten bij derden en schadegevallen. Het tweede tarief is een uurtarief voor toerekening aan grondexploitatieplannen (grexen), investeringen en bij afrekeningen van (subsidie)projecten. Het wordt gehanteerd bij toerekeningen op basis van tijdschrijven. Hieronder wordt de berekening van de tarieven weergegeven.

Uurtarieven personeel 2022

I. Basis-uurtarief

A. Aantal fte - personeelsformatie BAR begroting 2022	814,49
B. Productieve uren per fte	1.450
C. Aantal productieve uren per jaar (A. x B.)	1.181.011
D. Netto lasten volgens BAR begroting 2022	€ 74.791.600
E. Basis uurtarief personeel excl huisvesting (D. / C.)	€ 63,33
F. Tarief huisvesting per uur - basis gemeentebegrotingen 2021	€ 0,73
G. Basis-uurtarief personeel (afgerond op hele euro's) E. + F.	€ 64,06

II. Uurtarief grexen, investeringen, (subsidie)projecten en tijdschrijven

A. Productieve uren per jaar o.b.v. tijdschrijven (12 fte)	17.500
B. Lasten volgens toe te rekenen taakvelden incl. toerekening overhead	€ 1.664.030
C. Uurtarief (B. / A.)	€ 95,09
D. Tarief huisvesting per uur - basis gemeentebegrotingen 2021	€ 0,73
E. Uurtarief grexen, investeringen, (subsidie)projecten (afgerond op hele euro's) C. + D.	€ 95,82

PARAGRAAF 6 – VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

De gemeente Albrandswaard heeft de kadernota verbonden partijen vastgesteld voor de periode 2016 – 2020. Het doel van deze nota is een methodiek te ontwikkelen waarmee de bestaande verbonden partijen kunnen worden beoordeeld en aangestuurd. De nota sluit aan bij de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1 januari 2015 van kracht is en tot doel heeft de democratische legitimatie te versterken. Als de uitvoering van een publieke taak aan een verbonden partij is overgedragen, is het onvermijdelijk dat (volledige) directe invloed/sturing door de gemeente niet langer aan de orde is. Dit omdat de verbonden partij een eigen bestuur heeft waarin meerdere gemeenten zijn vertegenwoordigd.

Om de invloed van de gemeente op verbonden partijen te optimaliseren is in de nota een methodiek opgenomen die deze optimalisatie van invloed moet bewerkstelligen. De invloed van het gemeentebestuur op een verbonden partij is het grootst als deze zich richt op de voorkant van de processen van de verbonden partij. De methodiek die kan worden ingezet om de invloed passend te laten zijn bij de situatie bestaat uit: het proces van positiebepaling; een governance-scan, het bepalen van een passend aansturingsscenario en het daarbij passende instrumentarium.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)		Vestigingsplaats Den Haag		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	23 gemeenten				
Stemverhouding	2,78%				
Openbaar belang	Samenwerking in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) op het gebied van verkeer en vervoer en het verbeteren van het economisch vestigingsklimaat. De MRDH moet leiden tot het verbeteren van het economisch vestigingsklimaat en van de bereikbaarheid van de regio.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door de burgemeester.				
Actuele ontwikkelingen	Corona zorgt voor wegvallen opbengsten vervoerbedrijven uit kaartverkoop. Dit raakt de MRDH-exploitatie niet direct. Medio 2021 is de MRDH in gesprek met het Rijk over een steunpakket voor 2022, en met de vervoerbedrijven over versoering.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	31.048	30.929	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022		72
Risico's	Financiële problemen bij een vervoersbedrijf, financiële tegenvallers en vertraging bij grote infrastructurele projecten.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD Rotterdam-Rijnmond)		Vestigingsplaats Rotterdam	Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	15 gemeenten regio Rijnmond.			
Stemverhouding	6,7%			
Openbaar belang	Gezamenlijke uitvoering wettelijke verplichtingen van gemeenten in het kader van de wet Publiek Gezondheid. De doelstelling: een evenwichtig productenaanbod zoveel mogelijk gericht op lokale problematiek. In zijn algemeenheid het verbeteren van de volksgezondheid van de bevolking.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).			
Actuele ontwikkelingen	De coronacrisis.			
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022		
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022	180
Risico's	De GGD-RR is onderdeel van de organisatie van het concern Rotterdam. Deze gemeente is dan ook volledig risicodragend van de GGD-RR en de GR.			
Sturingsscenario	Bijrijder			

bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond		Vestigingsplaats Rotterdam	Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Schiedam, Vlaardingen, Westvoorne en Rotterdam.			
Stemverhouding	3,125%			
Openbaar belang	Doel: Het beschikbaar houden van specialistische zorg en van 7/24 crisisopvang. Het realiseren van schaalvoordelen. Het delen van kennis en expertise. De GR heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop van jeugdhulp zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd. De visie en doelen van de GR zijn daarmee een optelsom van de beleidsvoornemens van de deelnemende gemeenten.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).			
Actuele ontwikkelingen	Er is sprake van een hoog beroep op de ambulante specialistische jeugdhulp, waardoor sprake is van lange wachttijden voor met name specialistische GGZ. In 2021 is samen met VWS een plan van aanpak opgesteld om de wachttijsten eind 2022 terug te brengen tot de treeknorm.			
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022		
Eigen vermogen	niet bekend	niet bekend	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2022		niet bekend	Bijdrage gemeente 2022	2.563
Risico's	Deelnemende gemeente zijn alle 15 volledig risicodragend.			
Sturingsscenario	Bijrijder			

bedragen x € 1.000

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)		Vestigingsplaats Klaaswaal		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	20 gemeenten, waterschap Hollandse Delta en Regionale Afvalstoffen Dienst Hoeksche Waard.				
Stemverhouding	3,3%				
Openbaar belang	Het SVHW houdt zich bezig met de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en de waardebepaling, in het kader van de wet WOZ.				
Bestuurlijk belang	Bevoegheden van het College m.b.t. heffing en invordering belastingen, WOZ, is overgedragen aan de VP. Het algemeen bestuur is het hoogste bestuursorgaan van het SVHW. De gemeente is vertegenwoordigd in de ambtelijke commissie: 1 lid (accounthouder VP) en het algemeen bestuur: 1 lid (portefeuillehouder Financiën).				
Actuele ontwikkelingen	Door gemeentelijke herindelingen (fusies van gemeenten) bij de deelnemers van de GR SVHW neemt het aantal deelnemers af. Dit heeft echter geen financiële gevolgen.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	700	700	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	5.541	5.541	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022		215
Risico's	Uittreding van deelnemers waardoor de kosten voor de overgebleven deelnemers gaan stijgen.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke regeling voor het natuur- en recreatiegebied IJsselmonde (NRIJ)		Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Ridderkerk, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Rotterdam en provincie Zuid-Holland.				
Stemverhouding	14%				
Openbaar belang	Ontwikkeling en in stand houden van intergemeentelijke buitenstedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap op IJsselmonde. Beheer, ontwikkeling en onderhoud van recreatieve groengebieden op IJsselmonde.				
Bestuurlijk belang	2 algemeen bestuursleden waarvan 1 in het dagelijks bestuur.				
Actuele ontwikkelingen	Zoeken naar bezuiniging, opbouwen buffer.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022		190
Risico's	Structurele tekorten middellange termijn.				
Sturingsscenario	n.t.b.				

bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke regeling BAR-organisatie		Vestigingsplaats Barendrecht	Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk			
Stemverhouding	33,33%			
Openbaar belang	<p>Doel van de regeling is het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering door het openbaar lichaam van de door de deelnemende gemeenten opgedragen taken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In samenwerking ten behoeve van de drie gemeenten het werkgeverschap en de inkoopfunctie uit te voeren. - Het doel van de samenwerking is om door het samenvoegen van grote delen van de ambtelijke organisaties de burgers van de drie gemeenten kwalitatief hoogstaande dienstverlening te bieden. - Er wordt invulling gegeven op de zeven inhoudelijke verbindende thema's van de drie gemeenten. Deze thema's zijn: duurzaamheid, veiligheid, economie, maatschappij, voorzieningen, ruimte en mobiliteit. 			
Bestuurlijk belang	<p>Het algemeen bestuur is het hoogste bestuursorgaan van de BAR-organisatie en bestaat uit de drie colleges van de 3 BAR-gemeenten (Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk). Dit bestuur vergadert vier keer per jaar. Het dagelijks bestuur bestaat uit zes leden (van het algemeen bestuur), twee van elke deelnemende gemeente, te weten één wethouder en de burgemeester, de voorzitter meegerekend.</p>			
Actuele ontwikkelingen	geen			
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022		
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	352	309	Leningen/garantstellingen	71
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022	15.603
Risico's	Dienstverlening/imag/financieel			
Sturingsscenario	Chauffeur			

bedragen x € 1.000

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)		Vestingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	15 gemeenten uit het Rijnmond gebied.				
Sterhverhouding	5%				
Openbaar belang	(Brand)veiligheid, vervoer van zieken en ongevalsloffers, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing met inbegrip van de multidisciplinaire samenwerking en de gemeenschappelijke meldkamer. De vorming van veiligheidsregio's heeft als doelstelling de versterking van de bestuurlijke aansturing van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal en nationaal niveau, alsmede de versterking van de geneeskundige hulpverlening en het regionale beheer van de brandweer.				
Bestuurlijk belang	Burgemeester is lid van dagelijks bestuur en algemeen bestuur (+ 1 plaatsvervangend lid). Bij het nemen van besluiten door het algemeen bestuur brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit, met uitzondering van de leden die een gemeente vertegenwoordigen met een inwonersaantal van boven 50.000. Zij brengen voor elk volgende 50.000-tal, of gedeelte daarvan, één stem meer uit toe een maximum van elf stemmen per gemeente.				
Actuele ontwikkelingen	Ontwikkelagendag VRR, effect van COVID-19, WNRA m.b.t. ontwikkeling regelgeving vrijwilligers.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	13.067	11.398	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	70.887	70.887	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		-1.669	Bijdrage gemeente 2022		1.268
Risico's	Bestaansrecht organisatie/ontwikkelagenda VRR, Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's, Inwerkingtreding Omgevingswet, personele capaciteit brandweer, wet normalisering rechtspositie ambtenaren, Deeltijdregeling brandweervrijwilligers, Alarmering bevolking, Duurzame Piketorganisatie, Vakbekwaamheid, Effecten en kosten als gevolg van grote crises, Effecten en kosten als gevolg van grote crises/COVID-19				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke regeling DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR)		Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	15 Rijnmondgemeenten en de provincie Zuid-Holland.				
Sterverhouding	1,8%				
Openbaar belang	Advisering en ondersteuning van gemeentelijke milieutaken. De DCMR heeft een algemene adviestaak met betrekking tot milieu, adviseert ten aanzien van vergunningverlening en handhaving in het kader van de wettelijke taken als gevolg van de Wet Milieubeheer en ondersteunt de gemeenten t.a.v. de uitvoering van Besluit Bodemkwaliteit.				
Bestuurlijk belang	1 lid dagelijks bestuur en daarmee 1 lid algemeen bestuur				
Actuele ontwikkelingen	De invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022 vraagt de aandacht. Samen met alle participanten bereidt DCMR zich voor op de naderende wetswijziging, o.a. door inzicht te krijgen in de (milieu)kwaliteit van het gebied op basis van toegankelijke data. De DCMR wil zich in 2022 steeds meer ontwikkelen tot een datagedreven organisatie. Het toezicht wordt weer gebiedsgericht georganiseerd, met behulp van steeds meer innovatie rond meldkamer en toezichtinstrumenten.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	4.800	4.100	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	10.000	10.700	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022		368
Risico's	Controle over en sturing op financieel resultaat. De komst van de Omgevingswet zorgt voor wat onzekerheid in deze.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x € 1.000

Essendael Beheer BV				Besloten vennootschap	
Deelnemende partijen	gemeente Albrandswaard en Bouwfonds Property Development BV (BPD BV)				
Sterverhouding	50%				
Openbaar belang	Essendael Beheer BV fungeert als beherend venoot in GEM Essendael CV.				
Bestuurlijk belang	Wethouder RO, Economie, Milieu & Duurzaamheid en wethouder Buitenruimte & Wonen zijn lid van de raad van commissarissen.				
Actuele ontwikkelingen	-				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen			Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen			Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022			Bijdrage gemeente 2022		
Risico's	-				
Sturingsscenario	Nog vast te stellen				

bedragen x € 1.000

GEM Essendael CV				Commanditaire vennootschap
Deelnemende partijen	gemeente Albrandswaard, Essendael Beheer BV en BPD BV			
Stemverhouding	33%			
Openbaar belang	De CV is een samenwerking tussen de gemeente, BPD BV en Essendael Beheer BV. Deze BV is beherend vennoot. De gemeente en BPD BV zijn de commanditaire vennoten. De CV heeft onder andere als doel locatie-			
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de CV berust bij Essendael Beheer BV.			
Actuele ontwikkelingen	-			
Financiële positie - verbonden partij		Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022		
Eigen vermogen			Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen			Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2022			Bijdrage gemeente 2022	
Risico's	De jaarlijkse winst komt voor 48% ten gunste van de gemeente. Een deel van de te verwachte resultaten is opgenomen in het meerjarenperspectief. Een latere en/of lagere winstuitkering heeft mogelijk gevolgen voor het sluitend meerjaren perspectief van de begroting.			
Sturingsscenario	Nog vast te stellen.			

bedragen x € 1.000

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		Vestigingsplaats Den Haag		Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	401 gemeenten				
Sterverhouding	0.006%				
Openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijk belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van aandeelhouders via de wethouder Financiën.				
Actuele ontwikkelingen	De COVID-19-pandemie is van grote invloed geweest op klanten, medewerkers en de maatschappij als geheel. De bank is tevreden dat ze in deze moeilijke tijden klanten in de publieke sector kan blijven helpen, medewerkers een veilige werkomgeving kan bieden, en daarbij voldoende financiële resultaten kan blijven behalen.				
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente	
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	niet bekend	niet bekend	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		niet bekend	Bijdrage gemeente 2022		0
Risico's	Er is sprake van onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten. Door de coronacrisis worden op de financiële markten, waar BNG Bank het geld ophaalt, intussen grote verliezen geleden. De BNG heeft voldoende buffers en een AAA-rating dus ziet voor zichzelf geen doemscenario's. Voor verliesmakende klanten treft de BNG jaarlijks een (forse) voorziening, maar op het totale krediet is het percentage oninbare leningen erg laag. De kredietportefeuille blijft desondanks kwalitatief sterk.				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x € 1.000

Stedin Groep				Naamloze vennootschap
Deelnemende partijen	53 Nederlandse gemeenten			
Stemverhouding	0,42%			
Openbaar belang	Stedin Groep (Netwerkbedrijf) draagt zorg voor de gas- en elektriciteitsnetten binnen haar voorzieningsgebied. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat deze maatschappelijk nut heeft. Daarnaast zorgt ze voor financiële opbrengsten (dividend). Door de splitsing van Eneco en Stedin per 31 januari 2017 is geen discussie ontstaan over een verkoop van Stedin. Uiteraard mag je als gemeente je aandelen te koop aanbieden, maar uitsluitend aan publieke partijen en niet aan private partijen.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging/stemrecht in de Algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.			
Actuele ontwikkelingen	De energietransitie blijft een hoofdthema. Ook in het verzorgingsgebied zien we aan een stijgend aantal laadpalen en zonnepanelen dat deze transitie echt doorzet. Het waarborgen van voldoende netcapaciteit en spanningskwaliteit hebben aandacht. In juni 2021 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de langetermijnfinanciering. Voor de korte termijn heeft onze gemeente niet ingetekend voor cumulatief preferente aandelen. In totaal is door Stedin € 200 miljoen eigen vermogen opgehaald bij bestaande aandeelhoudende gemeenten. Voor de langere termijn heeft Stedin meer middelen nodig oplopend tot een bedrag van € 1 miljard. Met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Autoriteit Consument en Markt wordt gesproken over de wet- en regelgeving en hoe die beter kan aansluiten op de huidige financieringssituatie. De inzet van Stedin en andere netbeheerders is ook dat het Rijk een bijdrage zou moeten leveren. Ook wordt door Stedin onderzocht of andere aandeelhouders kunnen toetreden, zoals provincies en gemeenten die nu nog geen aandeelhouder zijn maar wel tot het verzorgingsgebied van Stedin behoren. Het komende jaar dienen dus belangrijke vervolgbesluiten genomen te worden over de langetermijnfinanciering bij Stedin.			
Financiële positie - verbonden partij				Financieel belang - gemeente
	1 januari 2022	31 december 2022		
Eigen vermogen	niet bekend	niet bekend	Aandelen kapitaal	0
Vreemd vermogen	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen	0
Resultaat 2022		niet bekend	Bijdrage gemeente 2022	0
Risico's	Stedin heeft een laag risicoprofiel als gevolg van een gereguleerde markt. Er is echter sprake van dalende gereguleerde nettarieven waarin de gemaakte kosten niet direct of gedurende een langere periode aan de klant mogen worden doorgerekend. Door een combinatie van toename van het investeringsprogramma met name als gevolg van de energietransitie en de daarmee fors stijgende kosten (zoals die van TenneT) staat zowel de financiering als de dividenduitkering van Stedin onder forse druk.			
Sturingsscenario	Achterbank			

bedragen x € 1.000

NV BAR Afvalbeheer		Vestingsplaats Rhoon		Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk				
Stemverhouding	33,33%				
Openbaar belang	Inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen.				
Bestuurlijk belang	Collegelid als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.				
Actuele ontwikkelingen	De verwerkingsprijzen van afval stijgen en de opbrengsten van grondstoffen dalen.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	300	300	Aandelen kapitaal		100.000
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022		1.959
Risico's	Risico's zijn beperkt. Het eigendom van het afval en dus risico op extra verwerkingskosten ligt bij de gemeente. De NV kent vooral bedrijfsvoeringaangelegenheden.				
Sturingsscenario	Bijrijder				

bedragen x € 1.000

BV Gemeenschappelijk Bezit Evides (water)		Vestingsplaats Rotterdam		Besloten vennootschap	
Deelnemende partijen	Gemeenten (21 stuks in Zuid Holland zuid) en Provincies.				
Stemverhouding	0,28%				
Openbaar belang	Zorg dragen voor de watervoorziening binnen het voorzieningsgebied. De gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van deze instelling voor nutsvoorzieningen, omdat deze nut heeft voor de inwoners van de gemeente, en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene vergadering van Aandeelhouders via wethouder Financiën.				
Actuele ontwikkelingen	Door onzekerheid over de jaarlijkse uitvoering van investeringen alsmede de economische ontwikkelingen, zijn de resultaten binnen Evides onzeker.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	niet bekend	niet bekend	Aandelen kapitaal		902
Vreemd vermogen	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		niet bekend	Bijdrage gemeente 2022		0
Risico's	Drinkwater en de tarieven worden steeds meer gereguleerd. Met name de Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft een grote invloed op de tariefstelling en daarmee op de resultaten. Vervuiling van drinkwater kan zorgen voor hogere reinigingskosten. Vanwege het Coronavirus kunnen tijdelijk activiteiten stilvallen, kunnen (lopende) projecten vertragen en in specifieke segmenten kan sprake zijn van vraaguitval.				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x € 1.000

Landschapstafel IJsselmonde		Vestingsplaats Rotterdam		Bestuursovereenkomst	
Deelnemende partijen	Gemeenten Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk, Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht en Rotterdam				
Stemverhouding					
Openbaar belang	1. Komen tot afstemming van van beleid, uitvoering en monitoring ten aanzien van de groen- en recreatiegebieden op IJsselmonde ten einde de kwaliteit van het landschap in standhouden c.q. te verbeteren; 2. Samenwerken aan het Uitvoeringsprogramma 'Groen IJsselmonde' om een stimulans te geven aan en te komen tot een recreatief aantrekkelijk, toegankelijk en bruikbaar groen landschap, waardoor ook kan worden bijgedragen aan de economische ontwikkeling van IJsselmonde; 3. Inzetten op afstemming van het beheer van de groen- en recreatiegebieden op IJsselmonde, het stellen van kaders voor het beheer en streven naar een verbetering van de efficiëntie in beheer in overleg met de terreinbeherende instanties.				
Bestuurlijk belang	1 collegelid in betuur				
Actuele ontwikkelingen	Beperkte rol Landschapstafel en daarom nieuwe afgeslankte vorm.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022		3
Risico's	Geen.				
Sturingsscenario					

bedragen x € 1.000

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond (CJG)		Vestigingsplaats Rotterdam		Stichting	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.				
Sterverhouding	3,6%				
Openbaar belang	CJG Rijnmond treedt op als uitvoerder van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. Het CJG is de plek waar ouders en verzorgers, kinderen, jongeren en professionals terecht kunnen voor ondersteuning en advies over opgroeien, opvoeden en gezondheid.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Raad voor Publiek Belang.				
Actuele ontwikkelingen	Stabiel				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	niet bekend	niet bekend	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		niet bekend	Bijdrage gemeente 2022		714
Risico's	Onzekerheid impact coronavirus op dienstverlening/onzekerheid omvang subsidie/onvoldoende informatiebeveiliging/onverwachte kostenstijgingen door overheidsmaatregelen of verhoging van premies/beperkte beschikbaarheid zorgprofessionals op de arbeidsmarkt/discrepancie tussen toekomstig profiel personeel versus huidig personeelsbestand.				
Sturingsscenario	n.t.b.				

bedragen x € 1.000

Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG)		Vestigingsplaats Den Haag		Vereniging	
Deelnemende partijen	355 gemeenten				
Sterverhouding	0,28%				
Openbaar belang	De VNG is de belangenbehartiger van alle gemeenten en is gesprekspartner van andere overheden, leden van het parlement, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen.				
Bestuurlijk belang	De burgemeester is coördinerend portefeuillehouder. De gemeente vaardigt een bestuurlijk vertegenwoordiger af naar de algemene ledenvergadering.				
Actuele ontwikkelingen	De manier waarop het nieuwe kabinet omgaat met de tekorten van gemeenten. Opstelling van de wet decentrale overheden waarin o.a. financiële relaties tussen overheden geregeld moeten worden.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2020	31 december 2020			
Eigen vermogen	62.379	57.635	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	94.629	94.629	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		-4.744	Bijdrage gemeente 2022		102
Risico's	Beperkt. Door compensatie voor loon- en prijsontwikkeling en een jaarlijkse groei van 1% wordt evenwicht tussen uitgen en inkomsten bereikt. Er is ook het risico dat tijdens de ALV anders wordt besloten.				
Sturingsscenario	Nog vast te stellen				

bedragen x € 1.000

Stichting Distripark				Stichting	
Deelnemende partijen	Gemeente Albrandswaard, Port of Rotterdam NV				
Stemverhouding	50%				
Openbaar belang	Ontwikkeling en exploitatie van het Distripark Eemhaven.				
Bestuurlijk belang	In onderling overleg huisvesten van bedrijven passend bij de bestuurlijke				
Actuele ontwikkelingen	Stabiel				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022		0
Risico's	-				
Sturingsscenario	Achterbank				

bedragen x € 1.000

SvWrR				Stichting	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Westvoorne				
Stemverhouding					
Openbaar belang	Beleid en producten op het gebied van wonen binnen regio in gezamenlijkheid opstellen.				
Bestuurlijk belang					
Actuele ontwikkelingen	De druk op woningmarkt neemt verder toe, zowel voor de koop- als huursector. De marktdruk leidt tot hogere koopprijzen en bijbehorende woonlasten. De slaagkansen van (actief) woningzoekenden in de regio nemen af en de wachtlijsten worden langer.				
Financiële positie - verbonden partij			Financieel belang - gemeente		
	1 januari 2022	31 december 2022			
Eigen vermogen	0	0	Aandelen kapitaal		0
Vreemd vermogen	0	0	Leningen/garantstellingen		0
Resultaat 2022		0	Bijdrage gemeente 2022		13
Risico's	-				
Sturingsscenario	In theorie kunnen een of meerdere gemeenten hun financiële verplichtingen niet nakomen. Deze kans is heel klein.				

bedragen x € 1.000

Inleiding

In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze gemeente Albrandswaard het grondbeleid toepast om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren, zoals bijvoorbeeld woningbouw, bedrijvigheid, recreatie en natuur. Daarnaast wordt enerzijds ingegaan op de actuele prognose van de resultaten en de geraamde winstneming van de gemeentelijke grondexploitaties en anderzijds op de reserve Ontwikkelingsprojecten in relatie tot de risico's die behoren bij de uitvoering van het grondbeleid.

Grondbeleid

In de nota Grondbeleid 2018 - 2022 is het beleidskader voor de toepassing van het grondbeleid voor de ruimtelijke ontwikkelingen vastgelegd. Deze nota is in februari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad.

Als uitgangspunt geldt dat de gemeente de markt(partijen) ruimte biedt om ontwikkelingen zelf op te pakken. Dit noemen wij passief facilitair grondbeleid. Ontwikkelingen die bijdragen aan een gemeentelijke ambitie hebben bestuurlijke prioriteit. Deze initiatieven omarmen en ondersteunen wij door het voeren van een actief facilitair grondbeleid voor deze projecten. Om vanuit de verschillende faciliterende rollen te kunnen sturen heeft de gemeente Albrandswaard een nota Kostenverhaal vastgesteld. Deze nota vormt beleidsmatig het kader waarmee zowel de gemeentelijke proceskosten kunnen worden verhaald, als een fondsbijdrage gevraagd kan worden. Vanuit de desbetreffende fondsen zijn middelen beschikbaar om onrendabele investeringen/extra voorzieningen binnen de ruimtelijke projecten te dekken.

Gewenste ontwikkelingen die ook met actieve steun van de gemeente niet van de grond komen, kunnen (alsnog) worden gerealiseerd door de gemeente. In dat geval kan de gemeente zelf de grond aankopen en ontwikkelen. Hierbij wordt dan een actief grondbeleid gevoerd en een grondexploitatie vastgesteld door de raad. Dit geldt ook voor projecten waarbij grond die, veelal om historische redenen in eigendom is van de gemeente, tot ontwikkeling wordt gebracht.

Actuele prognose

Te verwachten resultaten

Voor de grondexploitaties Spui en Polder Albrandswaard wordt gezamenlijk een negatief resultaat verwacht van in totaal € 3.427.000,- (eindwaarde). Dit verlies kan worden gedekt uit de reeds ingestelde voorziening negatieve grondexploitaties.

Het eindresultaat van de grondexploitatie Binnenland wordt geprognosticeerd op een neutrale uitkomst. In 2018 is een bestuursovereenkomst met de provincie Zuid-Holland aangegaan. De provincie Zuid-Holland kan een gedeelte van het budget 'Groene verbinding' aan de gemeente ter beschikking stellen ten behoeve van de planontwikkeling en realisatie van het project 'Poort Buitenland van Rhoon, waar de grondexploitatie Binnenland onderdeel van uitmaakt.

Winstneming

Voor gemeentelijke grondexploitaties met een positief geprognosticeerd eindresultaat worden er tussentijds winstnemingen gedaan. Hiervoor wordt de methode Percentage of Completion (POC) toegepast, waarbij de gerealiseerde kosten en opbrengsten worden afgezet tegen het totaal van de kosten en opbrengsten van het betreffende project. Op basis hiervan wordt bij het opmaken van de jaarrekening de hoogte van de tussentijdse winstneming vastgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening 2020 zijn twee grondexploitaties met een positief resultaat afgesloten. Derhalve worden er geen winstnemingen meer verwacht vanuit de lopende grondexploitaties.

Nieuwe grondexploitaties

In 2021 zijn de voorbereidingskredieten door de raad vastgesteld voor de planvorming van Poortugaal-West/Schutskooiwijk, woningbouw locatie De Omloop en een nieuw sportpark (Omloopseweg-zuid). Naar verwachting zal van ieder van deze ontwikkelingen in 2022 een grondexploitatie aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd. Na vaststelling zal over deze grondexploitaties worden gerapporteerd in het (vertrouwelijke) MPO(t).

Reserve en risico's

Voor het grondbedrijf is een afzonderlijke reserve gevormd, namelijk de Reserve Ontwikkelingsprojecten. De positieve resultaten worden, zowel tussentijds als bij afsluiten van een grondexploitatie, toegevoegd aan deze reserve, die (administratief) is opgedeeld in twee delen:

- Afdekking risico's van de gemeentelijke grondexploitaties
- Vrije reserve

Volgens de spelregels moet het vrije deel van de reserve Ontwikkelingsprojecten minimaal 5% van het totaal aan voorzieningen en risico's van de grondexploitaties bedragen. Indien de vrije reserve minder bedraagt, wordt een aanvullende storting gedaan vanuit de Algemene reserve. Bij een stand van de vrije reserve groter dan 15% van het totaal aan voorzieningen en risico's wordt het meerdere 'afgeroomd' en toegevoegd aan de Algemene reserve.

In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een (actualisatie van de) risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen.

Het financiële effect van alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van het (tussentijds) MPO (Meerjaren Perspectief Ontwikkelprojecten).

5

FINANCIËLE BEGROTING

FINANCIËLE SAMENVATTING

Aan het opstellen van een nieuwe financiële programmabegroting gaat een aantal stappen vooraf. Eén belangrijke stap is de bepaling van de beleidsmatige en rekenkundige kaders. Dat is gebeurd bij de behandeling van de Kaderbrief 2022. Vervolgens hebben wij in de zomermaanden op basis van deze kaders de begroting opgesteld.

Voor de herkenbaarheid van het proces presenteren wij het verloop van wijzigingen en bouwen vervolgens voort op het gepresenteerde begrotingssaldo van de Kaderbrief.

Ontwikkeling begrotingssaldo

omschrijving	2022	2023	2024	2025
Saldo primitieve begroting inclusief 1e wijziging	490.300	642.300	58.400	54.700
Structurele gevolgen jaarrekening 2020	0	0	0	0
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2020	-30.900	-30.900	-12.100	-12.100
Gevolgen 1e tussenrapportage 2021	-1.345.500	-1.270.900	-198.200	928.900
<i>Totaal na 1e TR 2021</i>	<i>-886.100</i>	<i>-659.500</i>	<i>-151.900</i>	<i>971.500</i>
Voorjaarsnota				
B. Rekenkundige en algemene kaders	-124.500	-124.500	-160.500	-160.500
D. Autonome ontwikkelingen	-491.800	-190.200	-92.700	-122.700
E. Bedrijfsvoering	-225.500	-171.800	-166.800	-166.800
F. Investerings	0	-79.200	-79.200	-84.700
G. Voorgestelde dekking	207.500	133.400	136.800	136.800
<i>Totaal na Voorjaarsnota</i>	<i>-1.520.400</i>	<i>-1.091.800</i>	<i>-514.300</i>	<i>573.600</i>
Diverse aanpassingen Begroting 2022				
Indexering	-20.800	-18.200	2.900	-89.100
Kapitaallasten	21.100	65.400	34.700	42.600
Diverse aanpassingen exploitatie	156.700	273.300	182.700	187.800
Opschonen stelposten	306.200	514.900	680.300	680.300
<u>Onvermijdelijke ontwikkelingen</u>				
Ontwikkeling algemene uitkering	2.060.200	1.550.600	1.374.300	865.500
GRJR	91.800	-207.400	-567.400	-567.400
WOO	-40.600	-43.000	-41.700	-45.000
Stelpost bijdrage BAR CAO	-100.000	-300.000	-500.000	-700.000
Stelpost WMO (HH en vervoer) ivm vergrijzing	-100.000	-200.000	-300.000	-400.000
Stelpost wachtgeld en pensioenherrekening vm bestuurders	-400.000	0	0	0
Digitalisering persoonskaarten speerpunt	-22.000	0	0	0
Aanpassing stelpost dividend Stedin	46.000	46.000	46.000	46.000
OZB	92.400	95.200	98.100	101.000
Saldo begroting na wijzigingen	570.600	685.000	495.600	695.300

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De begroting van gemeenten moet structureel sluitend zijn. Dat wil zeggen dat de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. In onderstaand overzicht een opsomming van de incidentele baten en lasten die gecorrigeerd worden op het begrotingsresultaat.

nr. omschrijving	begroting 2022		begroting 2023		begroting 2024		begroting 2025	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	lasten
O&O, veiligheid en bestuur								
1 pensioenen wethouders	55.200		55.200		55.200		55.200	
2 BAR bijdrage: optimalisering fiscaal beheer	31.600							
3 BAR bijdrage: omgevingswet	90.600		57.200					
4 BAR bijdrage: digitaal vergaderen	7.100							
5 BAR bijdrage: WOO juridische ondersteuning	8.400		8.400					
6 BAR bijdrage: fte burgerzaken	15.000							
7 BAR bijdrage: online dienstverlening	14.000							
8 BAR bijdrage: digitaliseren persoonkaarten	22.000							
9 versterking regieteam	136.000							
10 op peil brengen vz wachtgeld vm wethouders		10.400						
11 op peil brengen vz wachtgeld vm burgemeester		17.600						
Totaal programma O&O, veiligheid en bestuur	379.900	28.000	120.800	0	55.200	0	55.200	0
RO, wonen en economie								
12 mutaties grondexploitatie	1.681.400							
13 haalbaarheidstudies gebiedsprogramma's	60.000							
14 zetting Valckesteyn	45.000							
15 mutaties grondexploitatie		1.663.100						
Totaal programma RO, wonen en economie	1.786.400	1.663.100	0	0	0	0	0	0
Buitenruimte								
16 mobiliteitsvisie/-plan	85.000							
17 bodemkwaliteitskaarten	0		30.000		0		0	
18 nota bodembeheer	0		0		0		30.000	
19 actieplan geluid	0		15.000					
20 basisemissiekaarten geluid	30.000							
21 geluidsbelastingkaarten	30.000							
22 baggeren, onderhoud Koedoodseplas	55.900		55.900		55.900		55.900	
Totaal programma Buitenruimte	200.900	0	100.900	0	55.900	0	85.900	0
Financien								
23 POH-GGZ jeugdfuncties (stelpost)	80.000							
24 stelpost voorziening wachtgeld vm wethouders	400.000							
Totaal programma Financien	480.000	0	0	0	0	0	0	0
Sociaal domein								
25 storting baten vergunninghouders in res sociaal deelf.		10.000		10.000		10.000		10.000
26 vlaktax 2019		72.500						
27 vlaktax 2020		281.800		281.800				
incidenteel tekort GRJR	73.300							
Totaal programma Sociaal domein	73.300	364.300	0	291.800	0	10.000	0	10.000
Totaal incidentele mutaties exploitatie	2.920.500	2.055.400	221.700	291.800	111.100	10.000	141.100	10.000

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN								
nr. omschrijving	begroting 2022		begroting 2023		begroting 2024		begroting 2025	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	lasten
Mutaties reserves								
O&O, veiligheid en bestuur								
28	25.000		25.000		25.000		25.000	
29		55.200		55.200		55.200		55.200
Totaal programma O&O, veiligheid en bestuur	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200
RO, wonen en economie								
30	25.000		25.000		25.000		25.000	
31		18.300						
	25.000	18.300	25.000	0	25.000	0	25.000	0
Buitenruimte								
32	21.500		21.500		21.500		21.500	
33		55.900		55.900		55.900		55.900
	21.500	55.900	21.500	55.900	21.500	55.900	21.500	55.900
Financien								
34	10.800		10.800		10.800		10.800	
	10.800	0	10.800	0	10.800	0	10.800	0
Sociaal domein								
35	10.000		10.000		10.000		10.000	
36	34.000		34.000		34.000		34.000	
37		218.100						
	44.000	218.100	44.000	0	44.000	0	44.000	0
Totaal incidentele stortingen in reserves	126.300	347.500	126.300	111.100	126.300	111.100	126.300	111.100
Totaal incidentele lasten en batens	3.046.800	2.402.900	348.000	402.900	237.400	121.100	267.400	121.100
Saldo incidentele batens en lasten	643.900		-54.900		116.300		146.300	

Toelichting:

1. De uit te betalen pensioenen voormalige wethouders worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Wethouderspansioenen. Zie ook punt 29.
2. Belastingdienst heeft eind 2020 haar nieuwe beleid inzake horizontaal toezicht gepubliceerd. Om te kunnen deelnemen aan het horizontaal toezicht dient de organisatie een adequaat werkende fiscale monitoring te hebben.
3. Ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet wordt de bijdrage aan de GR BAR incidenteel verhoogd.
4. Vanuit de crisissituatie is een hoge vraag gekomen naar het digitaal vergaderen en samenwerken. Deze faciliteit is in maart-april 2020 met spoed beschikbaar gemaakt. Hiervoor wordt per maand een licentie per gebruiker betaald. De verwachting is dat na de crisissituatie de hybride vergaderingen voor het merendeel zullen worden gecontinueerd als werkstandaard. Voor 2022 wordt dat incidenteel gedekt via deze budgetverhoging. De structurele effecten vanaf 2023 worden betrokken bij het Project duurzaam werken 3.0., waarbij ons toekomstige werkconcept wordt beschreven, met daarbij een kostenraming.
5. Er wordt rekening gehouden met een piekbelasting rond WOO-verzoeken, procesbeheer, alsmede met juridische advisering bij actieve openbaarmaking
6. Zie Voorjaarsnota 2022, toename complexiteit burgerzakenwerk.
7. Zie Voorjaarsnota 2022, online dienstverlening.
8. Zie speerpunt Algemeen Bestuur programma 1.
9. Ten behoeve van de versterking van het regieteam is éénmalig een bedrag geraamd in deze begroting.
10. Ten behoeve van de uitkering van wachtgeldten vm wethouders is een voorziening gevormd.

11. Ook voor de uitkering van het wachtgeld van een vm burgemeester is een voorziening gevormd.
12. Voor de verwerking van de grondexploitaties zie ook de punten 15 en 31. Per saldo lopen deze drie posten op € 0,00.
13. Zie Voorjaarsnota 2022. Het betreft de uitwerking van de omgevingsvisie in gebiedsprogramma's.
14. Zie Voorjaarsnota 2020. Geraamd voor het vervolgonderzoek zetting "Valckesteyn".
15. Zie punt 12.
16. Zie Voorjaarsnota 2022. Het is nodig een nieuw mobiliteitsplan op te stellen wat past binnen de nieuwe omgevingswet.
17. Zie Voorjaarsnota 2022. Milieu maakt een aantal producten met een cyclus van 5 of 10 jaar, op basis van (Europese) wet- en regelgeving. Hieronder vallen de Geluidbelastingkaarten, het Actieplan Geluid en de Bodemkwaliteitskaarten (eens in de 5 jaar herzien) en de Nota Bodembeheer (eens in de 10 jaar).
18. Zie punt 17.
19. Zie punt 17.
20. Zie punt 17.
21. Zie punt 17.
22. De uitgaven die gemaakt worden voor het baggeren van de Koedoodseplas worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Baggeren. Zie ook punt 33.
23. Zie Voorjaarsnota 2022. In 2021 is een pilot gestart met de inzet van POH-GGZ jeugd functies op huisartsenpraktijken in Albrandswaard. Deze ontwikkeling wordt vervolgd in 2022.
24. In 2022 vinden de verkiezingen gemeenteraad plaats.
25. De baten die ontvangen worden t.b.v. de vergunninghouders worden gestort in de reserve Sociaal domein. Zie ook punt 35.
26. Op basis van de begroting van de GRJR is voor 2022 en 2023 de vlaktax geraamd.
27. Zie punt 26.
28. Structurele storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
29. Zie punt 1.
30. Structurele storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
31. Zie punt 12.
32. Structurele storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
33. Zie punt 22.
34. Structurele storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
35. Zie punt 25.
36. Structurele storting in de reserve Onderhoud gebouwen.
37. Betreft de dekking van de hogere lasten van de GRJR.

Structureel meerjarensaldo exclusief incidentele baten en lasten

Presentatie van het structurele begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	-198	232	121	399
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	769	453	374	297
Begrotingssaldo	571	685	496	695
Saldo incidentele baten en lasten	644	-55	116	146
gecorrigeerd saldo	1.215	630	612	842
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naast de incidentele stortingen en onttrekkingen zijn er ook structurele mutaties in de exploitatie die ten laste of ten gunste van de reserves gebracht worden. Voorbeelden hiervan zijn de bekleemde reserves welke in de begroting zijn opgenomen ter dekking van de structurele lasten van investeringen, de afschrijvingslasten. Een totaaloverzicht van beoogde structurele onttrekkingen aan reserves is hieronder opgenomen.

reserve	2022	2023	2024	2025
<i>Beoogde structurele onttrekkingen aan reserve</i>				
AW Mutatie reserve rentelast	433.000	354.000	275.000	197.200
AW Mutatie reserve ruimen begraafplaats Poortugaal	7.500	7.500	7.500	7.500
AW Mutatie reserve ruimen begraafplaats Rhooon	11.800	11.800	11.800	11.800
AW Mutatie reserve nieuwbouw sportzaal Portland	36.100	36.100	36.100	36.100
AW Mutatie reserve nieuwbouw buitendienst	42.400	42.400	42.400	42.400
AW Mutatie reserve nieuwbouw school Don Bosco	9.200	9.200	9.200	9.200
AW Mutatie reserve nieuwbouw school Valckesteijn	7.500	7.500	7.500	7.500

In het dienstjaar 2020 is een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Eneco gestort in een reserve Rentelast. Besloten is om met deze opbrengst geen leningen vervroegd af te lossen, maar jaarlijks een bedrag vrij te laten vallen ter dekking van de rentelast.

Gezien de vrij unieke situatie heeft de commissie BBV 22 oktober 2020 besloten deze bate te zien als een structurele bate.

Voor de samenstelling van de begroting 2022 en meerjarenraming 2023 – 2025 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Begrotingsramingen

Voor de begrotingsramingen in de programma's zijn de gevolgen tot en met de 1^e Tussenrapportage 2021 meegenomen. De structurele mutaties uit de 2^e Tussenrapportage 2021 zijn niet meegenomen.

Loonkosten

De bedrijfsvoeringskosten zijn per 1 januari 2014 opgenomen in de begroting van de GR BAR-organisatie. Voor de lonen is afgesproken dat deze gecompenseerd worden voor de prijsstijging. De gevolgen van de CAO 2021 zijn niet functioneel verwerkt, wel is uit voorzorg in de Programmabegroting 2022 – 2025 van Albrandswaard een stelpost meegenomen in het programma 4 Financiën.

Indexering overige uitgaven

Voor de prijsontwikkeling is voor de jaren 2022 - 2024 rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 1,4%.

Tariefsverhoging inkomsten

Voor de OZB en de leges is rekening gehouden met een stijging van 3%. Bij de afvalstoffenheffing, rioolrecht en opbrengsten begraafplaatsen is uitgegaan van kostendekkendheid.

Rente investeringen

Voor de investeringen is een omslagrente berekend van 1,17%.

Algemene uitkering

De raming van de Algemene uitkering is in de Programmabegroting 2022 - 2025 gebaseerd op de Meicirculaire 2021. Tevens is een stelpost Jeugd verwerkt in de begroting en de eventuele gevolgen van de herijking van het Gemeentefonds.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Programma	omschrijving subprogramma	rekening	rekening	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024	2025	2025
		2020	2020	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur	Openbare Orde & Veiligheid	2.017.012	71.312	2.087.500	70.200	1.527.900	72.400	1.557.400	74.600	1.576.100	76.700	1.592.400	79.100
	Algemeen Bestuur	2.787.670	772.805	3.568.100	541.500	3.311.900	532.600	3.145.800	504.700	2.987.800	506.000	2.920.400	506.400
Totaal Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur		4.804.682	844.117	5.655.600	611.700	4.839.800	605.000	4.703.200	579.300	4.563.900	582.700	4.512.800	585.500
Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie	Ruimtelijke ordening	9.629.215	9.494.867	16.456.700	16.372.300	2.892.200	1.820.000	1.147.000	161.100	1.147.500	165.400	1.147.200	94.200
	Wonen	109.057	1.255.301	122.300	670.100	142.100	405.700	98.100	385.700	97.800	376.200	98.200	377.100
	Economie	85.075	36.411	85.100	39.400	118.600	40.600	117.800	41.800	117.500	43.100	117.200	44.300
Totaal Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie		9.823.348	10.786.578	16.664.100	17.081.800	3.152.900	2.266.300	1.362.900	588.600	1.362.800	584.700	1.362.600	515.600
Buitenruimte	Buitenruimte	15.363.992	7.987.696	16.042.800	8.242.000	15.747.200	8.521.600	15.462.300	8.251.200	15.633.300	8.376.100	15.729.500	8.374.300
	Kunst & Cultuur	162.162	37.480	155.000	17.200	147.900	17.700	149.200	18.200	149.700	18.800	150.900	19.300
Totaal Buitenruimte		15.526.154	8.025.176	16.197.800	8.259.200	15.895.100	8.539.300	15.611.500	8.269.400	15.783.000	8.394.900	15.880.400	8.393.600
Financiën	Financien	135.718	33.534	825.100	177.000	1.249.200	0	1.035.900	0	1.262.900	0	1.562.900	0
Totaal Financiën		135.718	33.534	825.100	177.000	1.249.200	0	1.035.900	0	1.262.900	0	1.562.900	0
Educatie	Educatie	2.591.036	240.282	2.735.500	374.100	2.465.500	170.200	2.508.700	175.000	2.550.500	180.300	2.550.400	185.700
Totaal Educatie		2.591.036	240.282	2.735.500	374.100	2.465.500	170.200	2.508.700	175.000	2.550.500	180.300	2.550.400	185.700
Sport	Sport	1.698.249	449.342	1.469.900	420.500	1.652.300	433.100	1.658.800	446.000	1.666.500	459.600	1.666.400	473.300
Totaal Sport		1.698.249	449.342	1.469.900	420.500	1.652.300	433.100	1.658.800	446.000	1.666.500	459.600	1.666.400	473.300

Programma	omschrijving subprogramma	rekening	rekening	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024	2025	2025
		2020	2020	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Sociaal Domein	Maatschappelijke Ondersteuning	4.526.796	121.005	4.169.300	131.800	4.553.800	139.200	4.543.600	142.400	4.541.800	145.900	4.543.100	149.200
	Kwetsbare Groepen	237.108	0	646.300	0	249.600	0	253.100	0	256.900	0	260.600	0
	Participatie	9.475.015	8.288.873	6.104.200	4.518.700	6.012.100	4.445.000	6.006.300	4.445.000	6.008.300	4.445.000	6.011.100	4.445.000
	Jeugdzorg	4.888.928	666.893	5.360.900	60.000	5.089.400	414.300	5.005.500	341.800	5.003.400	0	5.003.900	0
	Zorg & Welzijn	754.857	388.189	687.800	376.700	678.100	388.000	682.900	399.700	688.800	411.600	692.100	424.000
	Wijkteams	1.409.473	0	1.480.500	5.600	1.495.500	11.300	1.494.800	11.300	1.493.300	11.600	1.493.300	12.100
	Doorberekening bijdrage BAR	2.713.700		2.663.900		2.672.900		2.648.700		2.637.500		2.624.700	
Totaal Sociaal Domein		24.005.878	9.464.960	21.112.900	5.092.800	20.751.400	5.397.800	20.634.900	5.340.200	20.630.000	5.014.100	20.628.800	5.030.300
Niet onder de programma's verantwoorde baten en lasten	Algemene dekkingsmiddelen	311.955	54.277.545	156.400	37.398.200	311.500	40.034.100	237.700	39.845.000	144.500	40.191.900	63.900	40.807.000
	Overhead	7.557.189	24.230	7.742.200	13.800	7.248.400	27.500	7.179.900	27.500	7.244.400	27.800	7.286.600	29.200
	Vpb	359.939	0	30.000	0	30.300	0	30.800	0	31.200	0	31.600	0
	Onvoorzien	0	0	75.000	0	75.000	0	75.000	0	75.000	0	75.000	0
Totaal niet onder de programma's verantwoorde baten en lasten		8.229.084	54.301.775	8.003.600	37.412.000	7.665.200	40.061.600	7.523.400	39.872.500	7.495.100	40.219.700	7.457.100	40.836.200
Totaal exploitatie		66.814.148	84.145.763	72.664.500	69.429.100	57.671.400	57.473.300	55.039.300	55.271.000	55.314.700	55.436.000	55.621.400	56.020.200

Saldo van baten en lasten voor mutaties in de reserves   **17.331.615**   **-3.235.400**   **-198.100**   **231.700**   **121.300**   **398.800**
overschot   tekort   tekort   overschot   overschot   overschot

Programma	omschrijving subprogramma	rekening		2021		2022		2023		2024		2025	
		2020											
Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur	reserves programma 1	0	120.663	96.200	329.800	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200
Totaal Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur		0	120.663	96.200	329.800	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200	25.000	55.200
Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie	reserves programma 2	174.621	457.607	180.300	213.300	25.000	18.300	25.000	0	25.000	0	25.000	0
Totaal Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie		174.621	457.607	180.300	213.300	25.000	18.300	25.000	0	25.000	0	25.000	0
Buitenruimte	reserves programma 3	21.500	75.200	621.500	1.236.100	21.500	75.200	21.500	75.200	21.500	75.200	21.500	75.200
Totaal Buitenruimte		21.500	75.200	621.500	1.236.100	21.500	75.200	21.500	75.200	21.500	75.200	21.500	75.200

Programma	omschrijving subprogramma	rekening	rekening	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024	2025	2025
		2020	2020	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten
		lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten	lasten
Financiën	reserves programma 4	36.200	118.477	10.875.600	11.412.000	10.800	511.500	10.800	432.500	10.800	353.500	10.800	275.700
Totaal Financiën		36.200	118.477	10.875.600	11.412.000	10.800	511.500	10.800	432.500	10.800	353.500	10.800	275.700
Educatie	reserves programma 5	0	16.700	0	16.700	0	16.700	0	16.700	0	16.700	0	16.700
Totaal Educatie		0	16.700	0	16.700	0	16.700	0	16.700	0	16.700	0	16.700
Sport	reserves programma 6	0	30.966	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Sport		0	30.966	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociaal Domein	reserves programma 7	720.764	710.785	642.000	1.196.000	44.000	218.100	44.000	0	44.000	0	44.000	0
Totaal Sociaal Domein		720.764	710.785	642.000	1.196.000	44.000	218.100	44.000	0	44.000	0	44.000	0
Niet onder de programma's verantwoorde b&l	mutaties reserves	17.330.354	347.743	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal niet onder de programma's verantwoorde baten en lasten		17.330.354	347.743	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties in reserves		18.283.439	1.878.140	12.415.600	14.403.900	126.300	895.000	126.300	579.600	126.300	500.600	126.300	422.800
Resultaat		926.316		-1.247.100		570.600		685.000		495.600		695.300	
		overschot		tekort		overschot		overschot		overschot		overschot	

Algemene toelichting

Het gedeelte van de bijdrage aan de BAR dat geen betrekking heeft op overheadkosten, wordt via de taakvelden doorberekend aan de verschillende programma's. Voor de primaire begroting 2022 is een nieuwe verdeling gemaakt en verwerkt in de begroting. De nieuwe verdeling zal ook gehanteerd worden voor het begrotingsjaar 2021 en zal via de 2^e Tussenrapportage 2021 verwerkt worden. De nieuwe verdeling heeft tot gevolg dat er verschillen ontstaan tussen de begrotingsjaren op de programma's, zie onderstaand overzicht, en is voor een gedeelte de verklaring van de verschillen op de programma's.

programma	2021	2022	verschil
Openbare orde en veiligheid & Algemeen bestuur	986.100	596.300	-389.800
Ruimtelijke ordening, Wonen & Economie	533.200	932.000	398.800
Buitenruimte	4.003.600	4.134.600	131.000
Financiën	5.100	0	-5.100
Educatie	187.300	133.100	-54.200
Sport	188.000	267.300	79.300
Sociaal Domein	2.663.900	2.672.900	9.000
Niet in voorgaande programma's baten en lasten	112.900	160.700	47.800
	8.680.100	8.896.900	216.800

Programma 1 Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur

Dit programma gaat over het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving. Samenwerking met inwoners, bedrijven en instellingen staat hierin centraal.

Daarnaast wordt maximaal ingezet op stimuleren en faciliteren van initiatieven van de samenleving waarbij integer en transparant besturen voorop staat.

Taakvelden programma Openbare orde & Veiligheid & Algemeen bestuur

De volgende taakvelden vallen onder dit programma.

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.1	Bestuur	2.085.979	2.788.400	2.472.800	2.297.100	2.138.600	2.072.000
0.2	Burgerzaken	701.691	779.700	839.100	848.700	849.200	848.400
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	96.200	25.000	25.000	25.000	25.000
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.273.783	1.419.500	1.308.700	1.337.600	1.355.200	1.370.000
1.2	Openbare orde en Veiligheid	743.229	668.000	219.200	219.800	220.900	222.400
totaal lasten programma 1		4.804.682	5.751.800	4.864.800	4.728.200	4.588.900	4.537.800
0.1	Bestuur	-492.329	-194.400	-206.100	-178.100	-178.600	-179.000
0.2	Burgerzaken	-280.476	-347.100	-326.500	-326.600	-327.400	-327.400
0.10	Mutaties reserves	-120.663	-329.800	-55.200	-55.200	-55.200	-55.200
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-61.485	-55.200	-56.900	-58.600	-60.300	-62.200
1.2	Openbare orde en Veiligheid	-9.827	-15.000	-15.500	-16.000	-16.400	-16.900
totaal baten programma 1		-964.780	-941.500	-660.200	-634.500	-637.900	-640.700
saldo programma 1		3.839.902	4.810.300	4.204.600	4.093.700	3.951.000	3.897.100

Verschillenanalyse

Voor het programma 1 zijn de volgende nieuwe budgetten in de Programmabegroting 2022 – 2025 verwerkt. Sommige van deze posten zijn aangeleverd via de Voorjaarsnota, enkele zijn nagekomen.

omschrijving	2022	2023	2024	2025
Bijdrage BAR (stelpost)				
0,5 fte jongerenwerker	30.000	30.000	30.000	30.000
Wet kwaliteitsborging	17.200	5.800	200	200
Online dienstverlening	14.000	0	0	0
Digitale toegankelijkheid	11.300	11.300	11.300	11.300
Toename complexiteit burgerzaken	15.000	0	0	0
SROI	10.200	10.200	10.200	10.200
WOO contactfunctionaris	7.100	7.100	7.100	7.100
WOO juridische ondersteuning	8.400	8.400	0	0
WOO aanvulling	40.600	43.000	41.700	45.000
Formatie urgentie aanvragen	11.800	11.800	11.800	11.800
Digitaal vergaderen	7.100	0	0	0
Arbo	6.100	6.100	6.100	6.100
Dashboard dienstverlening	5.200	5.200	5.200	5.200
Digitalisering persoonskaarten	22.000	0	0	0
	206.000	138.900	123.600	126.900

Wanneer rekening gehouden wordt met de lagere doorberekening bijdrage BAR aan taakvelden ad € 389.800 en de nieuwe budgetten, resteert een bedrag van € 421.900 voordelig.

Het verschil in de doorberekening bijdrage BAR betreffen de volgende taakvelden.

programma 1 taakveld	2021	2022	verschil
0.1 Bestuur	14.400	0	-14.400
0.2 Burgerzaken	391.400	502.400	111.000
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	37.900	3.800	-34.100
1.2 Openbare orde en Veiligheid	542.400	90.100	-452.300
	986.100	596.300	-389.800

Overige verschillen

Het verschil tussen de begroting 2021 en de begroting 2022 op het taakveld 0.1 Bestuur is voor het grootste gedeelte de doorbelasting van de bijdrage van de BAR naar de taakvelden. Daarnaast is in de begroting 2022 de doorbelasting van kosten van het gemeentehuis aan de Hofhoek vervallen.

Toelichting mutaties reserves

Lasten

De lasten betreffen de storting in de reserve Groot onderhoud gebouwen.

Baten

De geraamde onttrekkingen voor het programma 1 begroting 2021 betreffen voornamelijk onttrekkingen aan de Algemene reserve ter dekking van de overgehevelde budgetten uit de jaarrekening 2020.

Nieuwe investeringen programma Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur

Investering programma Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur	2022	2023	2024	2025
Bestuurkosten	23.300	23.300	23.300	0
Totaal investeringen	23.300	23.300	23.300	0

Programma 2 Ruimtelijke ordening, wonen & economie

Dit programma gaat over onze inzet bij het scheppen van optimale condities voor ondernemen, ontspannen, ontmoeten en ontwikkelen. Levendigheid in de dorpskeren en de landelijke omgeving zijn de spil in dit geheel.

Taakvelden programma Ruimtelijke ordening, wonen & economie

De volgende taakvelden vallen onder dit programma.

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.10	Mutaties reserves	174.621	180.300	25.000	25.000	25.000	25.000
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	620.045	536.600	353.600	353.000	353.500	354.200
1.2	Openbare orde en Veiligheid	2.673	0	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	82.402	85.100	118.600	117.800	117.500	117.200
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.280.904	64.400	18.400	18.200	18.200	18.100
7.4	Milieubeheer	0	0	0	0	0	0
8.1	Ruimtelijke Ordening	265.743	224.800	828.900	765.900	765.900	765.000
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.462.524	15.630.900	1.691.300	9.900	9.900	9.900
8.3	Wonen en bouwen	109.057	122.300	142.100	98.100	97.800	98.200
totaal lasten programma 2		9.997.969	16.844.400	3.177.900	1.387.900	1.387.800	1.387.600
0.10	Mutaties reserves	-457.607	-213.300	-18.300	0	0	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-35.846	-42.200	-43.500	-44.800	-46.100	-47.500
1.2	Openbare orde en Veiligheid	-12.790	-13.600	-14.000	-14.400	-14.900	-15.300
3.1	Economische ontwikkeling	-23.620	-25.800	-26.600	-27.400	-28.200	-29.000
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-2.350.073	0	0	0	0	0
8.1	Ruimtelijke Ordening	-947.298	-765.500	-113.400	-116.300	-119.300	-46.700
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-6.161.649	-15.564.600	-1.663.100	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	-1.255.301	-670.100	-405.700	-385.700	-376.200	-377.100
totaal baten programma 2		-11.244.185	-17.295.100	-2.284.600	-588.600	-584.700	-515.600
saldo programma 2		-1.246.216	-450.700	893.300	799.300	803.100	872.000

Verschillenanalyse

Voor het programma 2 zijn de volgende nieuwe budgetten in de Programmabegroting 2022 – 2025 verwerkt. Deze posten zijn aangeleverd via de Voorjaarsnota.

omschrijving	2022	2023	2024	2025
Haalbaarheidstudies gebiedsprogramma's	60.000	0	0	0
Buurtbus	10.000	10.000	10.000	10.000
Verlaging legesinkomsten (dekking wet kwaliteitsborging programma 1)	10.100	30.900	41.200	41.200
Vervolgonderzoek zetting Valckesteyn	45.000	0	0	0
	125.100	40.900	51.200	51.200

Wanneer rekening gehouden wordt met de hogere doorberekening bijdrage BAR aan taakvelden ad € 398.800 en de nieuwe budgetten, resteert een bedrag van € 820.100 nadelig.

Het verschil in de doorberekening bijdrage BAR betreffen de volgende taakvelden.

programma 2		2021	2022	verschil
taakveld				
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	394.300	208.700	-185.600
3.1	Economische ontwikkeling	74.500	107.900	33.400
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	64.400	18.400	-46.000
8.1	Ruimtelijke Ordening	0	597.000	597.000
		533.200	932.000	398.800

Overige verschillen

In de 1e Tussenrapportage 2021 zijn de opbrengsten WABO-vergunningen eenmalig verhoogd met € 255.000. In de begroting 2021 is rekening gehouden met een éénmalige winstneming Essendael van € 600.000.

Toelichting mutaties reserves

De baten betreffen het MPO 2021. De lasten een storting in de reserve Grootonderhoud gebouwen.

Programma 3 Buitenruimte

De buitenruimte staat centraal in dit programma. Op het gebied van de buitenruimte wordt het thema 'meedoen werkt' vorm gegeven door gebruik te maken van eigen kracht, vrijwillige inzet en slimme combinaties.

Taakvelden programma Buitenruimte

De volgende taakvelden vallen onder dit programma.

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.2	Burgerzaken	12.922	8.400	312.300	309.600	308.200	306.700
0.10	Mutaties reserves	21.500	621.500	21.500	21.500	21.500	21.500
0.63	Parkeerbelasting	7.800	7.600	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en Veiligheid	3.565	17.700	32.600	32.700	33.000	33.100
2.1	Verkeer en vervoer	3.435.609	3.471.500	4.160.300	4.172.300	4.271.800	4.288.500
2.2	Parkeren	42.200	41.400	9.600	9.200	9.100	9.300
2.3	Recreatieve havens	19.100	18.700	0	0	0	0
2.4	Economische Havens en waterwegen	648.531	580.100	601.700	614.000	626.400	638.700
2.5	Openbaar vervoer	60.764	13.800	10.000	10.000	10.000	10.000
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsreg	34.900	34.200	0	0	0	0
3.4	Economische promotie	14.000	13.800	0	0	0	0
5.3	Cultuur	71.258	45.100	38.100	38.600	39.200	39.600
5.4	Musea	24.563	21.200	53.800	53.800	53.700	53.900
5.5	Cultureel erfgoed	37.700	37.000	24.600	24.300	24.200	24.100
5.6	Media	16.582	16.300	16.200	16.400	15.600	15.300
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.174.450	2.443.400	2.746.700	2.764.500	2.788.500	2.806.200
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	93.339	90.300	97.100	77.300	57.300	54.600
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	13.028	12.900	18.700	17.600	17.600	17.400
7.2	Riolering	2.359.187	2.574.000	2.393.800	2.274.300	2.360.400	2.351.200
7.3	Afval	3.945.936	4.163.800	3.561.800	3.375.500	3.430.000	3.441.500
7.4	Milieubeheer	693.647	848.100	870.600	859.300	819.300	854.200
7.5	Begraafplaatsen	428.025	422.900	404.700	410.500	385.000	391.400
8.1	Ruimtelijke Ordening	676.820	665.700	93.500	92.700	92.200	91.800
8.3	Wonen en bouwen	712.229	649.900	449.000	458.900	441.500	452.900
totaal lasten programma 3		15.547.654	16.819.300	15.916.600	15.633.000	15.804.500	15.901.900

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.10	Mutaties reserves	-75.200	-1.236.100	-75.200	-75.200	-75.200	-75.200
0.2	Burgerzaken	-113	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	-8.479	-14.000	-14.400	-14.900	-15.300	-15.800
1.2	Openbare orde en Veiligheid	0	0	0	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	-149.480	-96.800	-99.700	-102.800	-105.800	-108.900
2.2	Parkeren	0	0	0	0	0	0
2.4	Economische Havens en waterwegen	-6.198	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	-35.000	0	0	0	0	0
5.3	Cultuur	-25.000	0	0	0	0	0
5.4	Musea	0	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
5.6	Media	-12.367	-13.700	-14.100	-14.500	-15.000	-15.400
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-31.354	-9.900	-10.200	-10.500	-10.800	-11.100
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-21.088	-17.700	-18.200	-18.800	-19.300	-19.900
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	-2.951.759	-3.307.200	-3.453.700	-3.317.700	-3.423.500	-3.417.300
7.3	Afval	-4.341.566	-4.254.200	-4.622.100	-4.480.600	-4.492.700	-4.489.700
7.4	Milieubeheer	-117.058	-241.500	0	0	0	0
7.5	Begraafplaatsen	-238.713	-214.400	-214.400	-214.400	-214.400	-214.400
8.1	Ruimtelijke Ordening	-87.001	-89.800	-92.500	-95.200	-98.100	-101.100
8.3	Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0
totaal baten programma 3		-8.100.376	-9.495.300	-8.614.500	-8.344.600	-8.470.100	-8.468.800
saldo programma 3		7.447.278	7.324.000	7.302.100	7.288.400	7.334.400	7.433.100

Verschillenanalyse

Voor het programma 3 zijn de volgende nieuwe budgetten in de Programmabegroting 2022 – 2025 verwerkt. De posten zijn aangeleverd via de Voorjaarsnota.

omschrijving	2022	2023	2024	2025
Mobiliteitsvisie/-plan verkeer	85.000	0	0	0
Geluidsbelastingkaarten	30.000	0	0	0
Basisemissiekaarten geluid	30.000	0	0	0
Actieplan geluid	0	15.000	0	0
Bodemkwaliteitskaarten	0	30.000	0	0
Nota bodembeheer	0	0	0	30.000
	145.000	45.000	0	30.000

De verandering van de doorberekening van de bijdrage BAR aan de taakvelden heeft voor het programma Buitenruimte een negatief gevolg van € 131.000.

Wanneer rekening gehouden wordt met de hogere doorberekening bijdrage BAR aan taakvelden en de nieuwe budgetten resteert een bedrag van € 297.900 voordelig.

Het verschil in de doorberekening bijdrage BAR betreffen de volgende taakvelden.

programma 3			
taakveld	2021	2022	verschil
0.2 Burgerzaken	4.000	307.900	303.900
0.63 Parkeerbelasting	7.600	0	-7.600
1.2 Openbare orde en Veiligheid	0	14.700	14.700
2.1 Verkeer en vervoer	809.900	1.353.800	543.900
2.2 Parkeren	41.400	9.600	-31.800
2.3 Recreatieve havens	18.700	0	-18.700
2.4 Economische Havens en waterwegen	18.700	19.100	400
2.5 Openbaar vervoer	13.800	0	-13.800
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg	34.200	0	-34.200
3.4 Economische promotie	13.800	0	-13.800
5.3 Cultuur	7.600	0	-7.600
5.4 Musea	7.600	40.100	32.500
5.5 Cultureel erfgoed	37.000	24.600	-12.400
5.6 Media	200	0	-200
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	863.400	1.302.700	439.300
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.100	11.100	9.000
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.600	7.800	6.200
7.2 Riolering	317.600	92.100	-225.500
7.3 Afval	192.000	27.500	-164.500
7.4 Milieubeheer	120.900	212.000	91.100
7.5 Begraafplaatsen	266.600	246.400	-20.200
8.1 Ruimtelijke Ordening	630.400	59.000	-571.400
8.3 Wonen en bouwen	594.500	406.200	-188.300
	4.003.600	4.134.600	131.000

Overige analyse

Ten gevolge van de coronacrisis zijn in 2020 verschillende projecten niet uitgevoerd. De lasten van deze projecten zijn éénmalig verwerkt in de begroting 2021, zie 1e tussenrapportage 2021.

Toelichting mutaties reserves

Naar aanleiding van het raadsvoorstel "1e begrotingswijziging 2021" is besloten de tariefstijging van afvalstoffenheffing voor onze inwoners niet in 1 jaar maar over 2 jaar kostendekkend te verwerken. Daarvoor is ter dekking de voorziening afvalstoffenheffing opgehoogd met een bedrag van € 600.000. Later is op aangeven van de accountant dit bedrag overgeheveld van de voorziening naar een reserve. Dit heeft tot gevolg dat de mutaties in de reserves in programma 3 ten opzichte van de begroting 2021 aanmerkelijk lager zijn.

Lasten

In de 1^e tussenrapportage 2019 is besloten de weggevallen huurlasten van het jongerencentrum Albrandswaard te storten in de reserve Grootonderhoud gebouwen.

Baten

De onttrekkingen dienen als dekking voor de kapitaallasten van de activa die betrekking hebben op het ruimen van de begraafplaats Poortugaal en de begraafplaats Rhoon.

Daarnaast wordt € 55.900 onttrokken aan de reserve Baggeren ten behoeve van het onderhoud van de Koedoodseplas.

Nieuwe investeringen programma Buitenruimte

Investering programma Buitenruimte	2022	2023	2024	2025
Ruimen graven	31.800	31.800	31.800	31.800
Reconstructies wegen	535.600	810.600	810.600	735.600
Verhogen verkeersveiligheid Albrandswaard	500.000	500.000	0	0
Openbare verlichting	75.000	155.000	250.000	250.000
Bruggen	88.400	61.900	61.900	61.900
Beschoeiingen	87.600	87.600	87.600	87.600
Speelvoorzieningen	173.600	173.600	173.600	171.600
PSW vervangen gemalen	273.000	245.000	272.000	209.000
PSW vrijerval riolering	611.000	652.000	693.000	734.000
PSW systeemopt.	150.000	0	0	0
PSW klimaatadapt.	120.000	130.000	140.000	150.000
Totaal investeringen	2.646.000	2.847.500	2.520.500	2.431.500

Programma 4 Financiën

De financiële positie en planning en control cyclus staan in dit programma centraal. Het uitgangspunt is een duurzaam, materieel sluitende begroting en goed inzicht in inkomsten- en uitgavenstromen.

Taakvelden programma Financiën

De volgende taakvelden vallen onder dit programma.

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.8	Overige baten en lasten	135.718	825.100	1.249.200	1.035.900	1.262.900	1.562.900
0.10	Mutaties reserves	36.200	10.875.600	10.800	10.800	10.800	10.800
totaal lasten programma 4		171.918	11.700.700	1.260.000	1.046.700	1.273.700	1.573.700
0.8	Overige baten en lasten	-33.534	-177.000	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	-118.477	-11.412.000	-511.500	-432.500	-353.500	-275.700
totaal baten programma 4		-152.011	-11.589.000	-511.500	-432.500	-353.500	-275.700
saldo programma 4		19.908	111.700	748.500	614.200	920.200	1.298.000

Verschillenanalyse

Voor het programma 4 zijn de volgende nieuwe budgetten in de Programmabegroting 2022 – 2025 verwerkt. Deze posten zijn o.a. aangeleverd via de Voorjaarsnota.

omschrijving	2022	2023	2024	2025
<u>Stelposten:</u>				
Uitvoering omgevingswet	54.200	57.200	0	0
POH-GGZ jeugdfuncties	80.000	0	0	0
Bijdrage BAR CAO	100.000	300.000	500.000	700.000
WMO (HH en vervoer) ivm vergrijzing	100.000	200.000	300.000	400.000
Wachtgeld en pensioenherrekening vm bestuurders	400.000	0	0	0
	734.200	557.200	800.000	1.100.000

Wanneer rekening gehouden wordt met de lagere doorberekening bijdrage BAR aan taakvelden van € 5.100 en de nieuwe budgetten, resteert een bedrag van € 92.300 voordelig.

Het verschil in de doorberekening bijdrage BAR betreft het volgende taakveld.

programma 4 taakveld	2021	2022	verschil
0.8 Overige baten en lasten	5.100	0	-5.100
	5.100	0	-5.100

Overige analyses

Het verschil op het taakveld 0.8 Overige baten en lasten betreft de in de begroting opgenomen nieuwe stelposten (lasten) en het vervallen van enkele oude stelposten.

In de raad van juni 2020 is de nota Reserves en voorzieningen vastgesteld. De voorziening Afwikkeling BTW sportbesluit is n.a.v. deze nota in de begroting 2021 vrijgevallen op het taakveld 0.8 Overige baten en lasten (baten). Het vrijgevallen bedrag is via het taakveld 0.10 gestort in de Algemene reserve.

Toelichting mutaties reserves

Jaarlijks wordt een bedrag van € 10.800 gestort in de reserve Grootonderhoud gebouwen. En worden onttrekkingen aan reserve Nieuwbouw sporthal Portland en de reserve Nieuwbouw buitendienst geraamd die dienen als dekking voor de kapitaallasten.

Met de 1^e wijziging begroting 2021 is besloten de opbrengst verkoop aandelen Eneco te verdelen over verschillende reserves. De in de Algemene Reserve gestorte opbrengst is in de begroting 2021 onttrokken en gestort in verschillende reserve. Dit heeft tot gevolg dat zowel de stortingen in als onttrekkingen aan de reserves in de begroting 2021 aanmerkelijk hoger zijn dan in de begroting 2022.

Programma 5   Educatie

Het programma Educatie richt zich op het bevorderen van de ontwikkeling van alle kinderen, het bevorderen van de toeleiding naar specifieke activiteiten, de doorgaande leerlijn en doorgaande zorglijn.

Taakvelden programma Educatie

De volgende taakvelden vallen onder dit programma.

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
4.1	Basisonderwijs	7.800	7.600	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	767.963	724.300	581.700	622.400	641.900	631.000
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.234.451	1.468.200	1.340.500	1.336.200	1.351.500	1.355.300
5.6	Media	352.150	327.300	307.900	312.300	316.600	320.900
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	228.671	208.100	235.400	237.800	240.500	243.200
totaal lasten programma 5		2.591.036	2.735.500	2.465.500	2.508.700	2.550.500	2.550.400
0.10	Mutaties reserves	-16.700	-16.700	-16.700	-16.700	-16.700	-16.700
4.1	Basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.905	0	0	0	0	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-223.502	-358.600	-154.200	-158.600	-163.400	-168.300
5.6	Media	-14.874	-15.500	-16.000	-16.400	-16.900	-17.400
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0
totaal baten programma 5		-256.982	-390.800	-186.900	-191.700	-197.000	-202.400
saldo programma 5		2.334.054	2.344.700	2.278.600	2.317.000	2.353.500	2.348.000

Verschillenanalyse

Wanneer rekening gehouden wordt met de lagere doorberekening bijdrage BAR aan taakvelden van € 54.200, resteert een bedrag van € 11.900 voordelig.

Het verschil in de doorberekening bijdrage BAR betreffen de volgende taakvelden.

programma 5 taakveld		2021	2022	verschil
4.1	Openbaar basisonderwijs	7.600	0	-7.600
4.2	Onderwijshuisvesting	120.400	0	-120.400
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	35.400	103.100	67.700
5.6	Media	18.500	0	-18.500
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.400	30.000	24.600
		187.300	133.100	-54.200

Toelichting mutaties reserves

Baten

Ter dekking van de kapitaallasten van de nieuwbouw van de Don Bosco school en de nieuwbouw van de school Valckensteijn wordt structureel een onttrekking aan de desbetreffende reserves geraamd van € 9.200 respectievelijk € 7.500.

Nieuwe investeringen programma Educatie

Investering programma Educatie	2022	2023	2024	2025
Ventilatie scholen Julianaschool Julianastr	177.500	0	0	0
Ventilatie scholen Julianaschool Sportlaan	147.900	0	0	0
Ventilatie scholen Don Bosco	455.000	0	0	0
Ventilatie scholen De Parel	344.400	0	0	0
Ventilatie scholen Het Lichtpunt	289.200	0	0	0
Ventilatie scholen De Grote Reis	0	455.000	0	0
Ventilatie scholen Valkesteijn Zuid	0	127.200	0	0
Ventilatie scholen OBS Portland	0	157.300	0	0
Ventilatie scholen De Overkant	0	128.800	0	0
Ventilatie scholen Valkesteijn Noord	0	97.900	0	0
Totaal investeringen	1.414.000	966.200	0	0

Programma 6 Sport

Sport(verenigingen) en ontspanning speelt een belangrijk rol in onze samenleving. Wij streven naar een sterk ontwikkeld en actief verenigingsleven die van eigen krachten gebruik maken.

Taakvelden programma Sport

De volgende taakvelden vallen onder dit programma.

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
5.1	Sportbeleid en activering	72.400	50.100	99.000	98.900	99.200	99.300
5.2	Sportaccommodaties	1.625.849	1.419.800	1.553.300	1.559.900	1.567.300	1.567.100
totaal lasten programma 6		1.698.249	1.469.900	1.652.300	1.658.800	1.666.500	1.666.400
0.10	Mutaties reserves	-30.966	0	0	0	0	0
5.1	Sportbeleid en activering	-20.000	0	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	-429.342	-420.500	-433.100	-446.000	-459.600	-473.300
totaal baten programma 6		-480.307	-420.500	-433.100	-446.000	-459.600	-473.300
saldo programma 6		1.217.941	1.049.400	1.219.200	1.212.800	1.206.900	1.193.100

Verschillenanalyse

Wanneer rekening gehouden wordt met de hogere doorberekening bijdrage BAR aan taakvelden van € 79.300, resteert een bedrag van € 90.500 nadelig.

Het verschil in de doorberekening bijdrage BAR betreffen de volgende taakvelden.

programma 6 taakveld	2021	2022	verschil
5.1 Sportbeleid en activering	14.300	63.000	48.700
5.2 Sportaccommodaties	173.700	204.300	30.600
	188.000	267.300	79.300

Het verschil betreft hogere kapitaallasten op het taakveld 5.2 Sportaccommodaties.

Programma 7 Sociaal Domein

In dit programma staat het menselijk aspect centraal. Wij streven ernaar dat iedere burger, samen met ons, kan deelnemen en bijdragen aan het versterken van de Albrandswaardse gemeenschap.

Taakvelden programma Sociaal Domein

De volgende taakvelden vallen onder dit programma.

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.10	Mutaties reserves	720.764	642.000	44.000	44.000	44.000	44.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	823.653	818.100	972.500	976.500	981.400	986.400
6.2	Wijkteams	2.492.873	2.559.700	2.139.000	2.135.000	2.132.400	2.130.900
6.3	Inkomensregelingen	9.246.178	5.722.900	5.972.300	5.960.200	5.958.600	5.957.100
6.4	Begeleide participatie	98.068	107.700	21.000	21.000	21.000	21.000
6.5	Arbeidsparticipatie	1.281.777	1.385.300	1.205.000	1.197.600	1.194.200	1.190.400
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	902.207	895.000	838.100	835.200	833.900	832.500
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.567.564	3.618.100	3.773.000	3.761.700	3.759.800	3.760.800
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.601.314	2.911.700	2.792.700	2.655.600	2.652.400	2.651.900
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	42.814	58.300	85.900	85.600	85.600	85.400
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	586.847	1.698.500	1.557.300	1.608.400	1.608.200	1.608.000
7.1	Volksgesondheid	1.362.583	1.337.600	1.394.600	1.398.100	1.402.500	1.404.400
totaal lasten programma 7		24.726.642	21.754.900	20.795.400	20.678.900	20.674.000	20.672.800
0.10	Mutaties reserves	-710.785	-1.196.000	-218.100	0	0	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-7.598	-4.200	-8.500	-8.500	-8.800	-8.800
6.2	Wijkteams	0	-5.600	-11.300	-11.300	-11.600	-12.100
6.3	Inkomensregelingen	-8.286.025	-4.518.700	-4.445.000	-4.445.000	-4.445.000	-4.445.000
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	-2.847	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	-2.220	0	0	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-118.785	-127.600	-130.700	-133.900	-137.100	-140.400
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-666.893	0	-354.300	-281.800	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	-60.000	-60.000	-60.000	0	0
7.1	Volksgesondheid	-380.591	-376.700	-388.000	-399.700	-411.600	-424.000
totaal baten programma 7		-10.175.745	-6.288.800	-5.615.900	-5.340.200	-5.014.100	-5.030.300
saldo programma 7		14.550.897	15.466.100	15.179.500	15.338.700	15.659.900	15.642.500

Verschillenanalyse

Wanneer rekening gehouden wordt met de hogere doorberekening bijdrage BAR aan taakvelden van € 9.000, resteert een bedrag van € 295.600 voordelig.

Het verschil in de doorberekening bijdrage BAR betreffen de volgende taakvelden.

programma 7			
taakveld	2021	2022	verschil
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.200	116.900	105.700
6.2 Wijkteams	912.700	441.100	-471.600
6.3 Inkomensregelingen	59.100	470.500	411.400
6.4 Begeleide participatie	86.700	0	-86.700
6.5 Arbeidsparticipatie	1.056.000	836.600	-219.400
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	367.200	310.300	-56.900
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	28.100	226.300	198.200
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	101.400	120.400	19.000
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	7.700	35.300	27.600
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	18.500	50.600	32.100
7.1 Volksgezondheid	15.300	64.900	49.600
	2.663.900	2.672.900	9.000

In de begroting 2021 zijn éénmalige verhogingen en éénmalige bezuinigingen geraamd.

Daarnaast is de doorbelasting van de kosten voor het Huis van Albrandswaard hoger dan in 2021. Het grootste voordeel betreft de raming van de vlaktax 2019 en 2020 in de begroting 2021 en 2022.

Bij de vaststelling van de Jaarstukken 2020 is besloten de reserve Sociaal Domein te verhogen met € 598.000 en dit bedrag ten laste te brengen van de Algemene reserve. Daarnaast is de geraamde onttrekking aan de reserve Sociaal Domein ter dekking van de hogere bijdrage GRJR in de begroting 2022 € 379.900 lager dan de geraamde onttrekking in de begroting 2021.

Toelichting mutaties reserves

Lasten

Storting van de baten vergunninghouders in reserve Sociaal deelfonds.

In de 1^e tussenrapportage 2019 is besloten de niet-geraamde huurinkomsten zorgcomplex Portland te storten in de reserve Grootonderhoud gebouwen.

Baten

Ter dekking van de hogere bijdrage aan de GRJR is een onttrekking aan de reserve Sociaal domein geraamd.

Niet in voorgaande programma's verantwoorde baten en lasten

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 mogen alleen baten en lasten die direct verbandhouden met activiteiten die gericht zijn op de externe klant, worden verantwoord in de programma's. Dus alleen de baten en lasten die betrekking hebben op het primaire proces worden in de programma's opgenomen. Baten en lasten die hier niet onder vallen, worden buiten de programma's gehouden. Het gaat hierbij om overheadkosten, algemene dekkingsmiddelen, Vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Zo komt er meer inzicht in de omvang van de baten en lasten van het primaire proces in het algemeen en de overhead in het bijzonder.

Taakvelden

De volgende taakvelden vallen onder dit onderdeel.

nr	omschrijving	jaarrekening 2020	begroting 2021 na wijziging	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.4	Overhead	7.557.189	7.742.200	7.248.400	7.179.900	7.244.400	7.286.600
0.5	Treasury	34.450	-133.700	-64.200	-139.500	-235.100	-318.000
0.61	OZB woningen	11.000	10.800	96.100	95.200	94.800	94.300
0.62	OZB niet-woningen	0	0	64.600	64.000	63.700	63.400
0.64	Belasting overig	264.905	277.800	215.000	218.000	221.100	224.200
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	1.600	76.500	75.000	75.000	75.000	75.000
0.9	Vpb	359.939	30.000	30.300	30.800	31.200	31.600
0.10	Mutaties reserves	17.330.354	0	0	0	0	0
Totaal lasten		25.559.437	8.003.600	7.665.200	7.523.400	7.495.100	7.457.100
0.4	Overhead	-24.230	-13.800	-27.500	-27.500	-27.800	-29.200
0.5	Treasury	-17.751.680	-269.600	-212.600	-212.600	-176.600	-176.600
0.61	OZB woningen	-4.201.602	-4.334.700	-4.499.500	-4.634.500	-4.773.600	-4.916.800
0.62	OZB niet-woningen	-2.728.705	-2.679.900	-2.817.800	-2.902.300	-2.989.400	-3.079.100
0.64	Belasting overig	0	0	0	0	0	0
0.7	Algemene uitkering	-29.595.558	-30.114.000	-32.504.200	-32.095.600	-32.252.300	-32.634.500
0.9	Vpb	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	-347.743	0	0	0	0	0
Totaal baten		-54.649.518	-37.412.000	-40.061.600	-39.872.500	-40.219.700	-40.836.200
saldo		-29.090.081	-29.408.400	-32.396.400	-32.349.100	-32.724.600	-33.379.100

Specificatie Algemene Uitkering

omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene uitkering na meicirculaire 2020	29.468.000	30.209.000	30.922.000	30.748.000	30.748.000
Devember- en septembercirculaire 2021	646.000	635.000	274.000	1.181.000	2.072.000
Meicirculaire 2021		207.000	80.000	-41.000	-77.000
Stelpost Jeugd		1.453.200	1.203.600	1.132.300	1.043.500
Verwacht effect herijking gemeentefonds		0	-384.000	-768.000	-1.152.000
	30.114.000	32.504.200	32.095.600	32.252.300	32.634.500

Verschillenanalyse

Wanneer rekening gehouden wordt met de hogere doorberekening bijdrage BAR aan taakvelden van € 47.800, resteert een bedrag van € 3.134.500 voordelig.

Het verschil in de doorberekening bijdrage BAR betreffen de volgende taakvelden.

programma 9 taakveld	2021	2022	verschil
0.5 Treasury	30.800	0	-30.800
0.64 Belasting overig	69.800	0	-69.800
0.61 OZB woningen	10.800	96.100	85.300
0.62 OZB niet woningen	0	64.600	64.600
0.8 Overige baten en lasten	1.500	0	-1.500
	112.900	160.700	47.800

De raming op het taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen GF is gebaseerd op de Meicirculaire 2021 inclusief de stelpost Jeugd en de verwachte gevolgen van de herijking van het gemeentefonds.

MEERJAREN BALANS

Met ingang van de begroting 2017 is de gemeente op basis van het BBV verplicht een meerjarenbalans op te nemen. De bedragen in deze balans betreffen de stand per 31 december.

Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	2025
Activa					
Vaste activa (totaal)	76.576	75.494	74.438	72.410	70.318
<i>* IVA</i>					
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	510	510	510	510	510
<i>* MVA</i>					
- Investerings met een economisch nut	59.608	57.870	55.889	53.419	51.018
- Investerings met een maatschappelijk nut	13.277	13.961	14.902	15.352	15.673
<i>* FVA</i>					
<i>Kapitaalverstrekkingen aan</i>					
- deelnemingen	1.556	1.556	1.556	1.556	1.556
- gemeenschappelijke regelingen	205	205	205	205	205
<i>Leningen aan</i>					
- overige verbonden partijen	44	21	10	6	0
<i>Overige langlopende leningen ug</i>	1.377	1.372	1.367	1.362	1.357
Vlottende activa	21.630	11.262	10.469	10.469	10.469
<i>* Bouwgronden in exploitatie</i>	8.661	793	0	0	0
<i>* Uitzettingen gelden looptijd < 1 jaar</i>	8.921	6.421	6.421	6.421	6.421
<i>* Liquide middelen</i>	318	318	318	318	318
<i>* Overlopende activa</i>	3.730	3.730	3.730	3.730	3.730
Totaal activa	98.206	86.756	84.906	82.879	80.787

per 31 december

Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	2025
Passiva					
Vaste passiva	87.017	83.015	78.308	73.320	68.914
* <i>Algemene reserve</i>	12.328	12.328	12.328	12.328	12.328
* <i>Bestemmingsreserves</i>	18.666	17.897	17.444	17.069	16.773
* <i>Begrotingsresultaat</i>	-1.247	571	685	496	695
* <i>Voorzieningen</i>	9.266	8.380	8.178	7.919	7.676
* <i>Vaste schulden looptijd > 1 jaar</i> <i>Onderhandse leningen van</i> <i>- Binnenlandse banken enz.</i>	48.004	43.839	39.674	35.508	31.442
Vlottende passiva	11.190	3.741	6.598	9.559	11.873
* <i>Kortlopende schulden < 1 jaar</i>	6.074	-1.375	1.481	4.443	6.756
* <i>Overlopende passiva</i>	5.116	5.116	5.116	5.116	5.116
Totaal Passiva	98.206	86.756	84.906	82.879	80.787

EMU SALDO

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV. Artikel 17c)	3.288	198	-232	-121	-399
Mutaties vaste activa	-15.695	1.082	1.057	2.028	2.092
Mutatie voorzieningen	-3.611	-886	-202	-259	-243
Mutatie voorraden	-1.622	7.868	793	0	0
Berekend EMU-saldo	-17.640	8.262	1.416	1.648	1.450

BIJLAGEN

BIJLAGE I – INVESTERINGEN MET ECONOMISCH EN MAATSCHAPPELIJK NUT

Nieuwe investeringen met economisch nut in €

Omschrijving	Programma	2022	2023	2024	2025
Bestuurkosten	Openbare Orde en Veiligheid & Algemeen bestuur	23.300	23.300	23.300	0
Ruimen graven	Buitenruimte	31.800	31.800	31.800	31.800
Ventilatie scholen Julianaschool Julianastr	Educatie	177.500	0	0	0
Ventilatie scholen Julianaschool Sportlaan	Educatie	147.900	0	0	0
Ventilatie scholen Don Bosco	Educatie	455.000	0	0	0
Ventilatie scholen De Parel	Educatie	344.400	0	0	0
Ventilatie scholen Het Lichtpunt	Educatie	289.200	0	0	0
Ventilatie scholen De Grote Reis	Educatie	0	455.000	0	0
Ventilatie scholen Valkesteijn Zuid	Educatie	0	127.200	0	0
Ventilatie scholen OBS Portland	Educatie	0	157.300	0	0
Ventilatie scholen De Overkant	Educatie	0	128.800	0	0
Ventilatie scholen Valkesteijn Noord	Educatie	0	97.900	0	0
Investerings met een economisch nut		1.469.100	1.021.300	55.100	31.800

Nieuwe investeringen met maatschappelijk nut in €

Omschrijving	Programma	2022	2023	2024	2025
Reconstructies wegen	Buitenruimte	535.600	810.600	810.600	735.600
Verhogen verkeersveiligheid Albrandswaard	Buitenruimte	500.000	500.000	0	0
Openbare verlichting	Buitenruimte	75.000	155.000	250.000	250.000
Bruggen	Buitenruimte	88.400	61.900	61.900	61.900
Beschoeiingen	Buitenruimte	87.600	87.600	87.600	87.600
Speelvoorzieningen	Buitenruimte	173.600	173.600	173.600	171.600
Investerings met een maatschappelijk nut		1.460.200	1.788.700	1.383.700	1.306.700

Nieuwe investeringen direct ten laste van voorzieningen in €

Omschrijving	Programma	2022	2023	2024	2025
PSW vervangen gemalen	Buitenruimte	273.000	245.000	272.000	209.000
PSW vrijerval riolering	Buitenruimte	611.000	652.000	693.000	734.000
PSW systeemopt.	Buitenruimte	150.000	0	0	0
PSW klimaatadapt.	Buitenruimte	120.000	130.000	140.000	150.000
Investerings direct ten laste van voorzieningen		1.154.000	1.027.000	1.105.000	1.093.000

BIJLAGE II – STAAT VAN LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Datum besluit	Aflossings-jaar	Bedrag geldlening	Rente%	Schuld per 31-12-2022	Schuld per 31-12-2022	Schuld per 31-12-2023	Schuld per 31-12-2024	Schuld per 31-12-2025
13-12-2000	2025	6.806.703	5,79%	1.089.073	816.805	544.537	272.269	0
1-3-2001	2026	4.537.802	5,65%	907.560	726.048	544.536	363.024	181.512
4-3-2002	2027	10.000.000	5,37%	2.400.000	2.000.000	1.600.000	1.200.000	800.000
5-1-2003	2028	10.000.000	4,88%	2.800.000	2.400.000	2.000.000	1.600.000	1.200.000
17-3-2010	2025	4.000.000	3,56%	1.066.666	800.000	533.333	266.666	0
28-2-2014	2034	6.500.000	2,63%	4.225.000	3.900.000	3.575.000	3.250.000	2.925.000
11-8-2014	2034	7.500.000	2,04%	4.875.000	4.500.000	4.125.000	3.750.000	3.375.000
begroting 2015	2029	6.000.000	0,73%	3.600.000	3.200.000	2.800.000	2.400.000	2.000.000
begroting 2016	2027	5.000.000	0,27%	2.500.000	2.000.000	1.500.000	1.000.000	500.000
5-3-2018	2034	5.200.000	1,37%	4.576.000	4.368.000	4.160.000	3.952.000	3.744.000
11-6-2019	2039	7.000.000	0,52%	6.300.000	5.950.000	5.600.000	5.250.000	5.000.000
3-1-2019	2061	9.096.000	0,16%	9.096.000	8.875.400	8.654.459	8.433.175	8.211.548
3-1-2019	2046	1.813.000	0,10%	1.813.000	1.741.346	1.669.621	1.597.824	1.525.956
3-1-2019	2036	2.448.000	-0,02%	2.448.000	2.284.629	2.121.282	1.957.959	1.794.661
3-1-2019	2031	308.000	-0,15%	308.000	276.992	246.030	215.114	184.245
		86.209.505		48.004.300	43.839.220	39.673.798	35.508.032	31.441.921

BIJLAGE III – RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserves in €

Naam Reserve	Saldo per 1-1-2021	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 1-1-2023	Saldo per 1-1-2024	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026
Algemene reserves						
Algemene Reserve	24.235.900	12.327.900	12.327.900	12.327.900	12.327.900	12.327.900
Totaal algemene reserves	24.235.900	12.327.900	12.327.900	12.327.900	12.327.900	12.327.900
Reserves Grondbedrijf						
Reserve Ontwikkelingsprojecten vrije reserve	1.401.800	1.343.800	1.325.500	1.325.500	1.325.500	1.325.500
Strategisch verbinden	319.100	319.100	319.100	319.100	319.100	319.100
Vitaal Albrandswaard	81.300	81.300	81.300	81.300	81.300	81.300
Ondernemend Albrandswaard	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Gebiedsfonds polder Albrandswaard	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves grondbedrijf	1.892.200	1.834.200	1.815.900	1.815.900	1.815.900	1.815.900
Overige bestemmingsreserves						
Reserve Speelruimteplan	0	0	0	0	0	0
Reserve Ruimtelijke visie	24.100	0	0	0	0	0
Reserve Baggeren	503.000	447.100	391.200	335.300	279.400	223.500
Reserve Grootonderhoud gebouwen	759.600	850.900	967.200	1.083.500	1.199.800	1.316.100
Bestemmingsreserve Wethouderspensionen	599.700	610.300	555.100	499.900	444.700	389.500
Sociaal deelfonds	1.600.000	1.610.000	1.401.900	1.411.900	1.421.900	1.431.900
Landschapstafel io	79.800	0	0	0	0	0
Duurzaamheid	275.000	2.908.900	2.908.900	2.908.900	2.908.900	2.908.900
Innovatie & preventie	0	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000
Rentelasten	0	1.389.000	956.000	602.000	327.000	129.800
Betaalbare en bereikbare woningen	0	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Negatieve prognose De Omloop	0	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000
Rekenkamer	0	8.100	8.100	8.100	8.100	8.100
Afvalstoffenheffing	0	59.100	59.100	59.100	59.100	59.100
Totaal overige bestemmingsreserves	3.841.200	13.783.400	13.147.500	12.808.700	12.548.900	12.366.900
Overige bestemmingsreserves kapitaallasten						
Reserve nieuwbouw school Don Bosco	221.000	211.800	202.600	193.400	184.200	175.000
Reserve nieuwbouw Sportzaal Portland	1.206.700	1.170.600	1.134.500	1.098.400	1.062.300	1.026.200
Reserve nieuwbouw buitendienst	1.017.300	974.900	932.500	890.100	847.700	805.300
Reserve nieuwbouw school Valckesteyn	180.100	172.600	165.100	157.600	150.100	142.600
Reserve ruiming begraafplaats Poortugaal	82.300	74.800	67.300	59.800	52.300	44.800
Reserve ruiming begraafplaats Rhoon	305.400	293.600	281.800	270.000	258.200	246.400
reserve kapitaallasten BOR	0	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Totaal overige bestemmingsreserves kapitaallasten	3.012.800	3.048.300	2.933.800	2.819.300	2.704.800	2.590.300
Totaal-generaal	32.982.100	30.993.800	30.225.100	29.771.800	29.397.500	29.101.000

Voorzieningen in €

Naam Voorziening	Saldo per 1-1-2021	Saldo per 1-1-2022	Saldo per 1-1-2023	Saldo per 1-1-2024	Saldo per 1-1-2025	Saldo per 1-1-2026
Voorzieningen dubieuze debiteuren						
Dubieuze debiteuren	189.300	189.300	189.300	189.300	189.300	189.300
Totaal Vz dubieuze debiteuren	189.300	189.300	189.300	189.300	189.300	189.300
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
Wethouderspansioenen	1.798.800	1.810.700	1.910.700	2.010.700	2.110.700	2.210.700
Wachtgeld vm wethouders	195.500	108.200	44.800	0	0	0
Wachtgeld vm burgemeester	164.800	74.700	0	0	0	0
Afwikking Smaak van Poortugaal	3.700	0	0	0	0	0
BTW sportbesluit	173.300	0	0	0	0	0
Afwikking centrumontwikkeling Poortugaal	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000
Afwikking Portland	310.000	310.000	310.000	310.000	310.000	310.000
Afwikking Overhoeken III	37.500	37.500	37.500	37.500	37.500	37.500
Totaal Vz verplichtingen, verliezen en risico's	2.868.600	2.526.100	2.488.000	2.543.200	2.643.200	2.743.200
Vz middelen 3den met bestedingsverplichting						
Riolering	5.144.400	4.846.200	4.399.700	4.122.900	3.744.700	3.382.000
Afvalstoffenheffing	60.200	-31.900	0	0	0	0
Project Overhoeken	578.200	578.200	578.200	578.200	578.200	578.200
Project Blauwe verbinding	356.000	356.000	356.000	356.000	356.000	356.000
Totaal Vz mddelen 3den met bestedingsverplichting	6.138.800	5.748.500	5.333.900	5.057.100	4.678.900	4.316.200
Voorzieningen verliesgevende grondexploitatie						
Centrumplan Poortugaal	0	0	0	0	0	0
Plan Spui	2.897.800	0	0	0	0	0
Portland	0	0	0	0	0	0
Polder Albrandswaard	452.500	452.500	0	0	0	0
Totaal Vz verliesgevende grondexploitatie	3.350.300	452.500	0	0	0	0
Voorzieningen onderhoud egalisatie						
Onderhoud Sporthal Portland	329.900	349.300	368.700	388.100	407.500	426.900
Totaal Vz onderhoud egalisatie	329.900	349.300	368.700	388.100	407.500	426.900
Totaal Voorzieningen	12.876.900	9.265.700	8.379.900	8.177.700	7.918.900	7.675.600

BIJLAGE IV – SUBSIDIEPLAFOND 2022

Omschrijving	bedrag
Brede school impulsregeling	132.600
OAB	270.000
OAB - zorgcoördinator	24.000
Volwasseneneducatie	33.200
Bibliotheek	193.200
Sportbeleid	40.700
Culturele vorming	27.700
Vluchtelingen	30.300
Peuterwerk algemeen	195.000
Jeugdwerk	202.800
Ouderenwerk	246.100
Maatschappelijk Werk	34.100
Welzijnswerk/preventieve zorg SWA	434.900
Lokaal Preventief Jeugd	127.000
Welzijn in sociale Wijkteams	64.100
Cliëntondersteuning rondom teams	55.600
Volksgesondheid	8.200
Jeugdgezondheidszorg	719.000
Wijkleefbaarheid	23.200
Totaal	2.861.700

BIJLAGE V – TAAKVELDEN

nr	omschrijving	begroting 2022			Programma
		lasten	baten	saldo	
0.1 Bestuur en ondersteuning					
0.1	Bestuur	2.472.800	-206.100	2.266.700	Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur
0.2	Burgerzaken	839.100	-326.500	512.600	Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur
0.2	Burgerzaken	312.300	0	312.300	Buitenruimte
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	353.600	-43.500	310.100	Ruimtelijke ordening, Wonen & Economie
0.4	Overhead	7.248.400	-27.500	7.220.900	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.5	Treasury	-64.200	-212.600	-276.800	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.61	OZB woningen	96.100	-4.499.500	-4.403.400	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.62	OZB niet-woningen	64.600	-2.817.800	-2.753.200	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.64	Belasting overig	215.000	0	215.000	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen GF	0	-32.504.200	-32.504.200	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.8	Overige baten en lasten	1.249.200	0	1.249.200	Financien
0.8	Overige baten en lasten		-14.400	-14.400	Buitenruimte
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur
0.8	Overige baten en lasten	75.000	0	75.000	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	30.300	0	30.300	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.10	Mutaties reserves	25.000	-55.200	-30.200	Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur
0.10	Mutaties reserves	25.000	-18.300	6.700	Ruimtelijke Ordening, Wonen & Economie
0.10	Mutaties reserves	21.500	-75.200	-53.700	Buitenruimte
0.10	Mutaties reserves	10.800	-511.500	-500.700	Financiën
0.10	Mutaties reserves	0	-16.700	-16.700	Educatie
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	Sport
0.10	Mutaties reserves	44.000	-218.100	-174.100	Sociaal Domein
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	Overzicht niet in voorgaande progr. baten en lasten
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	570.600	570.600	
1. Veiligheid					
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.308.700	-56.900	1.251.800	Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur
1.2	Openbare orde en Veiligheid	219.200	-15.500	203.700	Openbare Orde & Veiligheid & Algemeen Bestuur
1.2	Openbare orde en Veiligheid	32.600	0	32.600	Buitenruimte
1.2	Openbare orde en Veiligheid	0	-14.000	-14.000	Ruimtelijke ordening, Wonen & Economie
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
2.1	Verkeer, wegen en water	4.160.300	-99.700	4.060.600	Buitenruimte
2.2	Parkeren	9.600	0	9.600	Buitenruimte
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	Buitenruimte
2.4	Economische Havens en waterwegen	601.700	0	601.700	Buitenruimte
2.5	Openbaar vervoer	10.000	0	10.000	Buitenruimte
3. Economische zaken					
3.1	Economische ontwikkeling	118.600	-26.600	92.000	Ruimtelijke ordening, Wonen & Economie
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	18.400	0	18.400	Ruimtelijke ordening, Wonen & Economie
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsreg	0	0	0	Buitenruimte
3.4	Economische promotie	0	0	0	Buitenruimte
4. Onderwijs					
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	Educatie
4.2	Onderwijshuisvesting	581.700	0	581.700	Educatie
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.340.500	-154.200	1.186.300	Educatie
5. Sport, cultuur en recreatie					
5.1	Sportbeleid en activering	99.000	0	99.000	Sport
5.2	Sportaccommodaties	1.553.300	-433.100	1.120.200	Sport
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	38.100	0	38.100	Buitenruimte
5.4	Musea	53.800	0	53.800	Buitenruimte
5.5	Cultureel erfgoed	24.600	0	24.600	Buitenruimte
5.6	Media	307.900	-16.000	291.900	Educatie
5.6	Media	16.200	-14.100	2.100	Buitenruimte
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.746.700	-10.200	2.736.500	Buitenruimte

nr	omschrijving	begroting 2022			Programma
		lasten	baten	saldo	
6. Sociaal domein					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	972.500	-8.500	964.000	Sociaal domein
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	235.400	0	235.400	Educatie
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	97.100	-18.200	78.900	Buitenruimte
6.2	Wijkteams	2.139.000	-11.300	2.127.700	Sociaal domein
6.3	Inkomensregelingen	5.972.300	-4.445.000	1.527.300	Sociaal domein
6.4	Begeleide participatie	21.000	0	21.000	Sociaal domein
6.5	Arbeidsparticipatie	1.205.000	0	1.205.000	Sociaal domein
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	838.100	0	838.100	Sociaal domein
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.773.000	-130.700	3.642.300	Sociaal domein
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.792.700	-354.300	2.438.400	Sociaal domein
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	85.900	0	85.900	Sociaal domein
6.81	Geëscaleerde zorg 18-	18.700	0	18.700	Buitenruimte
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.557.300	-60.000	1.497.300	Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu					
7.1	Volksgezondheid	1.394.600	-388.000	1.006.600	Sociaal domein
7.2	Riolering	2.393.800	-3.453.700	-1.059.900	Buitenruimte
7.3	Afval	3.561.800	-4.622.100	-1.060.300	Buitenruimte
7.4	Milieubeheer	870.600	0	870.600	Buitenruimte
7.4	Milieubeheer			0	Buitenruimte
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	404.700	-214.400	190.300	Buitenruimte
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
8.1	Ruimtelijke Ordening	828.900	-113.400	715.500	Ruimtelijke ordening, Wonen & Economie
8.1	Ruimtelijke Ordening	93.500	-92.500	1.000	Buitenruimte
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.691.300	-1.663.100	28.200	Ruimtelijke ordening, Wonen & Economie
8.3	Wonen en bouwen	142.100	-405.700	-263.600	Ruimtelijke ordening, Wonen & Economie
8.3	Wonen en bouwen	449.000	0	449.000	Buitenruimte
		57.797.700	-57.797.700	0	

Financieel perspectief begroting 2022

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Meerjaren perspectief begroting 2022	490.300	642.300	58.400	54.700
Structurele gevolgen 2e tussenrapportage 2020	-30.900	-30.900	-12.100	-12.100
Structurele effecten jaarrekening 2020	0	0	0	0
Structurele effecten 1e tussenrapportage 2021	-1.345.500	-1.270.900	-198.200	928.900
Uitgangspunt voorjaarsnota 2022	-886.100	-659.500	-151.900	971.500
B. rekenkundige en algemene kaders	-124.500	-124.500	-160.500	-160.500
D. Autonome ontwikkelingen	-491.800	-190.200	-92.700	-122.700
E. Bedrijfsvoering	-225.500	-171.800	-166.800	-166.800
F. Investerings	0	-79.200	-79.200	-84.700
G. Voorgestelde dekking	207.500	133.400	136.800	136.800
H. Gevolgen gemeentelijk belastingbeleid	0	0	0	0
Bijgesteld perspectief voorjaarsnota 2022	-634.300	-432.300	-362.400	-397.900
Saldo meerjaren perspectief	-1.520.400	-1.091.800	-514.300	573.600